



**REHBERLİK VE PSİKOLOJİK DANIŞMANLIK
ÖĞRENCİLERİNİN ÖZNEL İYİ OLUŞ VE
BAĞLANMA STİLLERİ ARASINDAKİ
İLİŞKİNİN İNCELENMESİ**

Hurizat Hande TURP

**Yüksek Lisans Tezi
Eğitim Bilimleri Ana Bilim Dalı
Doç. Dr. Başaran GENÇDOĞAN
2017**

(Her Hakkı Saklıdır)

T.C.
ATATÜRK ÜNİVERSİTESİ
EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
EĞİTİM BİLİMLERİ ANA BİLİM DALI
REHBERLİK ve PSİKOLOJİK DANIŞMANLIK BİLİM DALI

REHBERLİK ve PSİKOLOJİK DANIŞMANLIK ÖĞRENCİLERİNİN
ÖZNEL İYİ OLUŞ İLE BAĞLANMA STİLLERİ ARASINDAKİ
İLİŞKİNİN İNCELENMESİ

(The Investigation of the Relationship Between Guidance and Psychological
Counseling Students With Subjective-Well Being and Attachment Styles)

Hurizat Hande TURP

YÜKSEK LİSANS TEZİ

Danışman: Doç. Dr. Başaran GENÇDOĞAN

ERZURUM

Mart, 2017

KABUL VE ONAY

Doç. Dr. Başaran GENÇDOĞAN danışmanlığında, Hurizat Hande TURP tarafından hazırlanan “Rehberlik Ve Psikolojik Danışmanlık Öğrencilerinin Öznel İyi Oluş İle Bağlanma Stilleri Arasındaki İlişkinin İncelenmesi” .../.../..... Tarihinde yapılan savunma sınavı sonucunda başarılı bulunarak jürimiz tarafından Rehberlik ve Psikolojik Danışmanlık Ana Bilim Dalında yüksek lisans tezi olarak kabul edilmiştir.

Jüri Başkanı : Doç. Dr. Başaran GENÇDOĞAN

İmza:

Jüri Üyesi : Yrd. Doç. Dr. Bünyamin ATEŞ

İmza:

Jüri Üyesi : Yrd. Doç. Dr. Arzu GÜLBAHÇE

İmza:

Yukarıdaki imzaların adı geçen öğretim üyelerine ait olduğunu onaylarım.

23 / 03 / 2017

Prof. Dr. Mustafa SÖZBİLİR

Enstitü Müdürü

TEZ ETİK ve BİLDİRİM SAYFASI

Yüksek lisans Tezi olarak sunduğum “Rehberlik Ve Psikolojik Danışmanlık Öğrencilerinin Öznel İyi Oluş İle Bağlanma Stilleri Arasındaki İlişkinin İncelenmesi” başlıklı çalışmanın, tarafımdan, bilimsel ahlak ve geleneklere aykırı düşecek bir yardıma başvurmaksızın yazıldığını ve yararlandığım eserlerin kaynakçada gösterilenlerden olduğunu, bunlara atıf yapılarak yararlanılmış olduğunu belirtir ve onurumla doğrularım.

Tezimin kağıt ve elektronik kopyalarının Atatürk Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü arşivlerinde aşağıda belirttiğim koşullarda saklanmasına izin verdiğimi onaylarım.

Lisansüstü Eğitim-Öğretim yönetmeliğinin ilgili maddeleri uyarınca gereğinin yapılmasını arz ederim.



23.03/2017

Hurizat Hande TURP

ÖZET

YÜKSEK LİSANS TEZİ

REHBERLİK ve PSİKOLOJİK DANIŞMANLIK ÖĞRENCİLERİNİN ÖZNEL İYİ OLUŞ İLE BAĞLANMA STİLLERİ ARASINDAKİ İLİŞKİNİN İNCELENMESİ

Hurizat Hande TURP

2017, 86 sayfa

Bu araştırmada Rehberlik ve Psikolojik Danışmanlık bölümü öğrencilerinin öznel iyi oluşları ile bağlanma stilleri arasındaki ilişki incelenmiştir. Bu araştırma olayların ya da olguların nedenlerini bulmaya yönelik ilişkisel tarama modelinde bir çalışmadır. Araştırmanın evrenini 2016-2017 öğretim yılında Ağrı İbrahim Çeçen Üniversitesi'nde okuyan öğrenciler oluşturmaktadır. Araştırmanın örneklemini ise Ağrı İbrahim Çeçen Üniversitesi Rehberlik ve Psikolojik Danışmanlık bölümü 1.sınıf, 2.sınıf, 3. Sınıf ve 4. Sınıfta okuyan 209 öğrenci oluşturmaktadır. Veri toplama araçları olarak, Öznel İyi Oluş Ölçeği ve İlişki Ölçekleri Anketi kullanılmıştır. Ayrıca katılımcıların cinsiyet, öğrenim gördüğü sınıf, akademik başarı (AGNO), anne eğitim durumu, baba eğitim durumu, aylık gelir, yaşanılan yer, yetişilen çevre, anne çalışma durumu, baba çalışma durumu, yetişilen çevre gibi sosyo-demografik özellikler açısından değerlendirilebilmesi için Kişisel Bilgi Formu kullanılmıştır. Verilerin analizinde 6 farklı istatistiksel analiz kullanılmış ve bu analizler SPSS 22.00 istatistik paket programı ile yapılmıştır. Araştırma sonuçlarına bakıldığında, öznel iyi oluş ile güvenli bağlanma stili arasında doğru yönde, saplantılı bağlanma stili ve korkulu bağlanma stili arasında ters yönde bir ilişki bulunmuştur. Ayrıca kayıtsız bağlanma stili ile öznel iyi oluş arasında anlamlı bir ilişki olmadığı görülmektedir. Öznel iyi oluş ile sınıf, cinsiyet, anne baba eğitim durumu gibi değişkenler arasında ilişki olmadığı bulunmuştur. Bağlanma stillerinin ise birçok demografik değişkene göre farklılık gösterdiği sonuçlar arasında yer almaktadır. Tüm bu bulgular literatürdeki çalışmalarla karşılaştırılarak tartışılıp; çeşitli öneriler verilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Öznel İyi Oluş, Bağlanma Stilleri, Rehberlik ve Psikolojik Danışmanlık

ABSTRACT

MASTER THESIS

THE INVESTIGATION OF THE RELATIONSHIP BETWEEN GUIDANCE AND PSYCHOLOGICAL COUNSELING STUDENTS WITH SUBJECTIVE- WELL BEING AND ATTACHMENT STYLES

Hurizat Hande TURP

2017, 86 pages

In this study, the relationship between the subjective well-being and attachment styles of the students in the department of Guidance and Psychological Counseling was examined. This study is a study conducted through the relational survey method for finding causes of events or phenomenon. The universe of the study consists of the students studying at Ağrı İbrahim Çeçen University in 2016-2017 academic year. The sample of the study is composed of 209 students who are in the 1st grade, 2nd grade, 3rd grade and 4th grade in the Department of Guidance and Psychological Counseling, Ağrı İbrahim Chechen University. Subjective Well-Being Scale and Relationship Scales Questionnaire were used as data collection tools. In order to evaluate the socio-demographic characteristics of the participants such as gender, learning class, cumulative grade point average (CGPA), mother education status, father education status, monthly income, living place, growing environment, mother working status, father working status, Personal Information Form is used. In the analysis of the data, 6 different statistical analyzes were used and these analyzes were done with SPSS 22.00 statistical package program. In the findings of the study, some variables were in a significant relationship, but there was no significant relationship between some variables. The results of research indicate that subjective well being has a significant positive relation with secure attachment style; otherwise, it has a reverse relation with preoccupied attachment style and fearful attachment style. There is no significant relation between subjective well being and disorganized attachment style. No relation is found between subjective well being and class, gender, parent education status. There are significant relations with demographical factors and attachment styles. All findings were discussed and compared with the studies in the literature, and various suggestions were made.

Key Words: Subjective Well Being, Attachment Styles, Guidance and Psychological Counseling

ÖN SÖZ

Bu çalışma Rehberlik ve Psikolojik Danışmanlık bölümü öğrencilerinin öznel iyi oluş düzeyleri ile bağlanma stilleri arasındaki ilişkinin belirlenmesi ve bu iki değişkenin çeşitli demografik faktörlerle değerlendirilmesi amaçlanmıştır.

Yüksek lisans tez konumun belirlenmesinde ve araştırmanın her sürecinde benimle bilgi ve deneyimlerini paylaşan, her zaman hoşgörü ve ilgi gösteren değerli hocam Sayın Doç. Dr. Başaran GENÇDOĞAN'a

Bu çalışmanın her aşamasında kapısını rahatlıkla çalabildiğim çalışma arkadaşlarıma araştırma boyunca yanımda oldukları için; verilerinin toplanmasında bana destek olan bütün öğrencilerime,

Her zaman yanımda olduklarını bildiğim, desteklerini hiçbir zaman esirgemeyen sevgili anne babama ve eşim Tamer TURP'a sonsuz teşekkürlerimi sunarım.

Erzurum 2017

Hurizat Hande TURP

İÇİNDEKİLER

KABUL ve ONAY TUTANAĞI.....	i
TEZ ETİK ve BİLDİRİM SAYFASI.....	ii
ÖZET.....	iii
ABSTRACT.....	iv
ÖN SÖZ	v
TABLolar DİZİNİ	viii
ŞEKİLLER DİZİNİ.....	ix

BİRİNCİ BÖLÜM

1. GİRİŞ	1
1.1. Araştırmanın Konusu ve Problemi.....	1
1.2. Araştırmanın Problemi	6
1.2.1. Alt Problemleri	6
1.3. Araştırmanın Amacı	7
1.4. Araştırmanın Önemi.....	7
1.4. Araştırmanın Varsayımları.....	9
1.5. Araştırmanın Sınırlılıkları	9
1.6. Tanımlar ve Kısaltmalar.....	9

İKİNCİ BÖLÜM

2. KURAMSAL ÇERÇEVE ve İLGİLİ ARAŞTIRMALAR.....	11
2.1. Kuramsal Çerçeve	11
2.1.1. Özneİ iyi oluş ile ilgili kuramsal çerçeve	11
2.1.2. Bağlanma stilleri ile ilgili kuramsal çerçeve	15
2.2. İlgili Yapılan Araştırmalar	23
2.2.1. Özneİ iyi oluş ile ilgili yurtiçinde ve yurtdışında yapılan çalışmalar	23
2.2.1. Bağlanma stilleri ile ilgili yurtiçinde ve yurtdışında yapılan çalışmalar	30

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

3. YÖNTEM.....	37
3.1. Çalışmanın Modeli	37

3.2. Çalışmanın Evreni	37
3.3. Araştırma Örneklemi	37
3.4. Araştırmada Kullanılan Veri Toplama Araçları	38
3.4.1. Kişisel bilgi formu	38
3.4.2. Öznel iyi oluş ölçeği	38
3.4.3. İlişki Ölçeği Anketi	39
3.5. Verilerin Toplanması	39
3.6. Verilerin Analizi	40

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

4. BULGULAR ve YORUM	41
4.1. Rehberlik ve Psikolojik Danışmanlık Bölümü Öğrencilerinin Öznel İyi Oluş Düzeyleri ve Bağlanma Stilleri Arasındaki İlişkiye Dair Bulgular	41
4.2. Rehberlik ve Psikolojik Danışmanlık Bölümü Öğrencilerinin Öznel İyi Oluş Düzeyleri ve Bazı Demografik Özellikler İle Arasındaki İlişkiye Dair Bulgular ...	42
4.3. Rehberlik ve Psikolojik Danışmanlık Bölümü Öğrencilerinin Bağlanma Stillerinin Bazı Demografik Özellikler İle Arasındaki İlişkiye Dair Bulgular	45

BEŞİNCİ BÖLÜM

5. SONUÇ ve TARTIŞMA	52
5.1. Sonuç ve Tartışma	52
5.2. Öneriler	57

KAYNAKÇA	59
-----------------------	-----------

EKLER	70
--------------------	-----------

EK 1. ÖLÇEKLER	70
----------------------	----

EK 2. ÖLÇEK İZİN	74
------------------------	----

EK 3. FAKÜLTE İZİN	75
--------------------------	----

ÖZGEÇMİŞ	76
-----------------------	-----------

TABLÖLAR DİZİNİ

Tablo 4.1. Öznel İyi Oluş Düzeyleri ve Bağlanma Stilleri Arasındaki İlişki.....	41
Tablo 4.2. Öğrencilerin Demografik Değişkenlerine Göre Öznel İyi Açısından Farklar	42
Tablo 4.3. Öğrencilerin Demografik Değişkenlerine Göre Bağlanma Stilleri Açısından Farklar	46



ŞEKİLLER DİZİNİ

Şekil 2.1. Yetişkin Dörtlü Bağlanma Stili.....	22
--	----



BİRİNCİ BÖLÜM

1. GİRİŞ

Bu bölüm; araştırmanın konusu ve problemi, amacı, önemi, varsayımları, sınırlılıklar ve tanımlardan oluşmaktadır.

1.1. Araştırmanın Konusu ve Problemi

Öznel iyi oluş kavramı, bireyin bilişsel bir yorumlama yaparak yaşamdan doyum alıp almadığı kararını vermesi ve yaşamda kendisine haz veren olumlu duyguları, olumsuz duygulardan sayıca çok deneyimlemesi olarak tanımlanmaktadır (Diener ve Diener, 1996).

Öznel iyi oluşun üç farklı yönü vardır: Olumlu duygular, olumsuz duygular ve yaşam doyumunu. Olumlu ve olumsuz duygular öznel iyi olmanın duygusal yapısını oluştururken yaşam doyumunu ise bilişsel-yargısal yapısını oluşturur (Andrews&Withey, 1976'dan akt. Diener vd.1985) Duygusal bileşeni oluşturan olumlu duygu sevgi, neşe, heyecan gibi hoş bulduğumuz duyguları ve genel olumlu ruh halimizi ifade etmektedir. Olumsuz duygu kaygı, kıskançlık, sıkıntı, elem, endişe, stres, üzüntü, sıkıntı, suçluluk ve utanç gibi hoş olmayan duygu ve genel olumsuz ruh halimizi içermektedir. Yaşam doyumunu kavramı ise hayatlarımızı bir bütün olarak ele aldığımızda vardığımız sonucu ifade etmektedir: Evlilik, sevgi, iş, arkadaşlık gibi. (Diener, 2006).

Öznel iyi oluş kavramı bireyin hayatına işlenmiş her alanda kendini farklı bir biçimde ortaya koyan bir olgudur. Bireylerin öznel iyi oluşlarının yansımasını, para kazanmak, aile kurmak, iyi bir arkadaş çevresi edinmek, iç huzuru hissetmek, severek yapılan bir işe sahip olmak, muhtaç olmaktan kurtaracak ve belki daha fazla ölçüde para kazanmak gibi farklı deneyimlerde görebilmek mümkündür. Bütün bu deneyimlerin temelinde çoğu birey için en önemli amaç mutlu olmaktır (Gilman vd., 2000'den akt.Şeker,2009). Pek çok insan yaşamında verdiği emeğin mutlulukla sonuçlanmasını ister (Çirkin ve Göksel,2016). Bu noktadan hareketle mutlu olabilmenin hem kişinin kendisi ile hem de çevresi ile ilişkili bir kavram olduğu anlaşılabılır.

Bireyin mutluluğunun kendisi ve çevresi ile olan ilişkisinin açıklanması noktasında Çirkin ve Göksel (2016) tarafından yapılan çalışma dikkate değerdir. Kişinin kaç tane çocuk sahibi olduğu, medeni hal, gelir memnuniyeti, çalışma ortamı memnuniyeti, eğlenceye, ailesine ve arkadaşlarına ayırdığı zaman, sağlık ulaşım vb. kamu hizmetlerinden duyulan memnuniyet, işsiz kalmama süresi gibi değişkenler üzerinden yaptıkları çalışmada gelir ile ulaşılan sonuçta kişinin mutlak gelirinin değil görelî gelirinin önemini açığa çıkartılmıştır. Bu çalışmadaki en çarpıcı nokta bireylerin sahip oldukları mutlaklık anlamı değil de görelilik yönüdür. Bu bulguya göre öznel iyi oluş düzeyi ile ilgili kararın bireyin hayatındaki hemen tüm alanlarla, insanlarla vs. kıyaslayabildiği ölçüde netleştirebileceği bir sonuçtur. Bu alanların içindeyse en çok ilgi uyandıran kişiler arası ilişkiler olduğu söylenebilir. Çirkin ve Göksel (2016)'e göre aile ve arkadaşlarla geçirilen zaman öznel iyi oluş düzeyini artırmaktadır. Bu fikirden hareketle kişiler arası ilişkilerin kalitesinin değerlendirilebilmesi için psikoloji tarihi bağlanma davranışı ve bağlanma stillerini sunar.

Bowlby (1980), bebeklikte oluşan bağlanma kavramının tüm yaşamımız boyunca ilişkilerimize bir rehber olduğunu belirtmiştir.

İlişkiler konusunun karmaşık bir konu olduğu göz önüne alınırsa yapılan çalışmalar, öznel iyi oluşa katkıda bulunan ilişkilerin bazı özel yönlerine odaklanmıştır. İlişki değişkenleri arasında, yakın ilişkilerin bir yönü olan bağlanma, özellikle öznel iyi oluşla (Myers 1999) veya yaşamın keyfini (Bowlby, 1969) çıkarmakla ilgili olabileceği düşünülmüştür.

Bağlanma kavramı ilk kez 1950-1960 yılları arasında John Bowlby tarafından ebeveynlerle çocuk arasındaki bağı açıklarken ortaya çıkmıştır (Bowlby, 1958: 351). Bağlanma davranışı ortaya çıktığı ilk zamanlarda hayvan davranışı bilimi (etoloji) çerçevesinde ele alınmıştır. Araştırmacılar Mary D. Salter Ainsworth ve John Bowlby, birbirlerinden ayrı olarak başladıkları çalışmaları zaman içinde birbirlerini tamamlayıcı hale gelmiştir (Bretherton, 1992; Ainsworth ve Bowlby, 1991). Bowlby' nin bağlanma kuramını ortaya atmasıyla beraber aileleriyle bebek arasındaki ilişkinin incelenmesine ilişkin başka araştırmalarda ortaya çıkmıştır (Ainsworth, 1985).

Doğumla beraber başlayan bağlanma süreci, öncelikle anne ve bebek iletişimi içinde gelişen daha sonra bireyin gelişimini, başka insanlarla kurduğu iletişim biçimini ve uyumunu belirleyen ve tüm yaşam boyu etkisini sürdüren bir kavram haline gelmiştir (Bowlby, 1988). Bowlby,(1982) yetişkin dönemindeki bağlanma davranışının çocuklukta ergenlikte ve gençlikte ortaya çıkan bağlanma davranışının bir uzantısı olduğunu düşünmektedir.

Yaşamın en erken yıllarından yetişkinliğe uzanan tüm yaşam dönemleri boyunca bağlanma ilişkisinin kişilerarası ilişkiler de önemli bir yeri vardır. Bağlanma ilişkisinin kurulma biçimi ise bakım sağlayan kişi tarafından oluşturulmaktadır. Çocuğun ihtiyaçlarına yeterince ilgili olan bakım sağlayıcılar aynı zamanda güvenli bağlanabilen bireyler yetiştirme konusunda bir adım atmış olur. Bunun tersi şeklinde duygusal ve fiziksel yönden yeterince beslenemeyen çocuklar ise güvensiz, kaygılı bağlanma stilleri edinecektir. Güvenli bağlanma stilini sağlayabilmiş çocukların kaygılı ve korkulu bağlanan bireylere göre daha özgüvenli ve sosyal ilişkilere açık olduğu; korkulu bağlanan bireylerin ise çevrelerine karşı uyum sorunları yaşadığı, başkalarını güvenmeye değer göremedikleri gibi kendilerini de değersiz nitelendirdikleri belirlenmiştir (Collins ve Read, 1990; Yeter,2016).

Çocukların bağlanma figürlerine karşı duydukları yakınlık arzuları her daim var olan bir duygu değildir, bu durum bazı içten ve dıştan belirlenen faktörlere göre şekillenir. Bowlby'e (1969) göre çocuklar içinde bulundukları koşulları içinde ihtiyaç duydukları yakınlık duygusunu bahsi geçen faktörlere göre değerlendirip; ihtiyaçları olan yakınlık düzeyini o anki koşulları ile karşılaştırıp daha fazla yakınlık isteyip istemediklerine karar verirler. Değerlendirme sonucunda daha fazla yakınlık ihtiyacı duyar iseler ağlama veya gülümseme gibi yakınlık ihtiyacını harekete geçirecek davranışlara girişirler. Şayet daha fazla yakınlık düzeyi kurmaya ihtiyaç duymadıklarını fark ederlerse davranışlarını çevreyi keşfetmek veya diğer bireylerle iletişim kurmaya yönelik olarak değiştirirler (Campos ve ark., 1984; Damarlı, 2006). Bireylerin dış dünya ile iletişim kurabilmeleri, kişiler arası ilişkiler geliştirebilmeleri bağlanma davranışının nasıl geliştiği ile yakından bağlantılıdır.

Bireylerin öznel iyi oluş düzeyleri her yaşta ve her meslek grubundan insan için büyük önem taşımaktadır. Yapılan çalışmalar göstermektedir ki öznel iyi oluşu yüksek

bireylerin bağışıklık sistemi güçlenmekte enerjileri ve yaratıcılıkları artmakta daha çok sevilen ve sosyal ilişkilerde aranan bir kişi haline gelmektedir ve bunların ötesinde iş yerinde daha verimli olan görece olarak uzun yaşayan bireyler oldukları da görülmektedir (Lyubomirsky, King ve Diener, 2005'den akt. Sapmaz, Doğan, 2012). Yiğit(2013)'in öğretmen adayları üzerinde yaptığı bir çalışmada öznel iyi oluş seviyeleri yüksek, yaşam doyumları tatmin edici olan öğretmen adaylarının kendi hayatlarında karşılaştıkları sosyal sorunlara karşı olumlu, gerçeğe uygun bir biçimde hareket ettikleri problemi görmezden gelmedikleri ve dikkatli bir şekilde sorunun üzerine gittikleri bulgusunu elde etmiştir. Alan yazına bakıldığında çalışmaların genel olarak öğretmen adayları üzerine yoğunlaştığı ya da birkaç farklı branştaki öğretmen adayının öznel iyi oluşlarının incelendiği görülmektedir (Yiğit, 2013; Solmaz, 2014; Öztürk ve Çetinkaya,2015). 2547 Sayılı Yüksek Öğretim Kurumu [YÖK] kanununca “Üniversite öğrencilerinin psikolojik danışma ve rehberlik ihtiyaçlarının karşılanması gerekmektedir “(YÖK, 47-c Maddesi). Bu noktaya bakıldığında öznel iyi olma ve akademik hayat, sosyal ortam ve psikolojik olarak iyi olma, üniversite öğrencileri için elzem sayılmaktadır (Öztürk ve Çetinkaya,2015). Şüphesiz her meslek grubu ve bu sebeple her meslek grubu için yetişen öğrencilerin öznel iyi oluşları önemlidir ancak yapılan işin hassasiyetinin yüksek olması sebebiyle de rehberlik ve psikolojik danışmanlık bölümü öğrencilerinin en erken dönemde bu konuda gidişatları belirlenip gereken müdahale programları düzenlenmelidir. Çağdaş eğitim sisteminin içinde öğrenci kişilik hizmetleri kapsamında yer alan hizmet türü olarak rehberlik ve psikolojik danışma rehberlik ve psikolojik Danışmanlık bölümü okuyan öğrencilerin ülkemizde en çok istihdam edildiği alandır.

Rehberlik hizmetleri ile öğrencinin kendini anlaması, özelliklerinin farkında olması, kendi gerçeklikleri içerisinde problemlerini çözebilmesi, çevresine uyum noktasında dengeli ve sağlıklı bir tavır sergileyebilmesi gibi durumlarda yardım sağlanır (Kaya,2014;sf.6). Bu sebepten dolayıdır ki; öznel iyi oluş ve belirleyicisi olabilme ihtimali olan her kavram rehberlik ve psikolojik danışmanlık bölümünde okuyan ve gelecekteki ruh sağlığı uzmanlığı unvanlarına sahip olacak öğrenciler için de hayati önem taşır. Çocuklara mutluluk aşılama, onları ruhsal olarak iyi yerlere getirmekle yükümlü olan bu meslek grubunun bu alanda kendi öznel iyi oluşlarını fark edip, düzenlemeleri de özellikle dikkat çekicidir. Bu sayede öğrenciler için en önemli

modellerden biri olan rehber öğretmenlerin kişisel gelişiminin önemi ortaya konmaktadır. Yapılan diğer araştırma sonuçları, yaşam doyumu, mutluluk, coşku, sevinç gibi olumlu duyguların bireyin iyi hissetmesini sağlamaktan da öte, girişken, bilgili ve fiziki olarak çokça faydası olduğunu göstermektedir (Lyubomirsky, King ve Diener, 2005). Bu yararlar rehberlik ve psikolojik danışman adaylarının sadece kendisi için değil gelecekteki öğrencileri için de olumlu bir rehber olma anlamı taşımaktadır. Rehber öğretmenler, öğrencilerin kendilerini oldukları gibi kabul etmelerine ve kontrol sağlamalarına ve kendilerine olan güvenlerinin artmasına, okula karşı bağlarının güçlenmesine ve yetkinliklerini geliştirmelerine yardımcı olarak olumlu gelişim olanakları sunmaktadır. Bu imkânlar da öğrencilerin pozitif duygu deneyimlemelerini ve yaşama sevinçlerini artırmaktadır. Bu noktada en çarpıcı cümle ise Noddings (2003) tarafından belirtilmiştir: Eğitimin en büyük amacı; hayatından memnun kişilerin yetişmelerine katkı sağlamaktır (Eryılmaz,2013).

Alan yazın incelendiğinde ve yukarıda verilen bilgiler göz önünde bulundurulduğunda öznel iyi oluş kavramının bireylerin yaşamlarının merkezinde bir kavram olduğu görülmektedir. Bireylerin daha mutlu bir hayat sürebilmeleri ne ile nasıl mutlu olduklarının belirlenmesinden geçmektedir. Tüm insanlık için evrensel ve anlaşılabilir bir öneme sahip olan mutluluk kavramının Rehberlik ve Psikolojik Danışmanlık okuyan öğrenciler açısından araştırılmasının toplumdaki gerekliliği göze çarpar niteliktedir. Toplumdan ayrılması mümkün olmayan birey için kişiler arası ilişkilerin önemi şüphesiz büyüktür. Howes, ve Ritchie, (2002) eğitim hayatındaki bağlanma davranışlarını açıkladığı çalışmada güvenli bağlanan öğretmenlerin öğrencileri ile aralarında çok açık ve doğrudan bir iletişim olduğunu ortaya koymuştur (Çapan,2009). Bağlanma stilleri rehberlik ve psikolojik danışmanlık bölümündeki öğrencilerin öznel iyi oluş düzeylerini yordayıcı güce sahipse düşük öznel iyi oluşlar için bir sebep ve iyi olabilmesi için yapılabilecekler listesi oluşturulabilir. Rehberlik ve psikolojik danışmanlık bölümünde yetişen öğrencilerin ülke geleceği ve toplumun ruh sağlığının gidişatı açısından ciddi bir öneme sahip olmasına karşın bu grubun öznel iyi oluşlarına gereken önemin verilmemiş olması ülkemiz açısından problem teşkil edebilecek bir durumdur. Bu sebeple de bu çalışmanın problemini; rehberlik ve psikolojik danışmanlık bölümü öğrencilerinin öznel iyi oluşları bağlanma stilleri açısından farklılık var mıdır? Ve bu iki değişken arasındaki ilişki nasıldır? Soruları

oluşturmaktadır.

1.2. Araştırmanın Problemi

Bu araştırma rehberlik ve psikolojik danışmanlık bölümü öğrencilerinin öznel iyi oluş düzeyleri ve bağlanma stilleri arasındaki ilişkinin incelenmesini ve öznel iyi oluş düzeyleri ile bağlanma stillerinin çeşitli değişkenler açısından incelenmesini amaçlamaktadır.

1.2.1. Alt Problemleri

Araştırmanın problemi “Rehberlik ve Psikolojik Danışmanlık öğrencilerinin öznel iyi oluş düzeyleri ve bağlanma stilleri farklı değişkenler bakımından farklılık göstermekte midir ve öznel iyi oluş düzeyleri ve bağlanma stilleri arasındaki ilişki nasıldır?” şeklinde ifade edilebilir.

Belirlenen araştırma problemine aşağıdaki alt problemler aracılığıyla cevap aranacaktır.

1. Rehberlik ve Psikolojik Danışmanlık öğrencilerinin bağlanma stilleri
 - 1.1. Cinsiyet
 - 1.2. Sınıf
 - 1.3. Akademik başarı (AGNO)
 - 1.4. Anne eğitim durumu
 - 1.5. Baba eğitim durumu
 - 1.6. Aylık Gelir
 - 1.7. Anne çalışma durumu
 - 1.8. Baba çalışma durumu
 - 1.9. Yaşadıkları ortam
 - 1.10. Yetiştikleri çevre
 - 1.11. Kardeş sayısı değişkenlerine göre istatistiksel olarak anlamlı düzeyde farklılık var mıdır?
2. Rehberlik ve Psikolojik Danışmanlık öğrencilerinin öznel iyi oluş düzeyleri

- 2.1. Cinsiyet
- 2.2. Öğrenim gördüğü sınıf
- 2.3. Akademik başarı (AGNO)
- 2.4. Anne eğitim durumu
- 2.5. Baba eğitim durumu
- 2.6. Aylık gelir
- 2.7. Anne çalışma durumu
- 2.8. Baba çalışma durumu
- 2.9. Yaşadıkları ortam
- 2.10. Yetiştikleri çevre
- 2.11. Kardeş sayısı değişkenlerine göre anlamlı düzeyde farklılık göstermekte midir?

1.3. Araştırmanın Amacı

Bu çalışmanın amacı; Rehberlik ve Psikolojik Danışmanlık eğitimi alan öğrencilerin bağlanma stilleri ile öznel iyi oluş düzeylerinin arasındaki ilişkinin incelenmesidir. Bu amaç ile eğitim fakültesinde öğrenim gören Rehberlik ve Psikolojik Danışmanlık bölümü öğrencilerinin bu konu üzerindeki görüşlerine başvurulmuştur.

1.4. Araştırmanın Önemi

Myers ve Diener (1995)'ın bir çalışmasında psikolojik işlevsellikle ilgi kavramların psikolojik sorunlarla alakalı kavramlara oranla 17de 1 oran boyutunda ihmal edilmiş düzeyde çalışıldığını göstermiştir. Günümüzde bu oranın mutluluk ile ilgili taramalar yaptığımızda değişime uğradığını görmekte beraber yeteri düzeye ulaşmadığı söylenebilmektedir. Geçmişten günümüze dek yapılan "sevinç", "iyilik", "neşe" gibi kavramların ve "depresyon", "üzüntü" gibi kavramların ne kadar taratıldığına bakıldığında hepsinin içinde en çok "neşe" kavramının araştırıldığı görülmektedir. Geleneksel patolojik bakış açısı yerini yavaşça kişilerin olumlu yönlerini güçlendirme ve ortaya çıkartmayı savunan görüşlere bırakmaktadır. Yukarıda verilen kavram araştırılmaları bu durumun yalnızca akademik çalışma alanında değil halk arasında da böyle olduğuna dikkati çekmiştir. Pozitif psikolojinin desteklediği gibi insan

hayatı olumlu ve olumsuz anlarla birlikte değerlendirilmelidir. Bireyin iyi oluşunun konuşulması hastalık gelmeden yapılabilmesi; mevcut durumun daha iyi olması için yapılacaklar belirlenmelidir. Topluma bakıldığında bireyler tarihin her aşamasında mutlu olmak ve mutlu bireylerle iletişim halinde olmak istemektedirler. Bu açıdan bakıldığında insanların daha mutlu olabilmeleri için gerekenlerin belirlenmesini amaç edinen çalışmalar önemli ve gereklidir. Daha ayrıntılı bakıldığında ise ülke için en önemli mesleklerden biri olan rehberlik ve psikolojik danışmanlık mesleğine adım atacak öğrencilerin mutluluk düzeyleri onların da yetiştirecek olduğu nesiller açısından ve toplumsal bir yatırım olması sebebiyle de önem arz etmektedir. İnsan yaşamının ilk anlarından başlayarak hayat boyu bireyle yaşayan, gelişimsel bir gerçeklik olan bağlanma kavramı öznel iyi oluş düzeyini ne ölçüde belirlediği tam anlamıyla anlaşılırsa henüz çok erken zamanlarda buna yönelik planlamalar yapılabilir. Bu çalışma kapsamında öznel iyi oluş düzeyi güvenli, kaygılı-kararsız ve kaçınan bağlanma stillerine sahip bireylere göre ayrı ayrı analiz edilmiş olması, sonuçların farklı bağlanma stillerine sahip bireylerin davranışlarının anlaşılmasına kolaylık sağlayacağı ve bu kişilere yönelik psikolojik müdahalelerde etkili olabileceği düşünülmektedir. Türkiye’de bu alanda çok az çalışma olduğu görülmektedir. Öznel iyi oluş ve bağlanma kavramları ayrı ayrı çok önemsenmiş ve araştırılmıştır. Üniversite öğrencilerini kapsayan çalışma sayısı oldukça fazla olmakla beraber rehberlik ve psikolojik danışmanlık bölümü öğrencilerine yeteri düzeyde araştırma getirilmemiş olduğu da görülmektedir. Birbirilerini yordama gücünü içeren çok az çalışma olması münasebetiyle de araştırmanın ilgili alan yazına katkı getireceği söylenebilir.

Bu çıkarımlar doğrultusunda, yapılan çalışmanın özellikle yükseköğretim düzeyinde yürütülecek olan rehberlik ve psikolojik danışma hizmetlerine katkı sağlayacağı düşünülmektedir. Psikolojik yardım hizmeti veren meslek elemanları açısından da müdahale programlarını etkileyebilecek sonuçlar çalışmada yer almaktadır. Ayrıca araştırmada Rehberlik ve Psikolojik Danışmanlık okuyan öğrencilerin öznel iyi oluş düzeylerine dair varılacak sonucun üniversitelerin eğitim programlarına gelecekte psikolojik danışmanlık yapacak ya da rehber öğretmen olacak kişilere yönelik de erken müdahale şansı tanıyacaktır.

1.4. Araştırmanın Varsayımları

1. Kullanılan veri toplama araçları araştırmanın amaçlarına katkı sağlayabilecek niteliktedir
2. Araştırma gruplarında yer alan öğrenciler sorulan sorulara içten ve samimi cevap vermişlerdir.
3. Ölçme araçlarının uygulandığı öğrenciler kendi yaşantıları ile tutarlı yanıtlar vermiştir.

1.5. Araştırmanın Sınırlılıkları

1. Bu araştırmanın çalışma grubu Ağrı İbrahim Çeçen Üniversitesi Rehberlik ve Psikolojik Danışmanlık bölümü öğrencileri ile sınırlıdır ve benzer durumdaki gruplar ölçüsünde genellenebilir.
2. Araştırmanın ölçümleri “Kişisel Bilgi Formu”, “Öznel İyi Oluş Ölçeği” ve “İlişki Ölçeği Anketi” ile elde edilen bilgilerle sınırlıdır.

1.6. Tanımlar ve Kısaltmalar

Rehberlik ve Psikolojik Danışmanlık: Fiziksel ve toplumsal yaşamla ilgili olgulardan kaynaklanan sorunların ve bunlara bulunan çözüm yollarının tanıtılması ve karşılaşılabilecek yeni sorunlara çözüm bulabilme becerilerinin geliştirilmesi, rehberlik ve psikolojik danışmanlık bölümünün konularını oluşturmaktadır. (Kaya,2014 s.4.)

Rehber Öğretmen (Psikolojik Danışman): Eğitim-Öğretim kurumlarındaki rehberlik ve psikolojik danışma servisleri ile rehberlik ve araştırma merkezlerinde öğrencilere rehberlik ve psikolojik danışma hizmeti veren, üniversitelerin psikolojik danışma ve rehberlik ile eğitimde psikolojik hizmetler alanında lisans eğitimi almış personeli ifade eder (M.E.B. Rehberlik ve Psikolojik Danışma Hizmetleri Yönetmeliği, Mayıs 2001, sayı: 2524).

Öznel İyi Oluş: Öznel iyi oluş üç önemli faktörle açıklanır. Bunlardan ilki “bireyin hayatına dair olumlu fikir ve duygularının ölçüce üstünlüğü” bir diğer değişle “olumlu hislerin varlığı, ikincisi “olumsuz hislerin yokluğu” ve sonuncu olarak “yaşam doyumu” olarak tanımlanmaktadır. (Myers ve Diener,1995)

Bağlanma Davranışı: Bebek ve bakım veren kişi arasında kurulan güvenlik ve keşfetme ihtiyacını gidermek amacıyla fiziksel yakınlığın da sürdürüldüğü duygusal bir bağa imkan sağlayan her tür davranış olarak tanımlanmaktadır (Bowlby, 1977).

Bağlanma Stilleri: Bowlby(1977)'nin içsel çalışan modeller olarak adlandırdığı bebekliğin ilk yıllarında anne ile bebek arasında kurulmuş olan ve daha sonraki tüm ilişkileri yönlendirdiğini varsayılan bağlanma davranışının kişiler arası ilişkilerdeki çeşitliliğine verilen addır (Pietromonaco ve Barrett, 2000).



İKİNCİ BÖLÜM

2. KURAMSAL ÇERÇEVE ve İLGİLİ ARAŞTIRMALAR

Bu bölümde öncelikle öznel iyi oluş ve bağlanma stilleri ile ilgili kuramsal bilgiler verilecektir. Devamında öznel iyi oluş ve bağlanma stilleri ile ilgili ülkemizde ve yurt dışında gerçekleştirilen çalışmalardan söz edilecektir.

2.1. Kuramsal Çerçeve

2.1.1. Öznel iyi oluş ile ilgili kuramsal çerçeve

Psikoloji biliminin Antik Yunan'a dayanan tarihinden bu yana tartışıl原因 konuların başında mutluluk gelir. Mutluluk kavramını odak noktası haline getiren ve insan gelişimine sorunlar kadar önem verilmesi gerektiğini savunan pozitif psikoloji yeni sayılabilecek bir alandır. Geçmişten bugüne bakıldığında psikoloji biliminin insanların sadece ruhsal rahatsızlıkları ile ilgilendiği görüşü ilk olarak Maslow ve Rogers gibi hümanist kuramcılarının insan potansiyeline dikkat çekmeye başlaması ile sarsılmıştır ancak pozitif psikolojinin temel felsefesi üzerinden düşünüldüğünde ise William James'i "sağlıklı zihin" kavramıyla beraber ilk pozitif psikolog olarak da sayılabilir (James,1890; Taylor 2001).Psikolojinin gelişimi genel olarak ele alınacak olursa II.Dünya Savaşından önce Psikoloji üç önemli noktayı hedeflemiştir. Bunlar:

1. Ruhsal rahatsızlıkları tedavi etmek.
2. Savaştan kurtulan insanların daha mutlu olmalarını sağlamak.
3. Dahi ve üstün yetenekli insanlar üzerinde çalışmak.

Ancak savaş başladıktan sonra ilk madde diğer iki maddeyi gölgelemiş ve araştırmacıların daha çok etki sağlayan alan olan ruhsal rahatsızlıklar üzerinde çalışmaya yöneldiği görülmüştür. Hatta dönemin önemli ruh sağlığı kuruluşlarının (National Institute of Mental Health gibi) ruhsal sağlık yerine ruhsal hastalıklar üzerine yapılan çalışmaları desteklediği görülmüştür. Çünkü savaş beraberinde birçok huzursuz, rahatsız ve sorunlu insan bırakıyordu ve ruhsal sağlık yerine ruhsal bozukluk çalışmak

daha ihtiyaçlı bir alan olarak algılanıyordu (Seligman, Parks ve Steen,2005). Sonuç olarak patoloji ağırlıklı çalışan psikoloji özellikle günümüz rehberlik ve psikolojik danışmanlık alanının da odaklandığı bireylerin gizil güçlerinin ortaya çıkartılması ve gelişimlerini güçlendirme konularını daha az önemser hale gelmişti.

İnsan yaşamının anlamını artırmak, yaşamdan alınan zevki yükseltmek insanı olumsuzluklarla savaşıp galip gelebilecek bir varlık olarak görmek konularını içeren güçlendirici bakış açısı ile Pozitif Psikoloji ortaya çıktı (Linley, Joseph, Harrington ve Wood, 2006; Sheldon ve King, 2001). Tuzgöl-Dost (2004) ‘un da çalışmasında belirttiği gibi 1967-1994 yılları arasındaki çalışmalar incelendiğinde mutluluk gibi kavramların patolojik kavramlarından çok daha az çalışıldığı görülmüştür. Günümüzde bu durum değişmeye başlamıştır.

Pozitif psikolojinin kurucularından sayılan Martin Seligman (2011)’ın da belirttiği gibi mutluluk sadece bir gülen yüzden ibaret değildir. Psikoloji için en gerekli konulardan biri ortaya konan kavramın ölçülebilir olmasıdır. Tam da bu sebeple Seligman (2011) iyilik halinin temel elemanlarını, kelimelerini, İngilizce halinin baş harfleri ile PERMA olarak kısaltılmıştır:

P = Positive emotion (Olumlu duygu)

E = Engagement (Bağlılık, ilgi)

R = Relationships (İlişkiler)

M = Meaning (Anlam)

A = Accomplishment (Başarı).

Bağlılık, kurum ve aktivitelere ruhsal olarak bağlanmaya karşılık gelir (yaşama bağlı olma gibi). Olumlu ilişkiler, sosyalliğini açığa çıkartabilmek, başkaları tarafından ilgi görmek, güvende hissetmek ve başka insanlarla olan bağlantılarından memnun olmak olarak tanımlanabilir. Anlam, kişinin yaşamını kendisinden daha kudretli bir şeye bağlı olduğuna ve kendi yaşamının anlamlı olduğuna inancına karşılık gelir. Başarılar ise amaçlara yaklaşma, günlük aktiviteleri yapabilme duygusuna sahip olmak olarak tanımlanabilir. Mutluluk salt olarak ölçülebilir bir kavram olarak yorumlanmayabilir ancak “PERMA” kavramlarının ölçülmesi ile beraber öznel iyilik hallerine ulaşılabilir.

Seligman ve Csikszentmihalyi'ye göre (2000), pozitif psikoloji yaklaşımının araştırmaları üç farklı alanda sınıflandırılabilir. Bunlardan ilki bireylerin pozitif deneyimleri hakkında çalışmalar yapmak: geçmiş yaşantılarından doyum almaları, pişmanlık duygularından sıyrılabilmek, gelecekte umutlu olmak ve an itibarıyla mutluluk duygusunu hissetmek. İkincisi bireylerin pozitif özellikleri ile ilgili çalışmalar yapmak sevgi, cesaret, affetme, kendi öznel yanını ortaya koymak ve özgeci davranmak gibi sonuncusu olumlu kurumlarla ilgili çalışmalar yapmak yani bireylere ve toplum düzenine fayda sağlayan geliştirici kurumlar.

İyi olma, mutluluk gibi kavramların çalışılmasında iki temel bakış açısından oluşmaktadır. Bunlardan ilki hedonizm/hazcılık (Ryan ve Deci,2001) yaklaşımıdır; ikinci yaklaşım ise daha eskidir ve mutluluktan daha fazlasını içerir, eudaimonism ya da psikolojik işlevsellik adını alır. İlk yaklaşım olan hedonist bakış açısı haz ya da mutluluğu temel alır; ikinci yaklaşım ise iyi olmayı bireyin işlev düzeyi, kendini anlama ve anlamlandırma sürecine bakarak değerlendirir. Bu çalışmada mutluluk kavramına ulaşmak ve tanıtmak için hedonik psikoloji bakış açısı temel alınarak öznel iyi oluş kavramı kullanılacaktır (Keyes, Shmotkin ve Ryff, 2002; Ryan ve Deci, 2001).

Öznel iyi oluş kavramı, bireyin düşünsel bir yorumlama yaparak yaşamından doyum alıp almadığı kararını vermesini ve yaşamda bireye zevk veren olumlu duyguları, olumsuz duygulardan sayıca çok deneyimlemesini tanımlamaktadır (Diener ve Diener, 1996).

Öznel iyi oluşun üç farklı yönü vardır: Olumlu duygular, olumsuz duygular bu iki duygu öznel iyi olmanın duygusal yapısını oluşturur ve üçüncü yön olan yaşam doyumu bilişsel-yargısal yapısını oluşturur (Andrews&Withey,1976'dan akt. Diener vd.1985). Duygusal ögeyi oluşturan olumlu duygu sevgi, coşku, heyecan gibi hoş bulduğumuz duyguları ve genel olumlu ruh halimizi ifade etmektedir. Olumsuz duygu kaygı, kıskançlık, sıkıntı, elem, endişe, stres, üzüntü, sıkıntı, suçluluk ve utanç gibi hoş olmayan duygu ve genel olumsuz ruh halini kapsamaktadır Yaşam doyumu kavramı ise bireyin hayatını bütüncül olarak ele alındığında varılan sonucu ifade etmektedir: Evlilik, sevgi, iş arkadaşlık gibi (Diener, 2006). Kişinin öznel iyi oluş seviyesinin yüksek olması; olumlu duyguları daha fazla, olumsuz duyguları daha az aynı zamanda yaşam doyumunu da yüksek değerlendirmesi gerekmektedir (Myers ve Diener, 1995: 11).

Diğer bir deyişle, öznel iyi oluş bireyin hayatındaki hemen tüm alanlarına bakarak derecesine de kendisinin karar verebileceği bir durumdur. Günlük hayatta "Mutlu musun?" sorusuna verilen cevabın her ne kadar duygusal bir yanıtı var diye algılansa da alanın öncülerinin yaptığı tanımlardan anlaşılabilir ki: öznel iyi oluşun duygusallığın yanı sıra bilişsel bir yanının da olduğudur. Diener (2006)'a göre öznel iyi oluş kişinin malum soruya hayattaki çeşitli tür ve alanlara bakılarak verdiği cevaptır.

Öznel iyi oluş ile ilgili araştırmalar genel olarak dünya genelinde çok sayıda üniversite öğrencisinin öznel iyi oluşun ve yaşam memnuniyetinin duygusal bileşenlerini çok önemli gördüğünü belirtmektedir (Diener ve ark. 1999). Gelir gibi demografik değişkenlerin, mutluluğun sadece küçük bir yönünü açıklayarak araştırmacı, öznel iyi oluşun psikolojik bağıntılarına daha fazla odaklanmıştır (Diener, 1984; Diener ve diğerleri, 1999). Bu psikolojik değişkenler arasında, sosyal ilişkinin, memnuniyet ile gelir gibi nesnel önlemlerden daha güçlü bir ilişkisi olduğunu (Argyle & Martin, 1991) ve bu ilişkinin mutluluğu etkileyen başlıca faktörler arasında bulunduğu belirlenmiştir (Myers, 1999; Myers & Diener, 1995). Benzer şekilde, kişilik özellikleri olarak ilişki güçlendirici özellikler, diğer özellikler arasında öznel iyi oluş ile en güçlü ilişkili değişkenler olarak belirlenmiştir (DeNeve, 1999; Ryan ve Deci, 2001). İlişkiler konusunun karmaşık bir konu olduğunu göz önüne alırsak yapılan çalışmalar, öznel iyi oluşa katkıda bulunan ilişkilerin bazı özel yönlerine odaklanmıştır. İlişki değişkenleri arasında, yakın ilişkilerin bir yönü olan bağlanma, özellikle öznel iyi oluşla (Myers 1999) veya yaşamın keyfini (Bowlby, 1969) çıkarmakla ilgili olabileceği olarak bildirilmiştir. Bununla birlikte, yakın ilişkilerdeki bağlanma ile öznel iyi oluş deneyimi arasındaki ilişki hakkında daha az şey bilinmektedir.

Mutlu bir hayatın temelinde sağlıklı kişilerarası ilişkiler yatmaktadır denebilir ve kişilerarası ilişkiler ile ilgili yapılan araştırmaların başında Bağlanma Kuramı ve Bağlanma Stilleri gelmektedir.

Öznel iyi oluş ile bağlanma stilleri arasında anlamlı bir ilişkinin olduğu birçok yurt dışı çalışmada belirtilmiştir (Janssen, Schuengel ve Stolk; George ve West, 1999; Myhr, Sookman ve Pinard, 2004). Ancak Türkiye'de bu ilişkinin öneminin hak ettiğinden daha az araştırıldığı da ortadadır.

2.1.2. Bağlanma stilleri ile ilgili kuramsal çerçeve

Son yıllarda bebeklik ve çocukluk döneminin hayatın devamındaki etkisine olan ilginin fark edilmesiyle beraber bağlanma ile ilgili yapılan araştırmalar da göze çarpar hale gelmiştir.

Gelişim psikolojisinin önemli bir konusu olan Bağlanma yaşamın ileriki yıllarında etkisini sürdürdüğünden dolayı Pozitif Psikoloji açısından hatta özellikle koruyucu ruh sağlığı açısından da ele alınmaktadır.

Bowlby 1950 yılında Londra’da çocuk danışma kliniğinde okulunda uyumsuz, sevgi eksikliği olan ve hırsızlığa yatkın erkek çocukların ruhsal sağlıklarını gözlemlemesi sonucunda çocuklar için anne eksikliğinin, anne ile yeterince bağ kuramamış olmanın, çocuklar açısından bir takım problem durumlara sebep olduğunu hatta bu durumun gelecekte psikopatolojik durumları tetiklediğini fark etmiştir. Diyebiliriz ki Bağlanma çalışmalarının adımını atmasına sebep olan gözlemlerdir. Bowlby meslektaşı James Robertson ile yaptığı sistematik gözlemlerinin sonucunda ise bu anne ile oluşan bağın sadece çocuğun ileriki yaşlarındaki ruhsal durumu için değil aynı zamanda da anlık olarak giderilmesi gereken bir ihtiyaç olarak görmüştür. Çocuk başkaları tarafından beslenilse/ilgilenilse dahi annenin yokluğunu bir öfke durumuyla protesto etmektedir ve umutsuzluk göstermektedir (Robertson ve Bowlby,1952’den akt.Cassidy ve Shaver). Bu bulgu Dollard ve Miller, (1950)’ın bu bağı beslenmeye indirgeyen davranışçı teorisine de ters düşmektedir. Bu durumda annenin beslenme dışındaki önemini neyin artırdığı incelenmeye başlanmıştır. Bowlby (1969), bağlanmayı insanlar arasındaki sürekli psikolojik bağlılık olarak tanımlamıştır. Bowlby (1958) bağlanmanın evrimsel açıdan bakıldığında korunma ve güvenlik ihtiyacı olarak anlaşılabileceğini belirtmiştir. Bu sayede yeni doğanın yaşama uyumu ve hayatta kalma şansı var olmuştur (Prior & Glaser, 2006). Bu durumun yaşamda kalma rolünü en iyi açıklayan delil şudur, bağlanma sistemi çocuğun hareketlenmeye başladığı altı ay civarında başlamasıdır. Bu sayede çocuk çevreyi keşfetmekten alıkonulmadığı gibi bakıcısının da yanında/yakınında olduğunda daha güvenli bir keşif imkânı elde edecektir (Ainsworth 1989’dan akt. Saymaz 2003).

Bağlanma kavramı, bağlanma kuramı içerisinde hem uygulanan kişi hem de doğası açısından belirgin bir anlama sahiptir. Bağlanma kuramına göre, bağlanma

kişinin bağlanma figürü ile arasındaki bağ veya ilişkidir. Yetişkin ilişkilerinde bu ilişki müşterek ve karşılıklı bir yapıda algılanabilir ancak çocuk ve ebeveyn arasındaki bağ öyle değildir. Bu açık farkın sebebi ise kuramın doğasında gizlidir: Çocuk ve bakım veren arasındaki bağlanma güvenlik ve korunma ihtiyacı temellidir. Bağlanma; korunmayı, hayatta kalmayı ve nihayetinde de genetik çoğalmayı teşvik eden belirgin bir biyolojik fonksiyona hizmet eder. Çocuk ve ebeveyn arasındaki ilişkide, "bağlanma" terimi yeni doğan ya da çocukla kurulan ilişkiye ve "bağlanma figürü" terimi ise çocuğun birinci dereceden bakım sağlayanına verilen addır. Bağlanma kuramı açısından, bir ebeveynin çocuğuna olan bağlılığı veya ebeveyn ile çocuğu arasındaki bağ olarak adlandırmak doğru kabul edilmemektedir. Bunun yerine “bakım veren” kavramını kullanmak daha doğrudur. Bakım veren ve bebek/çocuk arasındaki bağ hayati derecede doğuştan getirilen bir öneme sahiptir. Bu noktada belirtmek gerekir ki bu bağı sevgi, şefkat ya da uyarılım ihtiyacı, oyun, ihtiyaç giderici kavramları ile eş anlamlı değildir. Bağlanmanın bakım veren için de önemli bir bağ olduğunu belirtmek gerekir (Glaser,2006).

Bowlby,(1969) bağlanmayı bebek ve bakım veren kişi arasında gelişen; bakım veren kişiyi arama ve yakınlık arayışı davranışları ile kendini gösteren, bilhassa stres durumlarında ayırt edilebilir olan, sağlamlığı ve sürekliliği olan duygusal bir bağ olarak tanımlamaktadır (Terzi ve Tekinalp,2013).

Bağlanma davranışı; en açık anneden uzaklaşan bebeğin ağlayarak tepki göstermesi ve tekrar kavuştuğundaysa sakinleşmeye çalışması olarak iki yolla gözleyebiliriz (Bowlby,1980).

Bağlanma sistemi incelendiğinde yakınlık aramak, güvenli sığınak ve güvenli üs olarak üç temel işlevle tanımlanabilir (Bowlby,1982). Bebek çevresinde bir tehlike algıladığında ya da sahiden tehlikeli bir durum varsa bağlanma figürüne yaklaşmak isteyecektir. Bu isteği yerine getirmek bebeğe güvenlik ve rahatlık duygusu sağlayacaktır. Bağlanma figürü böyle bir durumda bebek tarafından güvenilir ve rahatlatıcı olarak algılanacaktır ve güven duyan bebek çevreyi rahatlıkla araştırmak gibi davranışlara girebilecektir ne de olsa güvenli bir üs olan bakım vereni ulaşılabilir bir konumdadır (Hazan ve Shaver, 1994).

Ancak söz konusu durum istenildiği biçimde gerçekleşmezse ayrılığa karşısında gösterilen tepkiler 3 temel evrede görülür. Bu evreler; protesto, umutsuzluk ve çekilmedir.

1. **Protesto evresi:** Bebek bu evrede tıpkı normal zamanlardaki gibi ağlama tepkisiyle beraber anneyi geri getirmeye çalışır Anne dışındaki sakinleştirici rolünü üstlenene kişileri ise reddedip adeta protesto eder.
2. **Umutsuzluk:** Bebek bu evrede annesinin halen gelmemiş olma durumuna umutsuzluğu simgeleyen dışarıya ilgisiz, azalan ağlamalarla beraber geri gelmesi konusundaki az da olsa ümidiyle birlikte sessizce kabuğuna çekilir.
3. **Çekilme ya da bağlanmanın çözülmesi evresi:** Bebek bu evrede başkalarıyla iletişim kurmaya hatta dostça davranıp oynamaya başlar. Anne geri geldiğinde ise ona ilgi göstermez hatta uzaklaşır. Bu uzaklaşma durumunu bebeğin olası ayrılık durumuna karşı kendini savunma mekanizması olarak yorumlamak mümkündür. Annesinin geri dönüşünden bir süre sonraysa annesine olan yakınlık gösterimi başlar ancak aynı zamanda da uzaklaşmasına verdiği ağlama tepkilerini sinirlilik ve reddetici tavırlarla devam ettirir. Kısaca denilebilir ki bebek bu evrede tutarsız tavırlar içine girer. Her şey normale döndükten sonra bile beklenmedik durumlarda da bebeğin kaygı belirtileri devam eder. (Lieberman,1987'den akt. Saymaz, 2003)

Bağlanma kavramı, insan gelişimi sürecinde sanılandan çok daha önemli bir yere sahiptir. Doğumla beraber başlayan bu süreç öncelikle anne ve bebek arasında gelişen daha sonra kişinin gelişimini, diğer insanlarla ilişkilerini ve uyumunu belirleyen ve tüm yaşam boyunca etkinliğini sürdüren bir parçadır (Bowlby, 1988). Bowlby bu yaşamsal parçaya içsel çalışan modeller adını vermiştir.

İçsel çalışan modellerin en önemli özelliği bireyin kişilerarası ilişkilerine yönelik bir ön fikir sağlayabilmesidir. Bu model sayesinde kişinin yeni durumlarda da tekrar tekrar süreci değerlendirmeye gerek kalmadan karar vermelerini hızlandıran bağlanmanın bir parçasıdır (Bowlby,1973). Bu sayede benlik, bağlanma figürleri ve bağlanma ilişkileri ile ilgili bilişsel kısa yollar edinilmiş olur. Bowlby(1982)'e göre sadece geçmişteki olayların bir yansıması değil bunun ötesinde bir değerlendirme ve

bütünleştirme sürecidir.

İçsel çalışan modellerin birbirini tamamlar nitelikte iki yönü bulunmaktadır. İlki bağlanma figürünün korunma ihtiyaçlarına karşılık veren, duyarlı biri olup olmadığıdır; ikincisi, benliğine ilişkin olarak çocuğun kendisinin ilgiye, bakıma ve sevgiye değer olmasına yönelik inanç ve beklentilerinden oluşmaktadır (Bowlby 1969, 1973).

Zihinsel modellerin olumlu veya olumsuz olması, ilişkilerinde hissedilen güvenliği korumaya çalışan bir kişinin (1) sosyal çevrenin (özellikle de kişi için önemli olan başkalarının) sergilediği tepkileri ne derece tutarlı ve güvenilir olarak algıladığını ve (2) kişinin kendisini ne ölçüde sevmeye değer bulduğunu doğrudan etkiler. Bu farklılaşan algılar da göreceli olarak durağan bir kişilik özelliği olan bağlanma stilini belirler (Bowlby, 1973; Main, Kaplan ve Cassidy, 1985'den akt. Sümer ve Güngör, 1999a).

Ainsworth 1978 yılında bağlanmaya yönelik laboratuvar gözlemleri bağlanma üzerine yapılabilecek standart çalışmalara öncülük etmiştir. (Saymaz, 2001) Bağlanma kuramına göre, bebekler bağlanma figürlerini güven duygusuyla, karşılaştıkları yeni çevreyi keşfetmede kullanırlar (Zeanah 1993'den akt. Soysal, 2005).

Ainsworth'un bağlanma araştırmalarının amacı anne bebek etkileşiminin her anne bebek iletişimde aynı olup olmadığını incelemektir. Bebeğin mesajlarına karşılık annenin tutum ve tavırlarını değerlendirmiştir. Mesajlara olumlu karşılık veren annelerin bebekleriyle ilgili sorulan soruları ayrıntılı ve doğru biçimde cevaplandığı; duyarsız diyebileceğim olumsuz karşılık veren annelerinse bebeklerin davranışlarının ayrıntılarıyla ilgili de bilgisiz olduğu ortaya çıkmıştır (Bretherton, 1992).

Ainsworth "Yabancı Durum" adını verdiği çalışmasında Baltimore bölgesinde yaşayan, orta sınıf ve beyaz olarak adlandırılan 56 ebeveynin 49 ila 51 hafta aralığındaki bebekleri gözlemlemiştir (Ainsworth ve ark., 1978).

Araştırma için oluşturulan deney odasının bir ucunda çocuk için oyuncaklarla çevrelenmiş sandalyesi vardır. Diğer ucunda ise anne için bir sandalye vardır; bu sandalyenin tam karşısında, kapının yanında, ise net yabancı bir kişi için sandalye vardır. Çocuk bu üç sandalyenin ortasına istediği yere özgürce ulaşabileceği biçimde konur. Anne ve yabancı kadın talimatları önceden bilmektedir (Ainsworth & Bell, 1970).

Yabancı Durum Testinde tüm bebekler için standart bir biçimde uygulanana sekiz aşama bulunmaktadır. Bu aşamalar şöyledir:

Aşama 1: Anne, gözlemci ile beraber bebeği odaya getirir ve sonrasında gözlemci odadan çıkar.

Aşama 2: Anne, bebeği belirtilen yere bırakır ve sessizce kendi sandalyesine oturmayaya geçer. Bu aşama üç dakika sürer.

Aşama 3: Bir yabancı odaya girer. Bir dakika sessizce oturur. Sonra anneyle bir dakika sohbet eder ve sonra yavaş yavaş bebeğe yaklaşır, ona bir oyuncak gösterir. Üçüncü dakikanın sonunda anne görülmeyecek şekilde odadan çıkar.

Aşama 4: Eğer anne odadan çıktığında bebek mutlu bir şekilde oyuncakla meşgul oluyorsa, yabancı kişi katılımcı olmaz. Eğer bebek pasif yani tepkisiz kalırsa ilgisini oyuncakla çekmeye çalışır. Eğer bebek rahatsızlık ya da sıkıntı duyarsa yabancı onun dikkatini başka bir yöne çekmeye ve veya onu rahatlatmaya çalışır. Eğer bebek rahatlamıyorsa bu aşama kısa kesilir. Aksi takdirde bu aşama da 3 dakika sürdürülür.

Aşama 5: Anne içeri girer ve bebeğe hareketlenmesi ve kendisine kendiliğinden bir tepki vermesini sağlamak için kapıda bekler. Yabancı görülmeyecek bir şekilde odadan ayrılır. Anne, bebeği rahatlatarak tekrar oyuncaklarla oynamasını sağlar, duraklar, bebeğe hoşça kal der ve odadan çıkar.

Aşama 6: Bebek 3 dakika odada yalnız kalır. Çok fazla sıkıntı yaşanırsa bu aşama kısa kesilir.

Aşama 7: Yabancı içeri girer, 3 dakika boyunca bebeğe dördüncü aşamada uyguladıklarını uygular. Sıkıntı yaşanırsa bu aşama kısa kesilir.

Aşama 8: Anne odaya geri döner, yabancı odadan çıkar. Anne ve bebeğin birleşmesi gözlemlenir ve durum burada sonlandırılır (Ainsworth & Bell, 1970'den akt. Baş, 2013).

Ainsworth Yabancı Durum Testi ile üç tür bağıllık ilişkisi türü olduğunu belirtmiştir (Ainsworth ve ark., 1978; Main ve Cassidy , 1988). Araştırmaya katılan bebeklerin gözlemlenmesi sonucu; yakınlık ve temas arama, teması sürdürme, güven, kaçınma, arama ve belirli mesafeden etkileşim kurma ölçeklerinden aldıkları puanlara

göre üç gruptan birine yerleştirilirler (Paterson ve Moran, 1988). Bu gruplar şu şekilde sıralanabilir:

Güvenli Bağlanan Tip: Bu gruptaki bebekler, bağlanma objeleri yanlarında olduğunda onları güvenli üs olarak kullanıp keşfetme becerilerini kullanabilirler. Birincil bağlanma objeleri yanlarında olmadığına da uygun derecede rahatsızlık duyup yine de çevrelerini araştırabilirler. Bakım verenin gidişiyle protesto davranışına girerler ancak geri dönüşleriyle de göreceli olarak çabuk rahatlayıp sakinleşebilirler.

Kaygılı/Kararsız Tip: Bağlanma objeleri ayrıldığında zor duruma düşerler. Anne varken de kararsız tavır içindedirler; anneye yaklaşma veya çevreyi keşif konusunda kararsız davranırlar. Çevreyi araştırdıklarındaysa bunu anne ile paylaşmazlar. Bağlanma objesinin odadan ayrılışına da geri dönüşüne de büyük tepkiler verirler anne ayrıldığında kaygılanır kimseyle iletişim kurmazlar anne geri döndüğünde de sakinleştirici tavırlara karşılık veremez bebek bir türlü kızgınlık ve kaygıyı atamaz.

Kaçınan Tip: Anne odadayken de onunla çok fazla ilgilenmezler. Ayrılık durumuna da yeniden birleşme durumuna kayıtsız kalırlar. Bu gruptaki bebeklerin dikkatleri genelde daha çok oyuncaklar üzerindedir.

Genel analiz sonuçları gösteriyor ki: güvenli bağlanan bebeklerde kaçınma ve kaygı davranışları göreceli olarak en az düzeyde iken; kaygılı-kararsız bebeklerde kaygı en yüksek, kaçınma ise düşük düzeyde; kaçınan bebeklerde ise kaçınmada da kaygı da düşük düzeyde seyretmektedir (Güngör, 2000).

Bowlby (1982), yetişkin dönemindeki bağlanma davranışının bebeklikte ergenlikte ve ergenlik sonrasında yaşanan bağlanma davranışının bir uzantısı olduğunun düşünmektedir.

Bağlanmanın tıpkı bebek ve bağlanma figürü arasında olduğu gibi yetişkinliğe aktarıldığı; çeşitli yönlerdense birebire benzerlik gösterdiği tespit edilmiştir (Bowlby, 1969; Fraley ve Shaver, 2000; Shaver vd., 1988'den akt. Fraley vd. 2011).

Bağlanma üzerine yapılan araştırmalara baktığımızda çalışmaların bebeklikte, ergenlikte ve yetişkinlikte olarak yaşam dönemlerine göre incelendiği görülmektedir. Bu çalışmanın da üniversite öğrencileri üzerinde yapılması planlandığından yetişkinlikte bağlanma stilleri hakkındaki bilgi paylaşımı önemlidir.

Hazan ve Shaver (1987), yetişkin bağlanma stillerini Ainsworth, Blehar, Waters ve Wall'ın (1978) çocuklarda gözlenerek belirlenen üç bağlanma biçiminden yola çıkarak geliştirdikleri üçlü sınıflama yöntemi ile ölçmüşlerdir. Her ne kadar bebeklikteki bağlanma biçimlerinin değişime uğramış olacağı varsayılsa bu stillerin yetişkin bağlanması için bir çerçeve niteliğinde olacağı düşünülmektedir (Hazan ve Shaver,1994).

Hazan ve Shaver her bir bağlanma stili için 3 paragraftan oluşan bir bağlanma stilleri ölçeği geliştirmiştir. Katılımcılar her üç paragraftaki özelliklere hem romantik hem de çocuklukta ebeveyn ilişkilerine göre bakıp kendilerini ait hissettikleri paragrafı seçmeleri ile beraber bir gruba dâhil olmuşlardır. Bu üç stil şöyledir:

Güvenli bağlanmaya sahip bireyler, eşlerine kolaylıkla yaklaşabilen, çocukluklarına dair de daha olumlu inanç ve yaşantılar belirten tiplerdir. Daha yapıcı, iyimser ve kişilerarası ilişkilerde de daha başarılıdırlar.

Kaygılı/Kararsız bağlanmaya sahip bireyler, ilişkilerinde, eşlerine yönelik yüksek düzeyde kıskanç, takıntılı diyebileceğimiz miktarda duygusal iniş çıkışları olan tiplerdir. Eşlerinin onlara yeterince yakın olmadıkları yakınırırlar. Temel duyguları terk edilmesi korkusu çevresinde toplanmıştır.

Kaçınmalı bağlanmaya sahip bireyler, diğer gruplara oranda en az güven duyan eşleri, ilişkileri, arkadaşları konusunda da olumsuz beklenti ve inançlara sahip tiplerdir. Terk edilme konusunda da pek üzüntü yaşamazlar (Feeney ve Noller,1990).

Son yıllarda daha çok üzerinde durulan bir başka stil daha vardır. Bu stile “dağınık” ya da “yönü belirsiz bağlanma” denmektedir (Hazan ve Shaver,1987). Bu aşamada herhangi bir tutarlı davranış yoktur. Tavırları kararsızlık ve kaçınma duyguları yönlendirir. Bu örüntünün daha çok bakıcının hasta olduğu ya da çocuğun istismara gibi rahatsız edici durumlara maruz kalması sonucunda ortaya çıktığı düşünülmektedir (Hazan ve Shaver,1985'den akt. Soysal vd.2005).

Hazan ve Shaver (1987) ve Bartholomew ve Horowitz (1991)'nin çalışmalarından hareketle kişinin kendi ve başkalarına yönelik zihinsel modellerinin olumlu ve olumsuz olma durumlarını çaprazlayarak yetişkin bağlanma stilleri için dört kategori oluşturmuşlardır.

		BENLİK MODELİ (Bağımlılık)	
		+	-
		(Olumlu) (Düşük)	(Olumsuz) (Yüksek)
BAŞKALARINA MODELİ (Kaçınma)	+	GÜVENLİ(1) Yakınlık kurmada rahat ve özerk	SAPLANTILI(2) İlişkilere takıntılı
	-	KAYITSIZ(3) Yakınlığa karşı kayıtsız ve karşı-bağımlı	KORKULU(4) Yakınlıktan korkan ve sosyal açıdan kaçınan
	(Olumlu) (Düşük)		
	(Olumsuz) (Yüksek)		

Şekil 2.1. Yetişkin Dörtlü Bağlanma Stili (Bartholomew ve Horowit, 1991 sf.227)

Bartholomew ve Horowitz (1991), bağlanma stillerini Şekil 2.1’de görüldüğü gibi; *güvenilir bağlanma* stilindeki kişiler olumlu benlik yani kendilerini sevmeye değer olarak görme ve olumlu başkaları fikri yani başkalarının iyi niyetli, ulaşılabilir olduğuna dair inançların birleşimiyle oluşmaktadır. Bu sayede başkalarıyla kolaylıkla iletişim kurarken özerkliklerini koruyabilir bir yapıda olurlar. *Saplantılı bağlanma* stilindeki kişiler, kendilerini değersiz görürler, ancak başkalarına karşı olumlu bakış açısı takınırlar. Bu insanlar diğerleriyle yakın ilişkiler içerisinde olmayı arzu etmekle beraber, onlarla iç içe geçmiş bir ilişki kurmak istediklerinden başkalarını kendilerinden uzaklaştırabilirler. Başkalarına olumlu yaklaşımları ise kendilerini doğrulama ya da kanıtlama eğiliminde oldukları içindir. Kuramsal bağlamda güvenli ve saplantılı bağlanma stilleri Hazan ve Shaver (1987)’nin güvenli ve kaygılı/kararsız stilleri ile eşleşmektedir. Dörtlü Bağlanma Modelinde Hazan ve Shaver’(1987)’nin modelinden farklı iki stil daha vardır. Bunlar: *Kayıtsız bağlanma* stilindeki kişiler kendilerine karşı olumlu bir bakış takınmışlardır ancak başkaları modeli olumsuzdur. Bu kişilerin özsayıgıları çok gelişmiş olmakla beraber başkalarının yakın ilişkilerini reddederler. Bağımsız ve güçlü olmaya çalışarak başkalarıyla iletişimi en aza indirmek isterler.

Korkulu bağlanma stiline sahip olan kişiler, yüksek ölçüde kaygılıdırlar, özsaygıları da ters oranda düşüktür. Kendilerine güvenmeyen bu bireyler başkalarından da olumsuz beklentiler içinde oldukları için ilişkilerde kaçınmacı bir yaklaşım sergilerler. Korkulu stil için güvenli bağlanmanın tam karşıtı demek mümkündür. Dört bağlanma stiline Başkaları modelinde olumsuz olmak ‘ilişkilerde bağımlılık’ noktasında da yüksek dereceye tekabül etmektedir ve benlik modelinin olumlu olması ‘yakınlıktan kaçınma’ boyutunda ise düşük derece anlamına gelmektedir. İlişkilerde bağımlılık düzeyini gösteren yatay eksen yorumlamaları ise şöyledir: Yüksek bağımlılık başkalarının onayına dayanan bir benlik değeri demektir. Düşük bağımlılık ise, başkalarının onayına görece olarak daha az ihtiyaç duyan bağımsızlığını, kişiliğini daha iyi içselleştirmiş bir benlik demektir. Dikey eksene baktığımızda ise kaçınma boyutu başkalarıyla olan iletişime açıklık ve iletişimi istemenin niteliğini değerlendirebiliriz (Sümer ve Güngör,1999).

2.2. İlgili Yapılan Araştırmalar

Bugüne kadar öznel iyi oluş kavramına yönelik öğretmenler, ekonomistler, psikiyatristler, akademisyenler ve psikologlar gibi profesyonellerin çalışmalarına rastlamaktayız. Çalışmalar yetişkinler, çocuklar, öğrenciler, ergenler gibi çeşitli dönemleri kapsayacak şekilde genişir. Bağlanma stilleri ile ilgili araştırmalar ise daha çok öğrenciler ve ergenler üzerinde yoğunlaşmış biçimde birçok araştırmacı tarafından incelenmiştir. Aşağıda ilk olarak öznel iyi oluş kavramına ilişkin belli başlı araştırmalar daha sonra da bağlanma stilleri ile ilgili yapılmış belli başlı çalışmalar sunulmaktadır.

2.2.1. Öznel iyi oluş ile ilgili yurtiçinde ve yurtdışında yapılan çalışmalar

Cenkseven (2004), yapmış olduğı çalışmada üniversite öğrencilerinin öznel ve psikolojik iyi olmalarının yordayıcılarını araştırmıştır. Araştırma Çukurova Üniversitesinde öğrenim gören 500 öğrenci üzerinde yapılmıştır. Araştırmanın veri toplama araçlarını; “Psikolojik İyi Olma Ölçekleri” ,”Olumlu-Olumsuz Duygu Ölçeğı” ve “Yaşam Doyumu Ölçeğı” oluşturmaktadır. Ayrıca araştırmacı ilgili olduğunu düşündüğü dışadönüklük ve nevrozizmi ölçmek amacıyla “Eysenck Kişilik Envanteri” kontrol odağı inançlarını belirlemek için “Rotter İç-Dış Kontrol Odağı Ölçeğı” ve

öğrenilmiş güçlük düzeylerini ölçmek için ise “Rosenbaum Öğrenilmiş Güçlülük Envanteri” ni kullanmıştır. Araştırma bulguları ise şöyledir: Öznel ve psikolojik iyi oluş sosyo-ekonomik düzey ve cinsiyete göre farklılaşmaktadır Ayrıca cinsiyet ve öğrenilmiş güçlülük etkileşiminin öznel ve psikolojik iyi olmanın bazı yönlerinde belirleyici olduğu belirlenmiştir.

Tuzgöl-Dost (2006), yapmış olduğu çalışmada cinsiyet, algılanan ekonomik durum, algılanan anne-baba tutumu, fiziksel görünüşten memnuniyet, dini inanç ve denetim odağı değişkenlerinin üniversite öğrencilerinin öznel iyi oluş düzeyi ile ilişkisini incelemiştir. Araştırma sonucunda öğrencilerin öznel iyi oluş düzeylerinin cinsiyet açısından anlamlı bir farklılık göstermediği ortaya konmuş ve öğrencilerin öznel iyi oluş düzeyleri, algılanan ekonomik durumları, algılanan ana-baba tutumları, fiziksel görünüşlerinden memnuniyetleri, dini inançları ve denetim odakları açısından anlamlı farklılık olduğu görülmektedir.

Eryılmaz ve Ercan (2011), öznel iyi oluşun cinsiyet, yaş grupları ve kişilik özellikleri açısından incelemiştir. Ergenlik (14-17 yaş grubu), genç yetişkinlik (19-25 yaş grubu) ve yetişkinlik (26-45 yaş grubu) gruplarında yer alan toplam 699 kişiyle çalışılmıştır. Yaşam Doyumu Ölçeği, Sıfatlara Dayalı Kişilik Testi, ve Pozitif-Negatif Duygu Ölçeği çalışmanın veri araçlarıdır. Çalışmanın bulgularından bazıları; 26-45 yaş gurubunda yer alan erkeklerin kadınlara oranla yüksek düzeyde öznel iyi oluşa sahip oldukları; 19-25 yaş gurubundaki bireylerin hem 14-17 hem de 26-45 yaş gurubundaki bireylere oranla düşük düzeyde öznel iyi oluşa sahip oldukları bulunmuştur. 14-17 yaş gurubundaki bireylerin öznel iyi oluşlarını, dışa dönüklük, sorumluluk ve duygusal dengesizlik kişilik özelliklerinin anlamlı bir biçimde açıklamaktadır. 19-25 yaş gurubundaki bireylerin öznel iyi oluşlarını dışa dönüklük, sorumluluk, yumuşak başlılık ve duygusal dengesizlik; 26-45 yaş gurubundaki bireylerin öznel iyi oluşlarını ise, sorumluluk ve duygusal dengesizlik kişilik özelliklerinin anlamlı bir şekilde açıkladığı bulunmuştur

Şahin (2011) çalışmasında, üniversite öğrencilerinin kendini açma, öznel iyi oluş ve algıladıkları sosyal destek düzeyleri; cinsiyet, yaş, kardeş sayısı, en çok yaşadıkları yer, ailenin ekonomik durumu, anne-babanın öğrenim durumu ve anne-baba tutumlarını ortaya koymaya çalışmıştır. Çalışmanın örneklemini Eğitim Fakültesinde öğrenim gören

312 öğrenci oluşturmaktadır. Verilerin toplanmasında Algılanan Sosyal Destek Ölçeği, Öznel İyi Oluş Ölçeği, Kendini Açma Envanteri, ve Kişisel Bilgi Formu tercih edilmiştir. Araştırma sonucunda, bireylerin cinsiyetiyle kendini açma puanlarının değiştiği, öznel iyi oluş ve algılanan sosyal destek puanlarının değişmediği belirlenmiştir. Öğrenim durumuna göre anlamlı bir farklılık bulunamamıştır. Anne-baba tutumlarına göre öğrencilerin kendini açma, öznel iyi oluş ve algılanan sosyal destek puanları arasında anlamlı farklılıklar saptanmıştır. Algılanan sosyal destek puanları ile öznel iyi oluş puanları ve kendini açma puanları arasında pozitif yönlü yüksek düzeyde ve öznel iyi oluş puanları ile kendini açma puanları arasında pozitif yönlü orta düzeyde ilişki olduğu ortaya konmuştur.

Malkoç (2011), çalışmasında öznel iyi oluş müdahale programının üniversite öğrencilerinin öznel iyi oluş düzeylerine etkisini araştırmıştır. . Araştırma, Marmara Üniversitesi Psikolojik Danışma ve Rehberlik Anabilim Dalında öğrenim gören 24 öğrenci ile gerçekleştirilmiştir. "Öznel İyi Oluş Ölçeği", "Stresle Başa Çıkma Tarzları Ölçeği, "Beş Faktör Kişilik Envanteri (NEO-FFI)" uygulanmıştır. Deney grubundaki öğrencilere öznel iyi oluş müdahale programı uygulanmadan önce 251 öğrenciye Öznel İyi Oluş Ölçeği, Stresle Başa Çıkma Tarzları Ölçeği ve Beş Faktör Kişilik Envanteri (NEO-FFI) uygulanmıştır. Uygulama sonucu, Beş Faktör Kişilik Envanterinin "Nörotisizm (Duygusal Dengesizlik)" alt boyutundan en yüksek puanı alan 24 öğrenci belirlenmiştir. Bu öğrencilerin rastgele şekilde deney ve kontrol grubu olarak ikiye ayrılmıştır. Yapılan analizler sonucunda, deney grubundaki öğrencilerin öznel iyi oluş ön test ve son test puanları arasında anlamlı bir fark olduğu; stresle başa çıkma ölçeğinin alt boyutlarından aldıkları ön test ve son test puanları arasında ise anlamlı bir fark olmadığı görülmüştür

Tümekaya (2011), üniversite öğrencilerinde öznel iyi oluş ile sosyo-demografik değişkenler ve mizah tarzları arasındaki ilişkiyi incelemektedir. Araştırmaya Çukurova üniversitesinde okuyan 376 öğrenci katılmıştır. Araştırmada veri toplamak için Olumlu ve Olumsuz Duygular, Yaşam Doyumu, Mizah Tarzları Ölçekleri ve Sosyo-demografik Bilgi Formu kullanılmıştır. Bulguların sonucu değerlendirildiğinde Toplam öznel iyi oluş, saldırgan ve kendini yıkıcı mizah tarzlarında erkek öğrencilerin puanları, kızlardan anlamlı bir şekilde yüksek çıkmıştır. Olumsuz duygularda, kız öğrencilerin puanları erkek öğrencilerden anlamlı bir şekilde yüksek bulunmuştur. Olumlu duygular, yaşam

doyumunu, katılımcı mizah ve kendini geliştirici mizah değişkenleri açısından cinsiyet ile anlamlı bir fark göstermemiştir. Kendini geliştirici mizah, saldırgan mizah, romantik ilişki, cinsiyet ve sosyoekonomik statünün toplam öznel iyi oluşu yordamada belirleyici olabileceği anlaşılmıştır.

Özdemir (2012), bu çalışmada ergenlerin öznel iyi oluşunun demografik değişkenler, ana-baba kontrolü ve ana-baba kabul/ilgisi açısından incelemiştir. Çalışmada 14-19 yaşları arasında 643 öğrencinin cevapları kullanılmıştır. Analiz sonuçlarına göre ana-baba gelirinin yüksek yaşam doyumunu, ergenlerin yaşının negatif duygu ile olumlu ilişkili olduğu bulunmuştur. Ana-baba sevgisi yaşam doyumunu ve olumlu duyguyu yordamaktadır; ana-baba kontrolü yaşam doyumunu ve olumlu duyguyu yordamaktadır. Olumsuz duygu, ana-baba kabul/ilgisinin ve baba kontrolü tarafından yordanmamaktadır. Sonuç olarak ana-baba kabul/ilgisinin ergenlerin iyi oluşu üzerinde anlamlı etkisi varken, ana-baba kontrolünün daha düşük düzeyde bir etkisi bulunmaktadır.

Sapmaz ve Doğan (2012), üniversite öğrencilerine yönelik yapılmış olan çalışmada iyimserliğin mutluluğu ve yaşam doyumunu ne ölçüde yordadığı araştırılmıştır. Çalışmaya 206 öğrenci katılmıştır; katılan öğrencilere Yaşam Yönelimi Testi, Oxford Mutluluk Ölçeği-Kısa Formu ve Yaşam Doyumu Ölçeği uygulanmıştır. Bulguların sonucunda ise iyimserliğin, mutluluk ve yaşam doyumunu kavramları ile pozitif yönde ilişkili olduğu görülmüştür.

Türkdoğan ve Duru (2012), üniversite öğrencilerinde öznel iyi oluşun yordanmasında, öğrencilerin temel ihtiyaçlarının karşılanma düzeyinin rolünü incelemek amacı yaptıkları çalışmanın örneklemini üniversitede öğrenim gören 627 katılımcıdan oluşturmaktadır. Veri toplama aracı olarak Yaşam Doyumu Ölçeği, Pozitif Negatif Duygu Ölçeği Üniversite Öğrencileri Temel İhtiyaçlar Ölçeği (ÜÖTiÖ) kullanılmıştır. Verilerin analizi sonucunda beş temel ihtiyacın karşılanma düzeyine ilişkin algılanan doyumun, üniversite öğrencilerinde öznel iyi oluşun yordanmasına anlamlı şekilde katkıda bulunduğunu göstermektedir. Bunun yanı sıra, özgürlük, eğlence ve güç ihtiyaçlarının üniversite öğrencilerinde öznel iyi oluşun daha güçlü yordayıcıları oldukları görülmektedir.

Türkmen (2012), bu çalışmasında öznel iyi oluşun varlığında etkili olabilecek bazı değişkenleri bir bütün halinde etkili olduğunu test etmiştir. Yapısal eşitlik modelini kullanarak yaptığı çalışmasında Ankara üniversitesinin 369 öğrencisi ile çalışmıştır. Öznel İyi Oluşun Yapısı ve Ana baba Tutumları, Özsaygı ve Sosyal Destekle İlişkisine bakılmıştır. Sonuç olarak ana baba tutumlarının direk olarak özsaygıyla ve algılanan sosyal destekle ilişkili olduğu, ayrıca algılanan sosyal destek ve özsaygının bu yapı içerisinde öznel iyi oluşla ilişkili olduğu söylenebilir.

Kangal (2013), çalışmasında mutluluk üzerine kavramsal bir değerlendirme ve Türk haneleri için bazı sonuçlar adı ile öznel iyi oluşu kavramsal olarak ilgilendiren tüm unsurları irdelemiş ve Türk insanının mutluluğuna dair genel sonuçlara varmıştır. Özellikle yaş, cinsiyet, eğitim, evlilik, gelir ve kişilik gibi faktörler çerçevesinde değerlendirilmiştir. Türkiye İstatistik Kurumunun Yaşam Memnuniyeti Araştırması ile beraber 2004-2010 yılları arasındaki Türk hane halkı mutluluğu incelenmiştir. Araştırmanın sonucunda ise cinsiyet, eğitim, medeni durum ve öz saygı gibi kişilik özelliklerinin Türk hane halkı için önemli öznel iyi olma yordayıcıları olduğu belirlenmiştir.

Özdemir ve İlhan (2013), bu çalışmada benlik kurguları ve öznel iyi oluşu, otantik olmanın aracılık rolü ile araştırmıştır. Çalışmaya 18-25 yaş aralığında 64'ü kız 184'ü erkek 248 üniversite öğrencisi katılmıştır. Öğrencilere Benlik Kurgusu, Otantiklik ve Öznel İyi Oluş Ölçekleri uygulanmıştır. Araştırmaların sonuçlarına göre benlik kurguları, otantiklik ve öznel iyi oluş arasında doğrudan ve dolaylı ilişkiler olduğunu saptanmıştır. Bu çalışma benlik kurgularının otantiklik ile ilişkisini göstermekle beraber otantikliğin de öznel iyi oluşla anlamlı bir şekilde ilişkili olduğunu belirtmiştir.

Topuz (2013), çalışmasında üniversite öğrencilerinde özgeciliğin öznel ve psikolojik iyi oluş ile ilişkisini incelemiştir. Araştırmada Fatih üniversitesinin çeşitli fakültelerinden seçilmiş 443 katılımcı kullanılmıştır. Kişisel Bilgi Çizelgesi'; 'Özgecilik Ölçeği', 'Pozitif-Negatif Duygu Ölçeği,' 'Yaşamdan Doyumu Ölçeği' ve 'Psikolojik İyi Oluş Ölçekleri Kısa Formu' kullanılmıştır. Bulgulara bakıldığında ise öznel iyi oluş, psikolojik iyi oluş ve alt düzeyleri arasında orta derecede pozitif ilgileşim saptanmıştır. Bunun yanında, üniversite öğrencilerinde özgeciliğin öznel iyi oluşu ve psikolojik iyi oluşu yordama gücünün zayıf olduğu görülmüştür.

Yiğit (2013), Bu çalışma öğretmen adaylarının öznel iyi oluş düzeylerine yönelik yapılmış bir çalışmadır. Araştırmmanın temel amacı ise öğretmen adaylarının öznel iyi oluş düzeyleri ile problem çözme becerileri arasındaki ilişkinin belirlenmek istenmesidir. Konya’da sınıf öğretmenliği okuyan öğrenciler üzerinde yapılan çalışmada veri toplama aracı olarak: Öznel İyi Oluş Ölçeği ile Sosyal Problem Çözme Envanteri-Kısa Formu kullanılmıştır. Öğretmen adaylarının öznel iyi oluş düzeyleri ile sosyal problem çözme, probleme olumlu yönelim ve rasyonel problem çözme alt boyutları ile olumlu; kaçınma tarz ve dikkatsiz dürtüsüz alt boyutları arasında negatif yönde bir ilişki bulunmuştur.

Gülcan (2014)’ın çalışması iyimserliğin mutluluk ve yaşam doyumu üzerindeki etkililiğinin belirlenmesi amacıyla yapılmış olup örneklemini 394 üniversite öğrencisi oluşturmaktadır. Veri toplama aracı olarak, Yaşam Doyumu Ölçeği, Yaşam Yönelimi Testi ve Oxford Mutluluk Ölçeği kullanılmıştır. Verilerin analizi sonucunda iyimserliğin, mutluluk ve yaşam doyumu ile pozitif yönde ilişkili olduğunu göstermiştir.

Kurnaz (2015), ilk yetişkinlerde dini yönelim-mutluluk ilişkisi adlı çalışmasında bireylerin dini yönelim ve mutluluk düzeyleri, bazı sosyo-demografik değişkenler açısından incelemiş ve aralarındaki ilişkiyi açıklamaya çalışmıştır. Çalışmanın örneklemini Isparta il merkezinde ikamet eden, 22-40 yaş aralığında ve tesadüfi olarak seçilen 498 yetiştikten oluşmaktadır. Verileri elde etmek için Allport ve Ross tarafından geliştirilen, Türkçe uyarlaması Cirhinlioğlu tarafından yapılan “Dini Yönelim Ölçeği” ve mutluluğu ölçmek amacıyla Hills ve Argyle tarafından geliştirilen, Türkçe uyarlaması Doğan-Sapmaz tarafından yapılan , “Oxford Mutluluk Ölçeği(OMÜ)” kullanılmıştır. Veri analizi sonuçlarına göre cinsiyet, medeni durum, öğrenim durumu, gelir durumu, çocuk sayısı, dini bilgi düzeyi, dindarlık düzeyi, dini eğitimi aldığı yer ile bireyin dini yönelim arasında; öğrenim durumu, gelir durumu, yaşamın çoğunluğunun geçirildiği yer, dini bilgi düzeyi, dindarlık düzeyi ile mutluluk düzeyi arasında anlamlı bir ilişki olduğu bulunmuştur.

Kula ve Çakar (2015), yaptıkları çalışmada insanın ihtiyaç, istek ve beklentilerinden yola çıkarak bireyin yaşam doyumuna etki eden faktörler Maslow (1943) teorisi bağlamında değerlendirmeler yapmış ve bunların topluma yansımaları araştırılmıştır. Veri toplama aracı olarak kullanılan Dünya Değer Anketi (World Value

Survey) Türkiye’de toplam 1605 bireye uygulanmış ve bireylerin ekonomik durumu, ülkedeki demokratik işleyiş, suç mağduriyeti olma ve polise güven algılarının bireylerin yaşam doyumları üzerinde anlamlı bir etkiye sahip olduğu sonucuna ulaşmışlardır.

Duman(2016), bu çalışmada üniversite öğrencilerinde öznel iyi oluş ve benlik saygısının stresle başa çıkma tarzlarıyla ilişkisini incelemiştir. 160 kız, 140 erkek olmak üzere 300 üniversite öğrenci üzerinde çalışılmıştır. Veri toplama aracı olarak Öznel İyi Oluş Ölçeği, Rosenberg Benlik Saygısı Ölçeği, Stresle Başa Çıkma Tarzları ölçekleri kullanılmıştır. Ayrıca sosyo-demografik özellikleri içeren kişisel bilgi formu uygulanmıştır. Bulgulara bakıldığında; psikoloji bölümü öğrencileri diğer bölümlere oranla öznel olarak daha iyi durumdadırlar, ilk çocukların benlik saygısı daha yüksektir ve hukuk okuyan öğrencilerin kendine güvenli yaklaşımlarının diğerlerinden daha yüksektir. Son olarak öznel iyi oluş arttıkça; boyun eğici yaklaşım düzeyleri düşmekte olduğu saptanmıştır.

Solmaz (2014), Öğretmen adaylarının öznel iyi oluş düzeylerini Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği bölümü üzerinde araştırmıştır. “Öznel İyi oluş Ölçeği” uygulayan araştırmacı sonucu cinsiyet ve sınıf düzeyleri gibi değişkenler açısından yorumlamıştır. Birinci, ikinci, üçüncü ve dördüncü sınıf öğrencilerinden oluşan 115 kişiye uygulamıştır. Öğrencilerin okudukları sınıf düzeyleri ile öznel iyi oluş düzeyleri arasında anlamlı bir fark bulamamıştır.

Karreman, Vingerhoets (2012), bağlanma ve iyi oluş isimli çalışmalarında duygu düzenleme ve dayanıklılığın arabulucu rolünü araştırmışlardır. 632 kişinin katıldığı çalışmada güvenli ve kaçınmacı bağlanma stiline daha yüksek düzeyde iyi oluşla ilişkili olduğu belirlenmişken kaygılı bağlanmanın en kötü sonuçları olan bağlanma stili olduğu bulunmuştur. Korkulu bağlanmanın ise iyi oluşla doğrudan bir ilişkisi olmadığı belirlenmiştir. Bulgulara göre, güvenli bağlanma daha yüksek düzeyde duygu düzenleme ve dayanıklılıkla ilişkilidir ki bu da iyi oluş üzerindeki etkiye arabulucuk etmektedir. Daha yüksek düzeyde duygu düzenlemesi ve dayanıklılık aracılığıyla kayıtsız bağlanma açısından ve daha düşük düzeyde duygu düzenlemesi ve dayanıklılık aracılığıyla da kaygılı bağlanma açısından tam arabulucuk olduğu belirlenmiştir. Bastırmanın bağlanma ve iyi oluş arasında arabuluculuk etmede yetersiz kaldığı belirtilmiştir.

Luke Felton, Sophia Jowett (2013), bağlanma ve iyi oluş isimli çalışmasında temel ihtiyaçların karşılanmasının, sporcuların güvensiz bağlanma stillerinin refah düzeyleriyle ilişkili olduğu bir mekanizma olup olmadığını incelemeyi amaçlamıştır. Araştırmaya bir dizi spor ve yarışma seviyesindeki sporcular 430 kişi katılmış ve çalışmanın ana değişkenlerini değerlendirmek için çok bölümlü bir anket doldurmuştur. Yapılan analizler sonucunda, sporcuların temel psikolojik gereksinimlerin tatmininin algılanış biçimlerinin genellikle bağlanma stilleri ile refah arasındaki ilişkiye aracılık ettiğini ortaya koymuştur. Üstelik sporcuların refaha dayalı temel ihtiyaçları karşılama deneyiminin dolaylı etkisi, ebeveyn ilişkisel bağlamında koçluk ilişkisel bağlamdan daha büyük olduğu bulunmuştur.

2.2.1. Bağlanma stilleri ile ilgili yurtiçinde ve yurtdışında yapılan çalışmalar

Saymaz(2003), üniversite öğrencilerinin bağlanma stilleri ile kişilerarası ilişki tarzları arasındaki ilişkiyi araştırmıştır. 474 öğrenciye İlişki Ölçekleri Anketi ve Kişilerarası İlişkiler Tarzı Ölçeği uygulanmıştır. Araştırmadan Güvenli Bağlanma Stili ile Duyarlılık ve Dışadönüklük faktörleri olumlu yönde ilişkili olduğu, Korkulu Bağlanma Stili ile olumsuz yönde ilişkili olduğu ve Kayıtsız Bağlanma Stili ile Dışadönüklük faktörü ile olumsuz yönde ilişkili olduğu bulunmuştur.

Damarlı (2006), 572 lise öğrencisi ile çalıştığı araştırmasında ergenlerin benlik kavramı, bağlanma stilleri ve toplumsal cinsiyet rollerini değerlendirmiştir. Bunun için Offer Benlik İmgesi Ölçeği, İlişki Ölçekleri Anketi ve Bem Cinsiyet Rolü Envanteri kullanmıştır. Araştırmasının sonuçlarından bazıları şöyledir: Güvenli bağlanma stiline sahip katılımcılar saplantılı, korkulu ve kayıtsız bağlanma stiline sahip katılımcılardan daha olumlu benlik kavramlarına sahiptir ve kayıtsız bağlanma stiline sahip bireyler saplantılı bağlanma stile sahip bireylerden daha olumlu benlik kavramlarına sahiptir.

Morsünbül ve Tümen (2008), bu çalışmalarında ergenlik döneminde kimlik statüleri ve bağlanma stilleri üzerine bir incelemede bulunmuşlardır. 201 kişiden oluşan araştırma grubuna kimlik statülerini belirlemek amacı ile Benlik Kimliği Statüleri Ölçeği (BKSÖ) ve bağlanma stillerini belirlemek amacı ile de İlişki Ölçekleri Anketi (İÖA) kullanılmıştır. Araştırma bulgularına göre; kimlik statülerinin bağlanma stillerine göre farklılık gösterdiği belirtilmiştir.

Hamarata, Deniz ve Durmuşoğlu Saltalı (2009), yaptıkları çalışmada bağlanma stillerinin duygusal zeka yeteneklerini yordama düzeylerini araştırmışlardır. 463 öğrenciye “İlişki Ölçekleri Anketi” ve “Bar-On Duygusal Zekâ Anketi” uygulanmıştır. Bulgulara göre güvenli bağlanma stili duygusal zeka yetenekleri ile pozitif ilişkili olduğu, korkulu bağlanma stili ise negatif ilişkili olduğu görülmüştür.

Sümer ve Şendağ (2009), orta çocukluk döneminde ebeveynlere bağlanmanın öznel benlik alanları ve kaygı üzerindeki etkilerini araştırmışlardır. Araştırma sonuçlarına göre, anne ve babaya güvenli bağlanmanın birbirinden bağımsız olarak bütün benlik alanlarında olumlu değerlendirmeye ve düşük kaygıyla ilişkili olduğu, anne ve babaya bağlanma arasındaki ortak etkinin de fiziksel görünüm algısı ve bütünsel öz değeri anlamlı olarak yordadığı gösterilmiştir.

Terzi ve Cihangir Çankaya (2009), bu çalışmada bağlanma stillerinin öznel iyi olmayı ve stresle başa çıkma tutumlarını ne ölçüde yordadığı araştırılmıştır. 341 üniversite öğrencisinden oluşan araştırma grubuna İlişki Ölçekleri Anketi, Benlik Saygısı Ölçeği, Yaşam Doyumu Ölçeği ve Stresle Başa Çıkma Tutumları Envanteri uygulanmıştır. Araştırma sonuçlarına göre; Güvenli bağlanma stili, özsaygının ve stresle başa çıkma tutumlarından aktif planlamanın, dış yardım aramanın, dine sığınmanın, kabul/bilişsel yeniden yapılanmanın; saplantılı bağlanma stili ise, yaşam doyumunun anlamlı birer yordayıcısı olduğunu göstermiştir.

Akbağ ve İmamoğlu (2010), bu çalışmalarında cinsiyet ve bağlanma stillerinin utanç, suçluluk ve yalnızlık duygularını yordama gücünü incelemektedir. Araştırmada 360 üniversite öğrencisinin İlişkiler Anketi, Suçluluk-Utanç Ölçeği ve UCLA Yalnızlık Ölçeği şeklinde veri toplama aracına verdikleri cevaplar incelenmiştir. Sonuç olarak ise utanç duygusunun güvenli ve kayıtsız bağlanma ile yordandığı diğer taraftan; suçluluk duygusunun sadece kayıtsız bağlanma ile yordandığı ve tüm bağlanma stillerinin yalnızlık duygusunun oluşmasında belirleyici olduğu bulunmuştur.

Akhunlar (2010), çalışmasında üniversite öğrencilerinin bağlanma stilleri ile uyum süreçleri arasındaki ilişkiyi incelemiştir. Araştırmanın çalışma grubunu Uşak Üniversitesi’nden 1033 öğrenci oluşturmaktadır. Hacettepe Kişilik Envanteri, Yakın İlişkilerde Yaşantılar Ölçeği ve Kişisel Bilgi Formu araştırmanın veri toplama araçlarını kullanmaktadır. Araştırmanın sonuçlarına göre, bağlanma stillerinin genel uyumlarını

etkilediği özellikle güvenli bağlanma stili olan öğrencilerin genel uyumu en yüksek düzeyde gerçekleştirdikleri bulunmuştur.

Erözkan (2011), üniversite öğrencilerinin bağlanma stilleri ve karar stratejilerini cinsiyet, yaş, sınıf düzeyi ve ebeveyn tutumları açısından çalışmıştır. 504 kişiden oluşan çalışma grubuna veri toplama araçları olarak Bilgi Formu, İlişki Ölçekleri Anketi ve Karar Stratejileri Ölçeği uygulanmıştır. Araştırmanın sonuçlarına göre üniversite öğrencilerinin bağlanma stillerinin güvenli ya da korkulu bağlanma alt boyutlarından herhangi birinde olmaları ile cinsiyet ve ebeveyn tutumları arasında anlamlı farklılıklar olduğu bulunmuştur.

Yazıcıoğlu (2011), çalışmasında üniversite öğrencilerinin bağlanma stilleri ve stresle başa çıkma stratejileri arasındaki ilişkiyi incelemiştir. Bu bağlamda öğrencilerin öğrenim gördükleri sınıfları ve bazı demografik özelliklere göre anlamlı farklılık aranmıştır. Araştırma grubu olarak 391 öğrenci seçilmiştir. Veri toplama aracı olarak Yakın İlişkilerde Yaşantılar Envanteri- II ve araştırmacı tarafından geliştirilmiş olan Kişisel Bilgi Formu kullanılmıştır. Bağlanmaya ilişkin kaygı boyutu ile kaçınma stratejisi arasında ve bağlanmaya ilişkin kaçınma boyutu ile sosyal destek arama stratejisi arasında anlamlı bir ilişki olduğu sonucuna varılmıştır.

Aydoğdu (2013), yüksek lisans tezi olarak hazırladığı çalışmasında bağlanma stilleri, başa çıkma stratejileri ile psikolojik dayanıklılık arasındaki ilişkiyi incelemiştir. Çalışmaya 346 öğrenci katılmıştır. Öğrencilerin Kişisel Bilgi Formu, Psikolojik Dayanıklılık Ölçeği (PDÖ), İlişki Ölçekleri Anketi ve Başa Çıkma Stilleri Ölçeği Kısa Formuna verdikleri cevaplar incelenmiştir. İnceleme çalışmalarının sonucunda, üniversite öğrencilerinin psikolojik dayanıklılık düzeyleri ile başa çıkma ve bağlanma stilleri arasında anlamlı bir ilişki olduğu bulunmuştur.

Baş (2013), bu araştırmasında ergenlerin bağlanma stilleri ve kimlik statüleri arasındaki ilişkiyi ve bu iki değişkenin yaş, cinsiyet kardeş sırası gibi demografik değişkenlere göre değişiklik gösterip göstermediğini incelemiştir. 398 ergene İlişki Ölçekleri Anketi ve Benlik Kimliği Statüleri Ölçeği uygulanmıştır. Sonuçlara göre, yaş ile bağlanma stilleri arasında anlamlı bir ilişki olmadığı, kardeş sırası ile bağlanma stilleri ve kimlik statüleri arasında anlamlı bir farklılık olduğu bulunmuştur. Annenin çalışma durumuna göre annesi ev hanımı olan ergenlerin saplantılı bağlanma

oranlarının, annesi çalışan ergenlerin saplantılı bağlanma oranlarından istatistiksel olarak anlamlı bir şekilde yüksek olduğu şeklindedir.

Erzen (2013), üniversite sınavına hazırlanan ergenler üzerinde yaptığı çalışmada kişilerin bağlanma stilleri ve öz yeterlilikleri ile sınav kaygıları arasındaki ilişkiyi incelemiştir. Araştırmanın örneklemini 884 öğrenciden oluşmaktadır. Veri toplama aracı olarak Kişisel Bilgi Formu, Öz Yeterlik Ölçeği, Sınav Kaygısı Envanteri ve İlişki Ölçekleri Anketi kullanılmıştır. Bulgulardan ilki şöyledir; Kayıtsız, korkulu, güvenli bağlanma stili ve öz yeterlik ile sınav kaygısı arasında anlamlı ilişkilerin olduğu, bu bağlanma stillerinin ve öz yeterliğin sınav kaygısını yordadığı bulunmuştur. Bir diğer bulgu ise şöyledir; Kayıtsız ve korkulu bağlanma stiline sahip bireyler ile öz yeterlik düzeyi düşük olan öğrencilerin sınav kaygısı düzeylerinin yüksek, güvenli bağlanan bireylerin ise düşük sınav kaygısına sahip olduklarıdır.

Yolalan (2013), ergenlerde depresyon ve bağlanma stilleri arasındaki ilişkiyi incelemiştir. Çeşitli liselerin öğrencilerinden oluşan 409 kişiye depresyon düzey ve belirtilerini ölçmek amacıyla Zung Depresyon Ölçeği, bağlanma stillerini ölçmek amacıyla İlişki Ölçekleri Anketi ve kişisel bilgiler için de Kişisel Bilgi Formu uygulamıştır. Araştırmadan elde edilen bulgulara bakıldığında, ergenlerin depresyon düzeyiyle güvenli bağlanma arasında negatif yönlü, depresyon düzeyiyle korkulu ve saplantılı bağlanma ile de pozitif yönlü bir ilişki olduğu saptanmıştır. Depresyon belirtileri ile güvenli bağlanma arasında negatif yönlü, depresyon belirtileriyle korkulu, kayıtsız ve saplantılı bağlanmayla da pozitif yönlü ilişki olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

Kapucı (2014), yaptığı çalışmada evli çiftlerin evlilik kalitesi ve bağlanma stillerinin araştırmacının kendi hazırladığı demografik değişkenler açısından anlamlı farklılık gösterip göstermediğini incelemiştir. 100 evli çiftin incelendiği çalışmada “Çiftler Uyum Ölçeği”, “İlişki Ölçekleri Anketi” ve “Demografik Bilgi Formu” veri toplama araçları olarak kullanılmıştır. Araştırmacı “Güvenli Bağlanma Stili” ile eğitim durumu, yaşanılan evin kime ait olduğu, babanın hayatta olup olmaması, duygu ve düşünce paylaşımı arasında anlamlı bir ilişkinin olduğu, “Korkulu Bağlanma” ile doğum yeri, gelir seviyesi, eşle tanışma biçimi arasında da anlamlı bir ilişkinin olduğu, “Saplantılı Bağlanma” ile aile tipi, ailede aile fertlerinden hariç birinin kalıp kalmaması durumu arasında anlamlı bir ilişkinin olduğunu ve Kayıtsız Bağlanma” ile yaş, gelir

durumu, annenin hayatta olup olmaması, yaş farkı, çocuk sayısı ve eşle tanıştıktan sonra evleninceye kadar geçen süre arasında anlamlı bir ilişki” bulmuştur.

Karaşar (2014), çalışmasında öğretmen adaylarına yönelik bağlanma stilleri ve sosyal kaygı düzeyleri arasındaki ilişkiyi incelemiştir. 200 öğrenci ile çalışan araştırmacı veri toplama araçları olarak; “Bilgi Toplama Formu”, “İlişki Ölçekleri Anketi” ve “Sosyal Kaygı Ölçeği” kullanmıştır. Bulgulara göre güvenli bağlanma ve korkulu bağlanma üzerinde cinsiyetler; saplantılı bağlanma üzerinde sosyo-ekonomik seviyeler arasında anlamlı bir farklılık olduğu saptanmıştır.

Tanış (2014), Bağlanma Stilleri ve Öfke Tarzları arasındaki ilişkiyi incelediği çalışmasında herhangi bir yaş ve/ya meslek grubu gözetmeksizin normal popülasyondan bireylerle çalışmıştır. Sakarya ilinde yaşayan 507 kişiyle yürütülen çalışmada İlişki Ölçekleri Anketi, Sürekli Öfke-Öfke İfade Tarzı Ölçeği ve Demografik Bilgi Formu uygulanmıştır. Araştırmanın bulgularına göre, güvenli bağlanma stili ile öfkenin dışa yöneltilmesi arasında negatif yönde, güvenli bağlanma stili ile öfkenin içe yöneltilmesi arasında pozitif yönde, güvenli bağlanma stili ile öfkenin kontrolü arasında pozitif bir ilişki olduğu gösterilmiştir.

Alsan (2015), bu çalışmasında Türkiye’de özel kuruluşlarda çalışanların bağlanma stilleri ile kariyer memnuniyetleri arasındaki ilişkiyi incelenmiştir. Çalışma kapsamında 228 kişiye ilişki Ölçekleri Anketi ve Kariyer Memnuniyeti Ölçeği uygulanmıştır. Araştırmanın bulgularına bakıldığında kariyer memnuniyeti ile güvenli bağlanma, kayıtsız bağlanma ve aylık gelir arasında anlamlı düzeyde ilişki bulunmuştur.

Çikrıkci (2015), çalışmasında öz belirleme kuramı ile açıklanan ihtiyaç doyumunun olumlu yönelimler üzerindeki etkisini bağlanma stilleri açısından incelemiştir. Araştırmada nicel araştırma yaklaşımı kullanılmış ve nedensel ve nedensel karşılaştırma desenlerinden yararlanılmıştır. Çalışma grubu içinse 821 tane üniversite öğrencisinin cevapları kullanılmıştır. Benlik Saygısı Ölçeği, Yaşam Doyumu, Yaşam Yönelim Testi, Aidiyet Ölçeği, Amaçları Belirleme Ölçeği, İhtiyaç Doyumu Ölçeği ve Üç Boyutlu Bağlanma Stilleri Ölçeği veri toplama aracı olarak kullanılmıştır. Sonuç olarak; çalışmada ihtiyaç doyumunun olumlu yönelimleri üzerindeki etkisinin değerlendirildiği model yol analizi uygulanarak test edilmiş ve analiz bulgularına göre;

aidiyet algısı ve yaşam amaçları belirleme ihtiyaç doyumu üzerinde doğrudan bir etkiye sahiptir. Bağlanma stilleri açısından gruplara ayrılan öğrencilerden yalnızca güvenli bağlanma stiline sahip olan bireyler açısından geçerli sonuçlar elde edilmiştir.

Kahraman (2015), çalışmasında ergenlerde bağlanma stillerinin saldırganlık davranışları ve depresyon düzeyi arasındaki ilişkiyi incelemiştir. Araştırmanın veri toplama araçlarını İlişki Ölçekleri Anketi, Saldırganlık Ölçeği, Çocuklar İçin Depresyon Ölçeği ve Kişisel Bilgi Formu kullanılmıştır. 119 ergen üzerinde yapılan çalışmada şu sonuçlara ulaşılmıştır: Bağlanma stilleri ile depresyon düzeyi arasında anlamlı bir ilişki bulunmuştur. Özellikle güvensiz bağlanma stilleri sahip bireylerin korkulu bağlanma stilinekilerden depresyon düzeyi daha düşüktür.

Ceyhan (2016), çalışmasında internet bağımlılığının bağlanma stilleri ve duygusal düzenleme ile ilişkisini araştırmıştır. Veri toplama araçları olarak Chen İnternet Bağımlılığı Ölçeği (CİGBÖ), Young İnternet Bağımlılığı Testi (YİBT), Beck Anksiyete Envanteri (BAE), Epidemiyolojik Araştırmalar Merkezi Depresyon Ölçeği (CES-D), Dünya Sağlık Örgütü İşlev Kaybını Değerlendirme Ölçeği 2.0 (WHO 2.0), Duygusal Düzenleme Ölçeği (DDÖ), Yakın İlişkilerde Yaşantılar Envanteri-II (YĞYE-II) kullanılmıştır. Sonuçlara göre, 756 kişinin %11.67'sinde problemli internet kullanımı gözlenmiştir. Lojistik regresyon analizi neticesinde, cinsiyetin erkek olmasının depresyon ve anksiyete düzeyinin yüksek olmasının, bireyin korkulu ya da saplantılı bağlanmasının problemli internet kullanımıyla pozitif yönde ilişkili olduğu bulunmuştur.

Gürbüz (2016), çalışmasında evlilik içinde aldatıla bireylerin affetmelerini yordamada bağlanma stilleri ve psikolojik sağlamlığın rolünü araştırmıştır. Çalışmada betimsel tarama modeli kullanılmıştır evlilikleri içinde aldatılmış 54 kadın ve 8 erkekten oluşan 62 kişinin cevapları kullanılmıştır. Çalışmanın veri toplama araçlarını Demografik Bilgi Formu ve Evlilik Dışı İlişki Formu (DI-EMI, Heartland Affetme Ölçeği (HAÖ), İlişki Ölçekleri Anketi (İÖA) ve Connor- Davidson Psikolojik Sağlamlık Ölçeği (CDPSÖ) oluşturmaktadır. Bulgular ise şöyledir: Evlilik içinde aldatılan bireylerden güvenli bağlanma biçimine sahip olanların kendilerini affetme puanlarının korkulu bağlanma biçimine sahip olanlara göre daha yüksek olduğu bulunmuştur; ayrıca

psikolojik sağlamlığın evlilik içinde aldatılan bireylerin affetmelerini %11.7 düzeyinde yordadığı tespit edilmiştir.

Yeter (2016), araştırmasında yakın ilişki içerisindeki bireylerin bağlanma stilleri, temel psikolojik ihtiyaçlarının karşılanma düzeyleri ile partnerlerinin incitici davranışına yönelik gösterdikleri kıskançlık değişkenleri arasındaki ilişki incelemiştir. Araştırmanın örneklemini hâlihazırda romantik ilişkisi olan 300 üniversite öğrencisi oluşturmaktadır. Bu kişilere Çok Boyutlu Kıskançlık Ölçeği, İlişki Ölçeği ve İhtiyaç Doyumu Ölçeği ve Kişisel Bilgi Formu uygulanmıştır. Araştırmanın bulgularına göre; güvenli bağlanma düzeyi kıskançlık düzeyini azaltmaktadır ve diğer yandan saplantılı bağlanma düzeyi kıskançlık düzeyini arttırmaktadır.

Veld, Vingerhoets, Denollet (2011), bağlanma stilleri ve özsaygı üzerine yaptıkları çalışmalarında D kişilik tipinin aracı rolünü çalışmışlardır. Çalışmaya 555 kişi katılmış ve D tipi kişilik ölçümü için (DS14), öz saygı için (Rosenberg Özsaygı Ölçeği) ve bağlanma stilleri için (İlişki Ölçeği) veri toplama araçları olarak kullanılmıştır. Araştırma sonuçlarına göre; bağlanma stili ve D tipi kişiliğin her ikisinin de özsaygı üzerinde anlamlı bir ilişkisi olduğu bulunmuştur. Ayrıca, bağlanma stili anlamlı bir şekilde D tipi kişilik ile ilişkilendirilmektedir. Çalışmadan elde edilen bulgulara göre, D tipi kişilik kısmen bağlanma stili ve öz saygı ile arasındaki ilişkiye aracılık etmekte olduğu belirlenmiştir.

Öztürk, Mutlu (2010), üniversite öğrencilerinde bağlanma stili, öznel iyi oluş, mutluluk ve sosyal kaygı arasındaki ilişkiyi incelediği çalışmasına Eskişehir Osmangazi Üniversitesi'nden 305 öğrenci katılmıştır. Araştırma sonuçlarına göre, kokulu ve kayıtsız bağlanmış öğrencilerin sosyal kaygı düzeyinin, güvenli bağlanmış öğrencilerin sosyal kaygı düzeylerinden daha yüksektir. Sosyal kaygılı öğrencilerin öznel iyi olma düzeyi diğerlerinden daha düşüktür.

Harms (2011), işyerinde yetişkin bağlanma stilleri isimli çalışmasında bağlanma kuramını, mevcut kişilik anlayışıyla olan ilişkisini ve örgütsel araştırmada rolünü tanımlamayı amaçlamıştır. Araştırma sonuçlarına göre, bağlanma stilleri ile başlıca örgütsel çıktılar arasındaki anlamlı ilişkiler, bağlanma yöneliminin modern, ilişkisel işyerinde önemini vurgulanmıştır.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

3. YÖNTEM

Bu bölümde araştırmanın hangi modelde yapıldığı, çalışma evreni ve örnekleme, verilerin toplanması, veri toplama araçlarının neler olduğu, verilerin çözümlenmesi ve yorumlanması ile ilgili bilgilendirme yapılmıştır.

3.1. Çalışmanın Modeli

Bu araştırmanın modeli karşılaştırmalı ilişkisel taramadır. Aynı zamanda betimsel araştırma türüne örnek olarak gösterilebilir. Araştırmacı bu araştırmada kendiliğinden ortaya çıkmış olabilecek ilişkileri bulmak ve o ilişkileri tanımlamak için, olgular üzerinde herhangi bir değişiklik yapmaya çalışmadan, hâlihazırda var olan durumları ortaya koymayı amaçlayarak araştırmayı sürdürmektedir. (Büyüköztürk, Çakmak, Akgün, Karadeniz ve Demirel, 2010)

3.2. Çalışmanın Evreni

Bu çalışmanın evrenini 2016-2017 yılında Ağrı İbrahim Çeçen Üniversitesi Eğitim Fakültesi Rehberlik ve Psikolojik Danışmanlık bölümünde öğrenim gören farklı sınıflardan 240 öğrenci oluşturmaktadır.

3.3. Araştırma Örnekleme

Bu çalışmanın örneklemini 2016-2017 yılında Ağrı İbrahim Çeçen Üniversitesi Eğitim Fakültesi Rehberlik ve Psikolojik Danışmanlık bölümünde öğrenim gören farklı sınıflardan 104 kız 105 erkek olmak üzere toplam 209 öğrenci oluşturmaktadır. Araştırmaya katılan kişiler gönüllük esasıyla seçilmiştir. Bu çalışma için seçilen örneklem basit-tesadüfi örneklemidir. Araştırmacı evreni temsil edeceğine inandığı en ulaşılabilir grubu örneklem olarak belirlemiştir.

3.4. Araştırmada Kullanılan Veri Toplama Araçları

Bu araştırmada katılımcıların kişisel bilgileri ile ilgili bilgi edinmek amacıyla öğrenciler için hazırlanmış Kişisel Bilgi Formları, katılımcıların öznel iyi oluş düzeylerini tespit etmek için Öznel İyi Oluş Ölçeği ve öğrencilerin bağlanma stillerini ölçmek için İlişki Ölçekleri Anketi veri toplama aracı olarak araştırmada yer almıştır. Veri toplama araçlarına dair ayrıntılı bilgiler aşağıda sunulmuştur.

3.4.1. Kişisel bilgi formu

Bu form araştırmada ele alınan cinsiyet, sınıf, anne ve baba eğitim durumu, aylık gelir, anne ve baba çalışma durumu, yaşadığı yer, bakım veren kişi, kardeş sayısı gibi durumlar hakkında bilgi elde etmek amacıyla hazırlanılmıştır.

3.4.2. Öznel iyi oluş ölçeği

Öznel iyi oluş ölçeği, yaşama alanlarını kapsayan kişisel belirteçler ile olumlu ve olumsuz duygu yargılarından oluşmaktadır. 46 maddeden oluşan testin cevaplama mantığı şu şekildedir: her yargı için “ (5) Tamamen Uygun”, “ (4) Çoğunlukla Uygun”, “ (3) Kısmen Uygun”, “ (2) Biraz Uygun” ve “ (1) Hiç Uygun Değil” olarak beşli Likert ölçeği biçimindedir. Her bir maddenin puan değeri “1 ve 5” arasında değişiklik göstermektedir. Soruların 26’sı olumlu olup değerlerin karşılıkları değiştirilmeden toplanır; 20’si ise olumsuz olup değerler tersine çevrilerek toplanmaktadır. Bu toplamaların sonucunda ölçekten en fazla 230 puan en düşük 46 puan alınabilmektedir. Katılımcının aldığı yüksek puan onun öznel iyi oluş düzeyinin de yüksek olduğu anlamına gelmektedir (Tuzgöl-Dost, 2004).

Dost, (2005) öznel iyi oluş ölçeğinin Cronbach Alfa güvenirlik katsayısı .93 olarak; test-tekrar test güvenirlik katsayısı tüm ölçek için .86 olarak hesaplanmıştır. Ölçeğin geçerliğini belirlemek amacı ile yaptığı doğrulayıcı faktör analizi sonucu faktör yükleri .32 ile .63 arasında olduğunu saptamıştır.

3.4.3. İlişki Ölçeği Anketi

Araştırmada öğrencilerin bağlanma stillerini ölçmek için ilişki ölçeği anketi kullanılmıştır. Griffin ve Bartholomew (1994) geliştirdikleri ölçek 30 maddeden oluşmaktadır. İlişki ölçekleri anketinin temelini Hazan ve Shaver (1987) bağlanma ölçümündeki bölümlerinden, Collins ve Read'in (1990) yetişkin bağlanma ölçeğinde kullandığı maddelerden ve Bartholomew ve Horowitz'in (1990) ilişki anketinden oluşturulmuştur. (akt: Sümer ve Güngör, 1999a)

Katılımcıların her biri yargının kendileri üzerinden düşündüklerinde ne derece tanımladıkları 7'li likert tipi ölçek şeklinden cevaplamaları istenmektedir. "1: beni hiç tanımlamıyor, 4: beni kısmen tanımlıyor, 7: beni tamamıyla tanımlıyor". Bu ölçeğe göre güvenli bağlanma stilini 3., 10., 14., 15., 27., 30. maddeler; saplantılı bağlanma stilini 4., 7., 8., 11., 16., 17., 18., 21., 25. ve 29. maddeler; kayıtsız bağlanma stilini 2., 6., 19., 20., 22. ve 26. maddeler; ve korkulu bağlanma stilini 1., 5., 9., 12., 13., 23., 24. ve 28. maddeler ölçmektedir. Puanlama için her bir alt tipine ait soruların puanları toplanır ve o alt tipteki soru sayısına bölünür. Bu yolla elde edilen puanlar aracılığıyla katılımcıların hangi bağlanma stili içinde gruplandırılacağına karar vermek amacıyla kullanılır. Her katılımcının ait olduğu bağlanma stili en yüksek sayısal değere göre o alt ölçekteki puanla karşılaştırılarak yerleştirilebilir (Sümer ve Güngör, 1999a). Ölçek, çeviri-tekrar yöntemiyle Türkçeye çevrilmiştir. (Sümer ve Güngör, 1999a). İÖA'nın iç tutarlık katsayılarının. 27 ile .61 arasında değiştiği yapılan çalışmalarda gözlenmiştir.(Sümer ve Güngör, 1999a).Ölçeğin güvenirliği test - tekrar test güvenirliği yöntemiyle hesaplanmıştır. (Sümer ve Güngör, 1999a).

3.5. Verilerin Toplanması

Bu araştırmada kullanılması hedeflenen verilerin toplanabilmesi için Ağrı İbrahim Çeçen Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dekanlığından gerekli izinler alınmıştır. Belirlenen sınıflara gidildikten sonra öğrencilere yanıtlayacakları sorularla ilgili ayrıntılı bilgi aktarımı yapılmıştır. Her öğrenciye verilen anonim numaralar yoluyla gözden kaçırılmış/boş bırakılmış soruların tamamlanması için sınıflara tekrar gidilmiş ve eksiklikler tamamlanmıştır. Öğrencilerin yanıtlarının içten olabilmesi için çalışmanın amacından ve onlara herhangi bir yaptırım olmadığından ayrıca bahsedilmiştir.

3.6. Verilerin Analizi

Verilerin analiz edilmesinde 6 farklı istatistiksel analiz kullanılmış ve bu analizler bilgisayarda SPSS 22.00 istatistik paket programı ile yapılmıştır. Bu analizler şunlardır:

1. Pearson Momentler Çarpımı korelasyon analizi
2. t Testi
3. Tek Yönlü Varyans analizi (ANOVA)
4. Kruskal Wallis H testi
5. Dunnet T3 Post Hoc testi
6. Mann Whitney U testi

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

4. BULGULAR ve YORUM

Bu bölümde araştırmanın bulguları araştırma problemlerinin sırasına göre verilmiş ve araştırma ile ilişkili öneriler sıralanmıştır.

4.1. Rehberlik ve Psikolojik Danışmanlık Bölümü Öğrencilerinin Öznel İyi Oluş Düzeyleri ve Bağlanma Stilleri Arasındaki İlişkiye Dair Bulgular

Araştırmanın birinci alt problemi “Rehberlik ve Psikolojik Danışmanlık bölümü öğrencilerinin öznel iyi oluş düzeyleri ve bağlanma stilleri arasındaki ilişki nasıldır?” sorusunu yanıtlamak için öznel iyi oluş düzeyleri ile bağlanma stilleri arasındaki korelasyon hesaplanmıştır.

Tablo 4.1.

Öznel İyi Oluş Düzeyleri ve Bağlanma Stilleri Arasındaki İlişki

		Güvenli bağlanma	Saplantılı bağlanma	Kayıtsız bağlanma	Korkulu bağlanma
Öznel iyi oluş	R	,347	-,261	-,077	-,328
	P	,000	,000	,269	,000
	$\bar{X}$	25,17	36,19	27,29	28,50
	S.s	6,420	10,034	5,813	8,469

Tablo 4.1 incelendiğinde Öznel iyi oluş ile Güvenli bağlanma stili arasında doğru yönde, Saplantılı bağlanma stili ve Korkulu bağlanma stili arasında ters yönde anlamlı ilişkiler varken Kayıtsız bağlanma stili ile Öznel iyi oluş arasında anlamlı bir ilişki olmadığı görülmektedir.

Sonuç olarak Güvenli bağlanma stili arttıkça Öznel iyi oluşun da arttığı, Saplantılı bağlanma stili ve Korkulu bağlanma stili azaldıkça Öznel iyi oluşun artacağı söylenebilir.

4.2. Rehberlik ve Psikolojik Danışmanlık Bölümü Öğrencilerinin Öznel İyi Oluş Düzeyleri ve Bazı Demografik Özellikler İle Arasındaki İlişkiye Dair Bulgular

Araştırmanın ikinci alt problemi “Rehberlik ve Psikolojik Danışmanlık Bölümü öğrencilerinin öznel iyi oluş düzeylerinin cinsiyet, öğrenim gördüğü sınıf, akademik başarı (AGNO), anne eğitim durumu, baba eğitim durumu, aylık gelir, anne çalışma durumu, baba çalışma durumu, yaşadıkları ortam, yetiştikleri çevre, kardeş sayısı değişkenlerine göre anlamlı düzeyde farklılık göstermekte midir?” sorusunu yanıtlamak için öznel iyi oluş düzeyleri bu değişkenler açısından incelenmiştir.

Tablo 4.2.

Öğrencilerin Demografik Değişkenlerine Göre Öznel İyi Açısından Farklar

		N	X	S.s	Test	p
Cinsiyet	Kız	105	172,90	23,212	t=1,700	,091
	Erkek	104	167,48	22,836		
Sınıf	1	55	172,09	22,055	F=,822	,483
	2	56	168,82	23,318		
	3	48	173,21	21,446		
	4	50	166,78	25,622		
AGNO	2	22	169,14	26,691	KW=1,000	,607
	3	124	170,06	22,892		
	4	8	162,25	26,359		
Anne Eğitimi	Okuryazar değil	113	169,75	24,031	KW=1,773	,880
	Okur yazar	18	175,67	24,295		
	İlkokul	56	169,82	19,821		
	Ortaokul	8	169,50	34,546		
	Lise	10	164,20	21,270		
	Üniversite	4	180,00	20,149		
Baba Eğitimi	Okuryazar değil	24	168,29	28,733	KW=9,824	,080
	Okur yazar	22	166,23	19,457		
	İlkokul	88	173,76	23,337		
	Ortaokul	19	173,37	20,855		
	Lise	41	162,29	22,580		
	Üniversite	15	175,80	16,819		
Aylık Gelir	1000 TL den az	38	172,34	27,529	KW=3,928	,269
	1001-2000 TL	101	170,59	23,121		
	2001-3000 TL	46	165,72	19,505		
	3001 TL ve üzeri	24	173,75	22,109		

Tablo 4.2. (Devamı)

Anne çalışma	Çalışıyor	6	174,67	29,070	U=502,500 ,466
	Çalışmıyor	203	170,07	23,008	
Baba çalışma	Çalışıyor	153	171,06	22,442	t=,886 ,377
	Çalışmıyor	56	167,86	24,974	
Yaşadıkları ortam	Aile ile beraber	51	169,55	25,557	KW=,570 ,903
	Aileden ayrı evde	40	171,90	17,812	
	Yurt	115	169,65	24,023	
	Bir yakınının yanında	3	179,67	2,887	
Yetiştikleri çevre	Köy	59	170,51	19,492	KW=2,195 ,533
	İlçe	60	172,70	23,029	
	Şehir merkezi	66	168,00	25,733	
	Büyükşehir Merkezi	24	169,25	24,839	
Kardeş sayısı	1	1	150,00	.	KW=2,266 ,519
	2	5	178,40	28,413	
	3	17	170,47	23,184	
	4 ve üstü	186	170,06	23,098	

Araştırmaya alınan PDR öğrencilerinin cinsiyetlerine göre Öznel İyi Oluş puanları açısından aralarındaki farka ait t değeri istatistiksel olarak anlamlı bulunmamıştır. Bu bulgu PDR öğrencilerinin cinsiyetlerine göre Öznel İyi Oluş puanları açısından aralarında fark olmadığını göstermektedir ($t=1,700$ $p=,091$).

Araştırmaya katılan PDR öğrencilerinin öğrenim gördüğü sınıf düzeyine göre Öznel İyi Oluş puanları açısından aralarındaki farka ait F değeri anlamsız bulunmuştur. Bu bulgu PDR öğrencilerinin öğrenim gördüğü sınıf düzeyine göre Öznel İyi Oluş puanları açısından aralarında fark olmadığını göstermektedir ($F=,822$ $p=,483$).

Araştırmaya alınan PDR öğrencilerinin Akademik başarı (AGNO) düzeyine göre Öznel İyi Oluş puanları açısından aralarındaki farka ait KW değeri anlamsız bulunmuştur. Bu bulgu PDR öğrencilerinin Akademik başarı (AGNO) düzeyine göre Öznel İyi Oluş puanları açısından aralarında fark olmadığını göstermektedir ($KW=1,000$ $p=,607$).

Araştırmada kullanılan PDR öğrencilerinin annelerinin eğitim durumuna göre Öznel İyi Oluş puanları açısından aralarındaki farka ait KW değeri anlamsız

bulunmuştur. Bu bulgu PDR öğrencilerinin annelerinin eğitim durumuna göre Öznel İyi Oluş puanları açısından aralarında fark olmadığını göstermektedir (KW=1,773 p=,880).

Araştırmaya katılan PDR öğrencilerinin babalarının eğitim durumuna göre Öznel İyi Oluş puanları açısından aralarındaki farka ait KW değeri anlamsız bulunmuştur. Bu bulgu PDR öğrencilerinin babalarının eğitim durumuna göre Öznel İyi Oluş puanları açısından aralarında fark olmadığını göstermektedir (KW=9,824 p=,080).

Araştırmaya alınan PDR öğrencilerinin annelerinin çalışma durumuna göre Öznel İyi Oluş puanları açısından aralarındaki farka ait U değeri anlamsız bulunmuştur. Bu bulgu PDR öğrencilerinin annelerinin çalışma durumuna göre Öznel İyi Oluş puanları açısından aralarında fark olmadığını göstermektedir (U=502,500 p=,466).

Araştırmada kullanılan PDR öğrencilerinin babalarının çalışma durumuna göre Öznel İyi Oluş puanları açısından aralarındaki farka ait t değeri anlamsız bulunmuştur. Bu bulgu PDR öğrencilerinin babalarının çalışma durumuna göre Öznel İyi Oluş puanları açısından aralarında fark olmadığını göstermektedir (t=,886 p=,377).

Araştırmaya katılan PDR öğrencilerinin yaşadıkları ortama göre Öznel İyi Oluş puanları açısından aralarındaki farka ait KW değeri anlamsız bulunmuştur. Bu bulgu PDR öğrencilerinin yaşadıkları ortama göre Öznel İyi Oluş puanları açısından aralarında fark olmadığını göstermektedir (KW=,570 p=,903).

Araştırmaya alınan PDR öğrencilerinin büyüdüğü yere göre Öznel İyi Oluş puanları açısından aralarındaki farka ait KW değeri anlamsız bulunmuştur. Bu bulgu PDR öğrencilerinin büyüdüğü yere göre Öznel İyi Oluş puanları açısından aralarında fark olmadığını göstermektedir (KW=2,195 p=,533).

Araştırmaya katılan PDR öğrencilerinin kardeş sayısına göre Öznel İyi Oluş puanları açısından aralarındaki farka ait KW değeri anlamsız bulunmuştur. Bu bulgu PDR öğrencilerinin kardeş sayısına göre Öznel İyi Oluş puanları açısından aralarında fark olmadığını göstermektedir (KW=2,266 p=,519).

4.3. Rehberlik ve Psikolojik Danışmanlık Bölümü Öğrencilerinin Bağlanma Stillerinin Bazı Demografik Özellikler İle Arasındaki İlişkiye Dair Bulgular

Araştırmanın üçüncü alt problemi “Rehberlik ve Psikolojik Danışmanlık Bölümü öğrencilerinin Bağlanma Stillerinin cinsiyet, öğrenim gördüğü sınıf, akademik başarı (AGNO), anne eğitim durumu, baba eğitim durumu, aylık gelir, anne çalışma durumu, baba çalışma durumu, yaşadıkları ortam, yetiştikleri çevre ve kardeş sayısı değişkenlerine göre anlamlı düzeyde farklılık göstermekte midir?” sorusunu yanıtlamak için öznel iyi oluş düzeyleri bu değişkenler açısından incelenmiştir.



Tablo 4.3.

Öğrencilerin Demografik Değişkenlerine Göre Bağlanma Stilleri Açısından Farklar

		Güvenli bağlanma			Saplantılı bağlanma		Kayıtsız Bağlanma		Korkulu bağlanma	
		N	X	S.s	X	S.s	X	S.s	X	S.s
Cinsiyet	Erkek	105	24,10	6,873	34,47	9,813	28,14	6,131	30,01	8,412
	Kız	104	26,26	5,759	37,92	10,001	26,43	5,368	26,98	8,292
	TEST ve p		t=-2,466 p=,014		t=-2,522 p=,012		t=2,145 p=,033		t=2,621 p=,009	
Sınıf	1	55	24,91	6,854	37,38	11,280	27,69	6,391	29,38	8,552
	2	56	24,80	6,588	37,29	9,978	27,54	6,444	29,64	7,436
	3	48	26,27	5,667	34,50	9,561	26,63	5,043	25,75	7,810
	4	50	24,82	6,492	35,26	9,003	27,22	5,172	28,90	9,664
	TEST ve p		F=,608 p=,611		F=1,080 p=,359		F=,329 p=,804		F=2,305 p=,078	
AGNO	2	22	28,09	6,914	36,45	10,631	26,32	4,110	24,68	7,834
	3	124	24,87	6,038	35,29	9,288	27,26	5,863	28,42	8,352
	4	8	23,63	6,844	41,13	10,063	27,75	5,471	34,25	8,225
	TEST ve p		KW=4,506 P=,105		KW=2,671 P=,263		KW=,430 P=,807		KW=7,734 P=,021	
	FARK		-		-		-		4>2	
Anne Eğitimi	Okuryazar değil	113	25,35	6,700	35,11	10,243	26,97	5,950	28,05	8,636
	Okur yazar	18	23,61	5,792	34,44	8,487	25,00	3,941	26,72	7,387
	İlkokul	56	25,05	6,374	38,21	10,092	28,23	6,060	29,57	8,541
	Ortaokul	8	25,00	4,209	38,13	9,078	30,13	5,693	34,38	5,553
	Lise	10	25,10	5,587	36,80	11,003	27,90	5,547	27,20	9,773
	Üniversite	4	29,50	8,426	40,75	7,365	26,25	4,031	25,75	5,315
	TEST ve p		KW=3,583 P=,611		KW=5,258 P=,385		KW=6,311 P=,277		KW=7,408 P=,192	

Tablo 4.3. (Devamı)

		Güvenli bağlanma			Saplantılı bağlanma		Kayıtsız bağlanma		Korkulu bağlanma	
		N	X	S.s	X	S.s	X	S.s	X	S.s
Baba Eğitimi	Okuryazar değil	113	26,21	7,604	39,54	12,233	28,58	4,934	30,08	8,732
	Okur yazar	18	24,36	6,751	34,95	9,053	26,95	6,199	27,77	6,510
	İlkokul	56	25,59	6,304	34,48	9,631	26,93	6,158	26,73	8,372
	Ortaokul	8	23,58	5,872	37,11	7,637	29,11	4,569	30,47	8,174
	Lise	10	24,93	6,428	37,49	11,091	26,59	5,581	30,85	9,291
	Üniversite	4	24,93	5,663	37,93	8,639	27,47	6,567	28,53	7,900
	TEST ve p		KW=3,370 P=,643		KW=7,688 P=,174		KW=5,536 P=,354		KW=9,640 P=,086	
Aylık Gelir	1000 TL den az	38	26,24	8,079	37,00	11,694	27,47	6,825	29,11	8,901
	1001-2000 TL	101	24,61	6,101	34,85	9,251	27,31	6,025	27,70	8,710
	2001-3000 TL	46	25,54	6,469	37,07	9,227	27,17	5,229	29,85	8,281
	3001 TL ve üzeri	24	25,13	4,533	38,83	11,575	27,17	4,390	28,33	7,081
	TEST ve p		KW=1,813 P=,612		KW=3,400 P=,334		KW=,244 P=,970		KW=2,297 P=,513	
Anne çalışma	Çalışıyor	6	23,67	7,174	38,50	9,028	31,50	4,324	25,00	3,795
	Çalışmıyor	203	25,22	6,411	36,12	10,074	27,17	5,813	28,61	8,552
	TEST ve p		U=548,000 p=,676		U=516,000 p=,524		U=320,500 p=,048		U=444,500 p=,260	
Baba çalışma	Çalışıyor	153	24,66	6,313	35,65	9,547	27,27	5,665	28,41	8,259
	Çalışmıyor	56	26,57	6,558	37,64	11,219	27,36	6,254	28,75	9,092
	TEST ve p		t=-1,918 P=,056		t=-1,271 P=,205		t=-,098 P=,922		t=-,255 P=,799	

Tablo 4.3. (Devamı)

		Güvenli bağlanma			Saplantılı bağlanma		Kayıtsız bağlanma		Korkulu bağlanma	
		N	X	S.s	X	S.s	X	S.s	X	S.s
Yaşadıkları ortam	Aile ile beraber	51	24,88	6,831	36,33	10,191	27,43	5,379	28,67	7,461
	Aileden ayrı evde	40	26,55	5,454	35,90	9,320	27,65	5,338	27,18	9,168
	Yurt	115	24,80	6,583	36,35	10,169	27,08	6,224	29,03	8,622
	Bir yakınının yanında	3	26,00	4,583	31,33	15,695	28,33	4,509	23,33	10,017
	TEST ve p		KW=2,446 P=,485		KW=,801 P=,849		KW=,754 P=,860		KW=2,348 P=,503	
Yetiştikleri çevre	1-Köy	59	25,34	5,848	35,69	8,793	27,37	6,020	28,93	9,065
	2-İlçe	60	25,70	6,738	35,32	10,099	27,10	6,025	26,87	7,778
	3-Şehir merkezi	66	24,30	6,814	35,17	9,952	27,50	5,915	28,76	8,693
	4-Büyükşehir Merkezi	24	25,83	5,954	42,38	11,332	27,00	4,681	30,83	7,710
	TEST ve p		KW=1,538 P=,674		KW=8,742 P=,033		KW=,189 P=,979		KW=4,310 P=,230	
FARK			-		4>1-2-3		-		-	
Kardeş sayısı	1	1	28,00	.	62,00	.	26,00	.	47,00	.
	2	5	26,60	5,683	41,00	11,136	28,60	1,817	27,60	6,804
	3	17	23,76	4,931	34,47	9,507	26,29	6,008	27,18	8,301
	4 ve üstü	186	25,25	6,577	36,08	9,908	27,35	5,887	28,55	8,465
	TEST ve p		KW=2,197 P=,533		KW=4,157 P=,245		KW=1,601 P=,659		KW=3,287 P=,349	

Araştırmaya alınan PDR öğrencilerinin cinsiyetlerine göre Güvenli Bağlanma, Saplantılı Bağlanma, Kayıtsız Bağlanma ve Korkulu Bağlanma puanları açısından aralarındaki farka ait t değerleri anlamlı bulunmuştur. Bu bulgu PDR öğrencilerinin cinsiyetlerine göre Güvenli Bağlanma, Saplantılı Bağlanma, Kayıtsız Bağlanma ve Korkulu Bağlanma puanları açısından aralarında fark olduğunu göstermektedir. Tablo incelendiğinde Güvenli Bağlanma ve Saplantılı Bağlanma stilinde kızların aritmetik ortalamasının erkeklerinden daha yüksek, Kayıtsız Bağlanma ve Korkulu Bağlanma stilinde ise erkeklerin aritmetik ortalamasının kızlarınkinden daha yüksek olduğu görülmektedir. Sonuç olarak kızların erkeklere göre daha fazla Güvenli Bağlanma ve Saplantılı Bağlanma stilinde oldukları, erkeklerin ise kızlara göre daha fazla Kayıtsız Bağlanma ve Korkulu Bağlanma stilinde oldukları söylenebilir.

Araştırmaya katılan PDR öğrencilerinin öğrenim gördüğü sınıf düzeyine göre Güvenli Bağlanma, Saplantılı Bağlanma, Kayıtsız Bağlanma ve Korkulu Bağlanma puanları açısından aralarındaki farka ait F değerleri anlamsız bulunmuştur. Bu bulgu PDR öğrencilerinin öğrenim gördüğü sınıf düzeyine göre Güvenli Bağlanma, Saplantılı Bağlanma, Kayıtsız Bağlanma ve Korkulu Bağlanma puanları açısından aralarında fark olmadığını göstermektedir.

Araştırmaya katılan PDR öğrencilerinin Akademik başarı (AGNO) düzeyine göre Korkulu Bağlanma puanları açısından aralarındaki farka ait KW değeri anlamlı iken Güvenli Bağlanma, Saplantılı Bağlanma, Kayıtsız Bağlanma stilleri açısından KW değerleri anlamsız bulunmuştur. Bu bulgu PDR öğrencilerinin Akademik başarı (AGNO) düzeyine göre Korkulu Bağlanma puanları açısından aralarında fark olduğunu göstermektedir. Farkın Akademik başarısı (AGNO) hangi düzeyde olanlar arasında olduğunu anlamak amacıyla Dunnet T3 Post Hoc testi uygulanmıştır. Akademik başarısı (AGNO) 4 olanlarla 2 olanların Korkulu Bağlanma puan ortalamaları arasındaki farklar anlamlı çıkmıştır. Sonuç olarak Akademik başarısı (AGNO) 4 olanların 2 olanlara göre daha fazla Korkulu Bağlanma stilinde oldukları söylenebilir.

Araştırmaya katılan PDR öğrencilerinin annelerinin eğitim düzeyine göre Güvenli Bağlanma, Saplantılı Bağlanma, Kayıtsız Bağlanma ve Korkulu Bağlanma puanları açısından aralarındaki farka ait KW değerleri anlamsız bulunmuştur. Bu bulgu PDR öğrencilerinin annelerinin eğitim düzeyine göre Güvenli Bağlanma, Saplantılı

Bağlanma, Kayıtsız Bağlanma ve Korkulu Bağlanma puanları açısından aralarında fark olmadığını göstermektedir.

Araştırmaya alınan PDR öğrencilerinin babalarının eğitim düzeyine göre güvenli bağlanma, saplantılı bağlanma, kayıtsız bağlanma ve korkulu bağlanma puanları açısından aralarındaki farka ait KW değerleri anlamsız bulunmuştur. Bu bulgu PDR öğrencilerinin babalarının eğitim düzeyine göre güvenli bağlanma, saplantılı bağlanma, kayıtsız bağlanma ve korkulu bağlanma puanları açısından aralarında fark olmadığını göstermektedir.

Araştırmaya katılan PDR öğrencilerinin aylık gelir düzeyine göre güvenli bağlanma, saplantılı bağlanma, kayıtsız bağlanma ve korkulu bağlanma puanları açısından aralarındaki farka ait KW değerleri anlamsız bulunmuştur. Bu bulgu PDR öğrencilerinin aylık gelir düzeyine göre güvenli bağlanma, saplantılı bağlanma, kayıtsız bağlanma ve korkulu bağlanma puanları açısından aralarında fark olmadığını göstermektedir.

Araştırmaya alınan PDR öğrencilerinin annelerinin çalışma durumuna göre kayıtsız bağlanma puanları açısından aralarındaki farka ait U değeri anlamlı iken güvenli bağlanma, saplantılı bağlanma ve korkulu bağlanma açısından aralarındaki farka ait U değerleri anlamsız bulunmuştur. Bu bulgu PDR öğrencilerinin annelerinin çalışma durumuna göre kayıtsız bağlanma puanları açısından aralarında fark olduğunu göstermektedir. Tablo incelendiğinde anneleri çalışanların anneleri çalışmayanlara göre kayıtsız bağlanma stili aritmetik ortalamasının daha yüksek olduğu görülmektedir. Sonuç olarak anneleri çalışanların anneleri çalışmayanlara göre daha fazla kayıtsız bağlanma stilinde oldukları söylenebilir.

Araştırmaya katılan PDR öğrencilerinin babalarının çalışma durumuna göre güvenli bağlanma, saplantılı bağlanma, kayıtsız bağlanma ve korkulu bağlanma puanları açısından aralarındaki farka ait t değerleri anlamsız bulunmuştur. Bu bulgu PDR öğrencilerinin babalarının çalışma durumuna göre güvenli bağlanma, saplantılı bağlanma, kayıtsız bağlanma ve korkulu bağlanma puanları açısından aralarında fark olmadığını göstermektedir.

Araştırmaya alınan PDR öğrencilerinin yaşadıkları ortama göre güvenli bağlanma, saplantılı bağlanma, kayıtsız bağlanma ve korkulu bağlanma puanları

açısından aralarındaki farka ait KW değerleri anlamsız bulunmuştur. Bu bulgu PDR öğrencilerinin yaşadıkları ortama göre güvenli bağlanma, saplantılı bağlanma, kayıtsız bağlanma ve korkulu bağlanma puanları açısından aralarında fark olmadığını göstermektedir.

Araştırmaya katılan PDR öğrencilerinin büyüdüğü yere göre saplantılı bağlanma puanları açısından aralarındaki farka ait KW değeri anlamlı iken güvenli bağlanma, kayıtsız bağlanma ve korkulu bağlanma açısından aralarındaki farka ait KW değerleri anlamsız bulunmuştur. Bu bulgu PDR öğrencilerinin büyüdüğü yere göre saplantılı bağlanma puanları açısından aralarında fark olduğunu göstermektedir. Farkın nerede büyüyenler arasında olduğunu anlamak amacıyla Dunnet T3 Post Hoc testi uygulanmıştır. Büyükşehirde büyüyenlerin köyde, ilçede ve şehir merkezinde büyüyenler arasında saplantılı bağlanma puan ortalamaları arasındaki farklar anlamlı çıkmıştır. Sonuç olarak Büyükşehirde büyüyenlerin köyde, ilçede ve şehir merkezinde büyüyenlere göre daha fazla saplantılı bağlanma stilinde oldukları söylenebilir.

Araştırmaya alınan PDR öğrencilerinin kardeş sayısına göre güvenli bağlanma, saplantılı bağlanma, kayıtsız bağlanma ve korkulu bağlanma puanları açısından aralarındaki farka ait KW değerleri anlamsız bulunmuştur. Bu bulgu PDR öğrencilerinin kardeş sayısına göre güvenli bağlanma, saplantılı bağlanma, kayıtsız bağlanma ve korkulu bağlanma puanları açısından aralarında fark olmadığını göstermektedir.

BEŞİNCİ BÖLÜM

5. SONUÇ ve TARTIŞMA

Bu bölümde araştırmanın bulguları araştırma problemlerinin sırasına göre verilmiş ve araştırma ile ilişkili öneriler sıralanmıştır.

5.1. Sonuç ve Tartışma

Araştırmanın bulguları ile alan yazın bulguları karşılaştırıldığında çelişkili ve uyumlu sonuçlarla karşılaşmaktadır. Araştırmanın bulguları ile farklılık gösteren çalışmalar olmasının nedeni yöntem ya da örneklemin farklılığından kaynaklanıyor olabilir.

Araştırma sonucunda elde edilen bulgular şu şekildedir;

PDR öğrencilerinin öznel iyi oluş ile bağlanma stilleri incelendiğinde; öznel iyi oluşları ile güvenli bağlanma stili arasındaki ilişki ilişkinin doğru yönde, saplantılı bağlanma stili ve korkulu bağlanma stili arasında ters yönde anlamlı ilişkiler varken kayıtsız bağlanma stili ile öznel iyi oluş arasında anlamlı bir ilişki olmadığı görülmektedir.

Sonuç olarak güvenli bağlanma stili arttıkça öznel iyi oluşun da arttığı, saplantılı bağlanma stili ve korkulu bağlanma stili azaldıkça öznel iyi oluşun artacağı söylenebilir. Güvenli bağlanan bireylerin ilişkilere daha rahat yaklaştığı, hayatında daha fazla iyi hissettirecek deneyimlere açık olduğu için öznel iyi oluşları bu duruma paralel olarak artmış olabilir. Alan yazına bakıldığında ise; Murdock ve Love (2004)'ın genç yetişkin öğrencilerin aileleri ile bağlanma biçimleri ve öznel iyi oluşları ile ilgili yapılan çalışma da bu bulguyu destekler niteliktedir. Diğer yandan kayıtsız bağlanan bireylerin sosyal ilişkilere girmekten kaçındığı ve tıpkı korkulu bağlanan bireyler gibi başkalarına bağlanmaktan kaygı duydukları için öznel iyi oluşları ters orantılı çıkmış olabilir (Main, Kaplan ve Cassidy, 1985).

PDR öğrencilerinin cinsiyetlerine göre öznel iyi oluş puanları açısından aralarında fark olmadığı bulunmuştur. Literatür incelendiğinde çeşitli çalışmaların sonuçlarının bu çalışmanın bulgularıyla uyumlu çıkmıştır. Mahon ve Yarcheski (2005)'in, Cihangir– Çankaya (2009)'nın ve Şahin (2011)'in çalışmalarında da kız ve erkek öğrencilerin mutluluk düzeyleri arasında anlamlı bir fark olmadığı bulunmuştur.

PDR öğrencilerinin öğrenim gördüğü sınıf düzeyine göre öznel iyi oluş puanları açısından aralarında fark olmadığını göstermektedir. Gülcan (2014)'ın yaptığı araştırmanın sonuçlarına göre öğrencilerin okudukları sınıf yükseldikçe mutluluk düzeyleri de yükselmektedir. Araştırmacı bunun sebebinin öğrencilerin hayallerine yaklaşmış olma durumuyla ilintili görmektedir. Bir diğer yandan bu çalışmanın mezuniyete yaklaşmanın öğrencilerin gelecek kaygısını arttıracığından öznel iyi oluşların düşmesi beklenebilirdi ancak anlamlı bir fark bulunmamıştır.

PDR öğrencilerinin akademik başarı (AGNO) düzeyine göre öznel iyi oluş puanları açısından aralarında fark olmadığını göstermektedir. Alan yazın incelendiğinde ise Dost (2007), çalışmasında akademik başarısı yüksek olan öğrencilerin yaşam doyumlarının daha yüksek olduğu görülmüştür. Bu durum öznel iyi oluş bileşenlerinden biri olan yaşam doyumundaki etkinin öznel iyi oluş kavramının tamamına yani bir anlamda bireyin hayatının tamamına etki göstermediğinden kaynaklanmış olabilir.

PDR öğrencilerinin annelerinin ve babalarının eğitim durumuna göre öznel iyi oluş puanları açısından aralarında fark olmadığını göstermektedir. Şahin (2011), çalışmasında ailenin eğitilmiş olmasının çocuklarını daha bilinçli yetiştirebileceğini bunun da daha mutlu çocuklar yetiştirebilmesi için bir faktör olabileceğini düşünmüştür ancak sonuçların böyle çıkmayışının mutluluk düzeyinde anne baba eğitiminin yeterli bir sebep olmadığı düşünülmektedir.

PDR öğrencilerinin annelerinin çalışma durumuna göre de babaların çalışma durumuna göre de öznel iyi oluş puanları açısından aralarında fark olmadığı görülmektedir. Oysaki çalışma durumuna göre anne ve babayla geçirilen sürenin değişmesi ayrıca çalışma durumlarına göre değişecek sosyo-ekonomik durumun öğrencilerin öznel iyi oluşlarını etkilemeleri beklenebilirdi. Ancak, çalışmanın yapıldığı coğrafya itibarıyla annelerin hiç babaların ise düzenli bir işlerinin olmayışı ve bu

durumun bölgenin tamamında hâkim olduğu düşünülürse çalışma durumunun öznel iyi oluş üzerinde anlamlı bir fark yaratmayışı anlaşılabilir.

PDR öğrencilerinin yaşadıkları ortama göre öznel iyi oluş puanları açısından aralarında fark olmadığı görülmüştür. Öğrencilerin yurttan, aileden ayrı bir evde aile ile beraber ya da bir yakının yanında yaşıyor olmasının öznel iyi oluş açısından anlamlı bir belirleyici olmadığı bulunmuştur. Yurttan kalan öğrenci sayısı diğerlerinden fazla olduğundan aileden uzaklaşmış olmanın öznel iyi oluşu olumsuz etkilemesi beklenirken diğer yandan üniversite hayatına başlayan öğrencilerin aile baskısından kurtulmuş olarak algılayabileceği bu sebeple de öznel iyi oluşun yükselmesi gerektiği de beklenebilecek sonuçlar arasında olabilirdi. Ancak sonuçlar da beklenen anlamlı ilişkinin bulunmayışının örneklemdaki öğrencilerin gelişmiş geleneksel bağlarından kaynaklandığı düşünülebilir.

PDR öğrencilerinin büyüdüğü yere göre öznel iyi oluş puanları açısından aralarında fark olmadığı bulunmuştur. Şahin (2011), çalışmasında da öznel iyi oluşun yaşamının çoğunluğunu geçirdiği yerleşim yerine göre değişmediğini göstermiştir. Bu çalışmanın bulgularıyla uyumlu çıkmıştır.

PDR öğrencilerinin kardeş sayısına göre öznel iyi oluş puanları açısından aralarında fark olmadığını göstermektedir Elbir (2000), yaptığı çalışmasında kardeş sayısının artmasıyla algılanan aile desteğinin düştüğünü bulmuştur. Bu bilgi ışığında kardeş sayısı daha çok olan öğrencilerin aile desteğini az hissetmesinden dolayı öznel iyi oluş olarak düşük bir sonuç çıkması beklenebilirdi ancak çalışmanın bulgularına göre anlamlı düzeyde bir ilişki bulunamamıştır. Bunun bu şekilde çıkmasının Ağrı bölgesinde yaşayan öğrencilerin gelenekleri gereği kardeş sayısının fazlalığının normal algılanması ve aileleriyle iletişimleri noktasında belirleyicilik taşıyacak kadar önemli bir olgu olarak hissedilmeyişinden kaynaklandığı sanılmaktadır.

PDR öğrencilerinin cinsiyetlerine göre güvenli bağlanma, saplantılı bağlanma, kayıtsız bağlanma ve korkulu bağlanma puanları açısından aralarındaki farka göre bakıldığında; kızların erkeklere göre daha fazla güvenli bağlanma ve saplantılı bağlanma stilinde oldukları, erkeklerin ise kızlara göre daha fazla kayıtsız bağlanma ve korkulu bağlanma stilinde oldukları söylenebilir. Çalışmanın bulgularının Saymaz (2003)'ın ve Karaşar (2014)'in çalışmasından tam ters yönde bulgular elde edilmiştir.

PDR öğrencilerinin öğrenim gördüğü sınıf düzeyine göre güvenli bağlanma, saplantılı bağlanma, kayıtsız bağlanma ve korkulu bağlanma puanları açısından aralarında fark olmadığı görülmektedir. Yeter(2016), üniversite öğrencilerinin bağlanma stilleri ile ihtiyaçlar doyumu ve kıskançlık ile ilişkilerini araştırdığı çalışmasında da bu çalışmadaki bulgularla paralel olarak sınıf düzeyinin bağlanma stili üzerinde anlamlı bir etkisi olmadığını bulmuştur.

PDR öğrencilerinin, tüm bağlanma stilleri arasında akademik başarı yalnızca korkulu bağlanma stilinde anlamlı bir ilişkide bulunmuştur. Akademik başarı (AGNO) 4 olanların 2 olanlara göre daha fazla korkulu bağlanma stilinde oldukları görülmüştür. Kahraman (2015), yaptığı çalışmada bu çalışma bulgularıyla kısmen uyumlu olmayan bir biçimde bağlanma stillerinin herhangi biriyle akademik başarı arasında anlamlı düzeyde bir ilişki olmadığını belirtmiştir.

PDR öğrencilerinin annelerinin eğitim düzeyine göre güvenli bağlanma, saplantılı bağlanma, kayıtsız bağlanma ve korkulu bağlanma puanları açısından aralarında fark olmadığını göstermektedir. Bu bulgu Karaşar (2014)' ın öğretmen adaylarının bağlanma stilleri ve sosyal kaygı düzeylerini incelediği çalışmasının sonuçlarıyla uyumlu bir bulgudur. Kahraman (2015)' ın çalışmasında da bulgular bu çalışmayla benzer sonuçlar vermiştir ve anne eğitim düzeyi bağlanma stilini anlamlı bir biçimde yordamadığı ortaya konmuştur.

PDR öğrencilerinin babalarının eğitim düzeyine göre güvenli bağlanma, saplantılı bağlanma, kayıtsız bağlanma ve korkulu bağlanma puanları açısından aralarında fark olmadığını göstermektedir. Karaşar (2014)'ın çalışmasıyla uyumlu çıkmaktadır. Bulguların bu şekilde çıkma sebebinin baba figürünün anne figürü kadar ön planda olmayışından kaynaklanabileceği söylenebilir.(Karaşar,2014)

PDR öğrencilerinin aylık gelir düzeyine göre güvenli bağlanma, saplantılı bağlanma, kayıtsız bağlanma ve korkulu bağlanma puanları açısından aralarında anlamlı bir fark olmadığı bulunmuştur. Karaşar (2014)'ın çalışmasında bu durumla bağdaşmayan bir biçimde saplantılı bağlanma stilindeki öğrencilerin düşük gelirli ailelerden geldiği bulunmuştur. Bu araştırmada gelirin anlamlı bir fark yaratmamış olmasının öğrenciler arasındaki ekonomik durumun birbirine çok yakın olmasından kaynaklandığı düşünülebilir.

PDR öğrencilerinin annelerinin çalışma durumuna göre Kayıtsız Bağlanma puanları açısından aralarında fark olduğu bulunmuştur. Anneleri çalışanların anneleri çalışmayanlara göre daha fazla Kayıtsız Bağlanma stilinde oldukları söylenebilir. Hazan ve Shaver 'ın ortaya koyduğu bağlanma biçimlerinin özelliklerinden kayıtsız bağlanma incelendiğinde kişilerin kendilik modellerinin olumlu ancak başkalarına bakışının olumsuz ve güvensiz değerlendirdikleri öne sürüldüğü görülmüştür. Bu bilgiden hareketle annelerinden çalışma hayatı yüzünden daha fazla mahrum kalan öğrencilerin Kayıtsız bağlanma geliştirmiş olabileceği söylenebilir.

PDR öğrencilerinin babalarının çalışma durumuna göre güvenli bağlanma, saplantılı bağlanma, kayıtsız bağlanma ve korkulu bağlanma puanları açısından aralarında fark olmadığı bulunmuştur. Çalışmanın bakım üstlenen kişinin daha çok anne olduğunu babaların kültürel olarak da geri planda kalıyor olmaları bireylerin babalarından daha çok annelerine karşı bağlanma davranışı geliştirdiği söylenebilir. Bu sebeple babanın çalışma durumu bağlanma stilleri üzerinde istatistiksel bir anlam taşımamış olabilir. Literatüre bakıldığında ise Akhunlar (2010)'ın yaptığı çalışmada öğrencilerin babalarının çalışma durumunun bağlanma stilleri açısından istatistiksel olarak bir fark bulunmamıştır.

PDR öğrencilerinin yaşadıkları ortama göre güvenli bağlanma, saplantılı bağlanma, kayıtsız bağlanma ve korkulu bağlanma puanları açısından aralarında fark olmadığı bulunmuştur. Öğrencilerin yurtta, aile ile ya da aileden uzakta yaşıyor olmaları bağlanma davranışı açısından anlam kazanamamıştır. Bağlanma davranışı Bowlby'nin belirttiği gibi tüm yaşam boyu etkisini sürdürüyor olsa da temelleri erken yaşlarda atılmaktadır. Üniversite okuyan gençler için yaşanılan yerin bağlanma biçimi için etkili bir değişken olmayışı bu sebepten kaynaklanıyor olabilir.

Büyükşehirde büyüyenlerin köyde, ilçede ve şehir merkezinde büyüyenler arasında saplantılı bağlanma puan ortalamaları arasındaki farklar istatistiksel olarak anlamlı çıkmıştır. Sonuç olarak Büyükşehirde büyüyenlerin köyde, ilçede ve şehir merkezinde büyüyenlere göre daha fazla saplantılı bağlanma stilinde oldukları söylenebilir. Saplantılı bağlanma stilineki bireylerin başkaları algıları kendilik algılarından daha olumludur. Büyükşehirde yaşayan bireylerin daha yoğun bir yaşamları olduğu düşünülecek olursa ailelerin de çocuklarını daha az gördükleri ya da gereken

zamanı ayıramıyor olmalarından kaynaklı olarak bireylerde saplantılı bağlanma stili kişilik özellikleri baskın çıkmış olabilir. Alan yazında bu değişkenlerle yapılmış çalışmaya rastlanamamıştır.

PDR öğrencilerinin kardeş sayısına göre güvenli bağlanma, saplantılı bağlanma, kayıtsız bağlanma ve korkulu bağlanma puanları açısından aralarında fark olmadığını göstermektedir. Kahraman (2015)'ın yaptığı çalışmasında da bu çalışmanın bulguları ile uyumlu bir biçimde çıkmaktadır. Öğrencilerin kaç kardeş oldukları bağlanma stillerinin belirlenmesinde anlamlı bir etkiye sahip değildir.

5.2. Öneriler

- ✓ Öznel iyi oluş ve bağlanma stillerinin farklı örneklem grupları üzerinde de araştırılması önerilir.
- ✓ Rehberlik ve Psikolojik Danışmanlık bölümü öğrencilerinin öznel iyi oluşları ve bağlanma stilleri arasındaki ilişkiyi inceleyen çalışmaya rastlanamamıştır. Dolayısıyla benzer özellikler gösteren çalışma grupları üzerinde yürütülecek çalışmalar araştırma bulgularının genellenebilirliğini arttırabilir.
- ✓ Bağlanma Stillerinin belirlenmesinde bakım-veren kişinin etkisi göz önünde bulundurulduğunda anne-babanın aile içi rollerini ve işlevlerini daha etkili yerine getirebilmesini sağlayacak aile eğitimi gibi projeler gerçekleştirilebilir.
- ✓ Öznel iyi oluş ve bağlanma stilleri arasındaki ilişki incelenirken öznel iyi oluş ölçümü için Tuzgöl Dost (2005) 'un geliştirdiği tek boyutlu öznel iyi oluş ölçeği kullanılmıştır. Öznel iyi oluşun olumlu duygular, olumsuz duygular ve yaşam doyumu olmak üzere üç ögesi bulunmaktadır.(Diener,1985) Bu boyutların da ele alınıp ilgili ölçeklerle test edilmesi daha sağlıklı öznel iyi oluş ölçümü sağlayacaktır.
- ✓ Bu çalışmada öğrencilerin bağlanma stillerini ölçmek için “İlişki Ölçeği Anketi” kullanılmıştır. Bağlanma stillerini ölçen başka bir ölçek kullanılarak çalışmalar yapılabilir.
- ✓ Rehberlik ve Psikolojik Danışmanlık öğrencilerine yönelik olarak öznel iyi oluşlarının gelişmesine olanak sağlayacak psiko-eğitim programları geliştirilebilir.

- ✓ Rehberlik ve Psikolojik Danışmanlık bölümü öğrencilerinin öznel iyi oluşlarını etkileyen önemli faktörlerden birisinin aile olduğu düşünülmektedir. Ancak çalışmanın sonuçları anlamlı farklar bulamamıştır. Bu nedenle çalışmanın daha fazla çeşitlilik gösteren örneklem grupları üzerinde yinelenmesi gerektiği düşünülmektedir.
- ✓ Bağlanma stilleri ile kişilerin büyüdüğü yer açısından bakıldığında saplantılı bağlanma stilinde anlamlı bir fark bulunmuştur. Bu bulgunun netleşebilmesi için farklı örneklerde bireylerin büyüdüğü yer açısından oluşan farklılığın araştırılması alan yazına katkı sağlayacaktır.



KAYNAKÇA

- Ainsworth, M. D. S., Blehar, M. C., Waters, E., & Wall, S. (1978). Patterns of attachment: A psychological study of the strange situation. Hillsdale, NJ: Erlbaum.
- Ainsworth, M. D. S. (1979). Infant-mother attachment. *American Psychologist*, 34(10), 32-937.
- Ainsworth, M. D. S. (1985). Patterns Of Infant-Mother Attachments: Antecedents And Effects On Development, *Bulletin Of The New York, Academy Of Medicine*, 61 (9), 771-791.
- Ainsworth, M. D. S. (1992). John Bowlby (1907-1990). *American Psychological Association* 47(5), 668.
- Ainsworth, M. D. S., and Bowlby, J. (1989). An ethological approach to personality development. *American Psychologist*, 46(4), 333-341.
- Akhunlar, M. N. (2010). *Üniversite Öğrencilerinin Bağlanma Stilleri İle Uyum Süreçleri Arasındaki İlişkinin İncelenmesi*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Maltepe Üniversitesi, İstanbul.
- Alsan, B.(2015) *The Relatiinship Between Attachment Style and Carere Satisfaction in Private Organizations in Turkey*, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. ;stanbul Bilgi Üniversitesi, İstanbul.
- Argyle, M. ve Martin, M. (1991). The psychological causes of happiness. In F. Strack, M. Argyle, & N. Schwarz (Eds.), *Subjective well-being: An interdisciplinary perspective* New York: Pergamon Press.
- Aydoğdu, T. (2013) *Bağlanma Stilleri, Başa Çıkma Stratejileri ile Psikolojik Dayanıklılık Arasındaki İlişkinin İncelenmesi*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Gazi Üniversitesi, Ankara.
- Baş, N. (2013) *Ergenlerin Bağlanma Stilleri ve Kimlik Statüleri Arasındaki İlişkinin İncelenmesi*, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Çukurova Üniversitesi, Adana.

- Bartholomew, K., Horowitz, L. M., 1991. Attachment styles among young adults: A test of a four- category model. *Journal of Personality and Social Psychology*. 61 (2), pp. 226-244.
- Bayrami, M., Heshmatib,R., Mohammadpoura,V., Gholamzadeha,M.,Hasanloob,H.O., Moslemifarc,M.(2012) Happiness and willingness to communicate in three attachment styles: a study on college students. *Procedia - Social and Behavioral Sciences* 46, 294 – 298.
- Bowlby, J. (1958). The nature of the child’s tie to his mother. *International Journal Of Psycho-Analysis*, 39, 350-373.
- Bowlby, J. (1973). *Attachment and loss: Vol. 2. Separation: Anxiety and anger*. New York: Basic Books.
- Bowlby, J. (1977). The Making and Breaking of Affectional Bonds: Aetiology and Psychopathology in the Light of Attachment Teory. *British Journal of Psychiatry*, 130: 201-210. <http://www.scholargoogle.com>
- Bowlby, J. (1982). *Attachment and loss: Vol. 1. Attachment* (2nd ed.). New York: Basic Books
- Bowlby, J. (1969). *Attachment and loss*. New York: Basic Books.
- Bowlby, J. (1980). *Attachment and loss: Loss,sadness and depression*. New York: Basic Books.
- Bretherton, I. (1992). “TheOrigins of AttachmentTheory: John Bowlbyand Mary Ainsworth”, *DevolopmentalPsiychology*, 28, 759-775.
- Büyüköztürk, Ş. (2009). *Veri analizi el kitabı*. (10.Baskı). Ankara: Pegem Akademi.
- Büyüköztürk, Ş., Çakmak, E. K., Akgün, Ö. E., Karadeniz, Ş. ve Demirel, F. (2010). *Bilimsel Araştırma Yöntemleri*. (7.Baskı). Ankara: Pegem.
- Cenkseven, F. (2004). *Üniversite öğrencilerinde öznel ve psikolojik iyi olmanın yordayıcılarının incelenmesi*. Yayınlanmamış Doktora Tezi. Çukurova Üniversitesi, Adana.
- Ceyhan, E. (2016) *İnternet Bağımlılığının Bağlanma Stilleri ve Duygu Düzenlemeyle ilişkisi*, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Yüzüncü Yıl Üniversitesi, Van.

- Collins, N. L., & Read, S. J. (1990). Adult attachment, working models, and relationship quality in dating couples. *Journal Of Personality and Social Psychology*, 58, 644-663.
- Çapan, E.B. (2009). Öğretmen Adaylarının Kişilerarası İlişkileri ve Bağlanma Stilleri Arasındaki İlişkisi. *Anadolu Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 9(2),127-142.
- Çikrikci, Ö. (2015). *Öz-Belirleme Kuramına Göre İhtiyaç Doyumunun Olumlu Yönelimler Üzerindeki Etkisinin Bağlanma Stilleri Açısından İncelenmesi*, Yayınlanmamış Doktora Tezi. Atatürk Üniversitesi, Erzurum.
- Çirkin, Z. Göksel, T. (2016). Mutluluk ve Gelir. *Ankara Üniversitesi SBF Dergisi*,71, 375- 400
- Damarlı, Ö. (2006) *Ergenlerde Toplumsal Cinsiyet Rollerini Bağlanma Stilleri ve Benlik-Kavramı Arasındaki İlişkiler*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Ankara Üniversitesi, Ankara
- Deniz, M. E., Hamarta, E., & Arı, R. (2005). An investigation of social skills and loneliness levels of university students with respect to their attachment styles in a sample of Turkish students. *Social Behavior and Personality: An International Journal*, 33 (1), 19-32.
- Diener, E. (2006). “Guidelines for National Indicators of Subjective Well-Being and Ill-Being”, *Journal of Happiness Studies*, 7 (4): 397- 404.
- Diener, E., Emmons, R. A., Larsen, R. J. ve Griffin, S. (1985). The satisfaction with life scale. *Journal of Personality Assessment*, 49, 71–75
- Diener, E. ve Diener, C.(1996). Most people are happy. *Psychological Science*, 7, 181-185.
- Duman,S.(2016) *Üniversite Öğrencilerinin Öznel İyi Oluş ve Benlik Saygısının Stresle Başa Çıkma Tarzlarıyla İlişkisinin İncelenmesi*, Beykent Üniversitesi, İstanbul
- Dost, M. (2005). “Öznel İyi Oluş Ölçeği” nin Geliştirilmesi: Geçerlilik Güvenilirlik Çalışması. *Türk Psikolojik Danışma ve Rehberlik Dergisi*, 3, (23), 103-111.

- Elbir, N. (2000). *Lise I.Sınıf Öğrencilerinin Sosyal Destek Düzeylerinin Bazı Değişkenler Açısından İncelenmesi*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Hacettepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Erdost, M. T. (2005). Öznel İyi Oluş Ölçeği'nin Geliştirilmesi: Geçerlik ve Güvenirlilik Çalışması. *Türk Psikolojik Danışma ve Rehberlik Dergisi*, 3(23), 103-111.
- Erözkan, A. (2011). Üniversite Öğrencilerinin Bağlanma Stilleri ve Karar Stratejileri. *Uluslararası Avrasya Sosyal Bilimler Dergisi* 2(3)61-74.
- Eryılmaz, A., & Ercan, L. (2011). Öznel iyi oluşun cinsiyet, yaş grupları ve kişilik özellikleri açısından incelenmesi. *Türk Psikolojik Danışma ve Rehberlik Dergisi*, 4 (36), 139-151
- Eryılmaz, A. (2013). Pozitif psikolojinin psikolojik danışmanlık ve rehberlik alanında gelişimsel ve önleyici hizmetler bağlamında kullanılması. *The Journal of Happiness & Well-Being*, 1(1), 1-22.
- Erzen, E. (2015). Üç boyutlu Bağlanma Stilleri Ölçeği. XIII. Ulusal Psikolojik Danışma ve Rehberlik Kongresinde basılan bildiri, Mersin Üniversitesi, Mersin
- Felton, L.& Jowett, S. (2013). Attachment and well-being: The mediating effects of psychological needs satisfaction within the coachathlete and parentathlete relational contexts, *Psychology of Sport and Exercise*, 14, 57-65.
- Feeney, J. A.& Noller, P. (1990) Attachment Style as a Predictor of Adult Romantic Relationships. *Journal of Personality and Social Psychology* 58(2):281-291
- Fraley, R. C., Waller, N. G. & Brennan, K. A. (2000). An item response theory analysis of self-report measures of adult attachment. *Journal of Personality and Social Psychology*, 78, 350-365.
- Fraley, R. C., Heffernan, M.E., Vicary, A.M. & Brumbaugh, C.C. (2011). The Experiences in Close Relationships— Relationship Structures Questionnaire: A Method for Assessing Attachment Orientations Across Relationships. *Psychological Assessment*, 23(3), 615-625.

- Griffin, D. W. & Bartholomew, K. (1994). Models of the self and other: Fundamental dimensions underlying measures of adult attachment. *Journal of personality and social psychology*, 67(3), 430.
- Gülcan, A. (2014). *Genç Yetişkinlerde İyimserliğin Mutluluk ve Yaşan Doyumu Üzerindeki Etkisinin İncelemesi*. Yüksek Lisans Tezi, Fatih Üniversitesi, İstanbul.
- Gürbüz, E. (2016). *Evlilik İçinde Aldatılan Bireylerin Affetmelerini Yordamada Bağlanma Stilleri ve Psikolojik Sağlamlığın Rolü*, Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Bahçeşehir Üniversitesi, İstanbul.
- Harms, P. D. (2011). Adult Attachment Styles in the Workplace, *Human Resource Management Review*, 21, 285-296.
- Hazan, C. & Shaver, P. R. (1994). Attachment as an organizational framework for research on close relationships. *Psychological Inquiry*, 5, pp. 1-22.
- Hazan, C. & Shaver, P.R. (1987). Romantic love conceptualized as an attachment process. *Journal of Personality and Social Psychology*. 52 (3), pp. 511-524.
- Hazan, C. & Shaver, P. R., 2000. Bağlanma: Yakın ilişkilerle ilgili araştırmalar için bir çerçeve. A. Dönmez (Çev.). *Türk Psikoloji Bülteni*. 16 (7), ss. 29-50.
- Howes, C. ve Ritchie, S. (2002). *A Matter of Trust: Connecting Teachers and Learners in the Early Childhood Classrooms*. New York: Teachers College Press.
- http://efdergi.yyu.edu.tr/makaleler/cilt_viii/ebpdryyuefd02102011.pdf. Erişim Tarihi: 12. 08. 2016
- Janssen, C. G. C, Schuengel, C. ve Stolk, J. (2002) Understanding challenging behaviour in people with severe and profound intellectual disability: A stress-attachment model. *Journal of Intellectual Disability Research*, 46(6) 445-453.
- Kangal, A. (2013). Mutluluk Üzerine Kavramsal Bir Değerlendirme ve Türk Hanehalkı için Bazı Sonuçlar. *Elektronik Sosyal Bilimler Dergisi*, 12(44), 214-233.
- Kapucı, O. (2014). *Evli Çiftlerin Evlilik Kalitesi ve Bağlanma Stillerinin Demografik Özellikler Açısından İncelenmesi*, Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Üsküdar Üniversitesi, İstanbul.

- Karasar, N. (2009). *Bilimsel Araştırma Yöntemi*. Ankara: Nobel.
- Karreman, A. & Vingerhoets, A. J. (2012). Attachment and well-being: The mediating role of emotion regulation and resilience. *Personality and Individual Difference*, 53, 821-826.
- Kahraman, S. (2015). *Ergenlerde Bağlanma Stillerinin Saldırganlık Davranışları ve Depresyon Düzeyi İle İlişkisi*, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Beykent Üniversitesi, İstanbul.
- Kaya, A. (Ed.) (2014). *Psikolojik Danışma ve Rehberlik* (10. Baskı). Ankara: Anı Yayıncılık.
- Kula, S. Çakar, B. (2015). Maslow İhtiyaçlar Hiyerarşisi Bağlamında Toplumda Bireylerin Güvenlik Algısı ve Yaşam Doyumu Arasındaki İlişki. *Bartın Üniversitesi İ.İ.B.F. Dergisi*, 6(12). <http://iibfdergi.bartın.edu.tr>. Erişim Tarihi: 12. 08. 2016
- Kurnaz, M. (2015). *İlk Yetişkinlerde Dini Yönelim-Mutluluk İlişkisi*. Yüksek Lisans Tezi, Süleyman Demirel Üniversitesi, Isparta.
- Linley, A., Joseph, S., Harrington, S., & Wood, A. M. (2006). Positive psychology: Past, present, and (possible) future. *The Journal of Positive Psychology*, 1, 3 – 16.
- Lyubomirsky, S., King, L. & Diener, E. (2005). The benefits of frequent positive affect: Does happiness lead to success? *Psychological Bulletin*, 131, 803-855.
- Mahon, N.E., Yarcheski, A. ve Yarcheski T.J. (2005). Happiness As Related To Gender And Health In Early Adolescents. *Clinical Nursing Research*. 14(2) S:175–190.
- Malkoç, A. (2011). *Öznel İyi Oluş Müdahale Programının Üniversite Öğrencilerinin Öznel İyi Oluş Düzeylerine Etkisi*, Yayınlanmamış Doktora Tezi. Marmara Üniversitesi, İstanbul
- Main, M., Kaplan, N., and Cassidy, J. (1985). Security in infancy, childhood, and adulthood: A move to the level of representation. *Monographs of the Society for Research in Child Development*, 50, 66-104.

- Main , M., & Cassidy, J. (1988). Categories of response to reunion with the parent at age six: Predictable from infant attachment classification and stable over a onemonth period. *Developmental Psychology*, 24, 415–426.
- Milli Eğitim Bakanlığı (2001). *Rehberlik ve Psikolojik Hizmetleri Yönetmeliği*. Tebliğler Dergisi 2524.
- Murdock, T. B. ve Love, K. M. (2004). Attachment to parents and psychological well-being: an examination of young adult college students in intact families and stepfamilies. *Journal of Family Psychology*, 18(4), 600-8.
- Morsünbül, Ü. ve Tümen, B. (2008). Ergenlik Döneminde Kimlik ve Bağlanma İlişkileri: Kimlik Statüleri ve Bağlanma Stilleri Üzerinden Bir İnceleme, *Çocuk ve Gençlik Ruh Sağlığı Dergisi* 15(1), 25–31.
- Morsünbül, Ü., Çok, F. (2011). Bağlanma ve İlişkili Değişkenler. *Psikiyatride Güncel Yaklaşımlar-Current Approaches in Psychiatry*, 3(3):553-570
- Myers, D. G. (1999). Close relationships and quality of life. In D. Kahneman, E. Diener, & N. Schwarz (Eds.), *Well-being: The foundations of hedonic psychology* (pp. 374–391). New York: Russel Sage Found.
- Myers, D. G., & Diener, E. (1995). Who is happy? *Psychological Science*, 6(1), 10-19
- Myhr G, Sookman D, Pinard G (2004) Attachment security and parental bonding in adults *with* obsessive-compulsive disorder: a comparison with depressed out-patients and healthy controls. *Acta Psychiatr Scand* 56 109-447
- Noddings, N. (2003). *Happiness and education*. New York: Cambridge University Press.
- Obegi, J. H. & Ety, Berant (2009) Attachment Theory and Research in Clinical Work with Adults, The Guilford Press, New York London
- Özdemir, İ. ve İlhan, T. (2013) Benlik Kurguları ve Öznel İyi Oluş: Otantik Olmanın Aracılık Rolü. *International Journal of Social Science* 2(6, 593-611.
- Özdemir, Y. (2012) Ergenlerin Öznel İyi Oluşlarının Özerk, İlişkisel ve Özerk-İlişkisel Benlik Kurguları Açısından İncelenmesi. *hological Counseling and Guidance Journal* 4 (38), 188-198

- Öztürk, A. Çetinkaya, R.Ş.(2015). Eğitim Fakültesi Öğrencilerinin Öznel İyi Oluş Düzeyleri İle Tinsellik, İyimserlik, Kaygı ve Olumsuz Duygu Düzeyleri Arasındaki İlişki. *Marmara Üniversitesi Atatürk Eğitim Fakültesi Eğitim Bilimleri Dergisi*, 335-356. <http://e-dergi.marmara.edu.tr/maruaebd/article/view/5000180081>. Erişim Tarihi: 12. 08. 2016
- Öztürk, A.& Mutlu,T. (2010). The Relationship Between Attachment Style, Subjective Well-Being, Happiness and Social Anxiety among University Student, *Procedia Social and Behavioral Sciences*, 9, 1772-1776.
- Paterson, R.J. ve Moran, G. (1988). Attachment theory, personality, development, and psychotherapy. *Clinical Psychology Review*, 8, 611-636
- Pietromonaco, P. R., Greenwood, D. &Feldman Barrett, L. (2004). Conflict in adult close relationships: An attachment perspective. In W. S. Rholes & J. A. Simpson (Eds.), *Adult attachment: Theory, research, and clinical implications* (pp. 267-299). New York: Guilford Press.
- Prior, V.& Glaser, D. (2006) *Understanding Attachment and Attachment Disorders Theory, Evidence and Practice*, Chil and Adolescent Mental Health Series
- Sapmaz, F. Doğan, T.(2012) Mutluluk ve Yaşam Doyumunun Yordayıcısı Olarak İyimserlik. *Mersin Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 8(3),63-69.
- Saymaz, İ.(2003). Üniversite Öğrencilerinin Kişilerarası İlişkiler ve Bağlanma Stilleri Arasındaki İlişkilerin İncelenmesi. Yüksek Lisans Tezi, İstanbul Üniversitesi, İstanbul..
- Schwartz, J. (2015) The Unacknowledged History of John Bowlby's Attachment Theory *British Journal of Psychotherapy* 31(2) 251–266
- Seligman, M. E. P. (2002). *Authentic happiness: Using the new positive psychology to realize your potential for lasting fulfillment*. New York: Free Press
- Seligman, M.E. & Csikszentmihalyi, M. (2000). Positive psychology: An introduction. *American Psychologist*, 55, 5–14.

- Seligman, M.E.P. (2011). What is Well-Being?.
<http://www.authenticchappiness.sas.upenn.edu/newsletter.aspx?id=1533>
 adresinden 15.11.2016 tarihinde alınmıştır.
- Seligman, M.E.P., Steen, T.A., Park, N., & Peterson, C. (2005). Positive Psychology Progress: Empirical Validation of Interventions. *American Psychologist*, 60, 410-421.
- Sezer, Ö. (2010). Ergenlerin Kendilik Algılarının Anne Baba Tutumları ve Bazı Faktörlerle İlişkisi. *Yüzüncü Yıl Üniversitesi, Eğitim Fakültesi Dergisi*, 1, 1-19
<http://efdergi.yyu.edu.tr>. Erişim Tarihi: 12. 08. 2016
- Sheldon, K. M. & King, L. (2001). Why positive psychology is necessary. *American Psychologist*, 56, 216 – 217
- Solmaz, Y.D. (2014) Öğretmen Adaylarının Öznel İyi Oluş Düzeyleri: Anadolu Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği Bölümünde Bir Araştırma. *The Journal of International Social Research*, 35(7), 651-657.
- Soysal, A. Ş., Bodur, Ş., İşeri, E. ve Şenol, S. (2005). Bebeklik Dönemindeki Bağlanma Sürecine Genel Bir Bakış. *Klinik Psikiyatri*, (8), 88-99.
- Sümer, N. (2006). Yetişkin bağlanma ölçeklerinin kategoriler ve boyutlar düzeyinde karşılaştırılması. *Türk Psikoloji Dergisi*, 21 (57), 1-22.
- Sümer, N. ve Güngör, D. (1999). Yetişkin bağlanma stilleri ölçeklerinin Türk örneklemini üzerinde psikometrik değerlendirmesi ve kültürlerarası bir karşılaştırma. *Türk Psikoloji Dergisi*, 14 (43), 71-106.
- Sümer, N.,& Şendağ, M. A. (2009). Orta Çocukluk Döneminde Ebeveynlere Bağlanma, Benlik Algısı ve Kaygı. *Türk Psikoloji Dergisi*, 24(63), 86-101.
- Sümer, N., Ünal, S., Selcuk, E., Kaya, B., Polat, R. ve Cekem, B. (2009). Bağlanma ve Psikopatoloji: Bağlanma Boyutlarının Depresyon, Panik Bozukluk ve Obsesif-Kompulsif Bozuklukla İlişkisi. *Türk Psikoloji Dergisi*, 24 (63), 38-45.
- Şahin, G. N.(2011). Üniversite Öğrencilerinin Kendini Açma, Öznel İyi Oluş ve Algıladıkları Sosyal Destek Düzeylerinin Karşılaştırılması. Yüksek Lisans Tezi, Dokuz Eylül Üniversitesi, İzmir.

- Şeker, G.B.(2009). Lise Öğrencilerinin Bağlanma Stilleri ve Yaşam Doyumlarının İncelenmesi. Yüksek Lisans Tezi,Gazi Üniversitesi, Ankara.
- Taylor, E. (2001). Positive psychology and humanistic psychology: A reply to Seligman. *Journal of Humanistic Psychology*, 41,13-29.
- Terzi, Ş., & Cihangir Çankaya, Z. (2009). Bağlanma Stillerinin Öznel İyi Olmayı ve Stresle Başa Çıkma Tutumlarını Yordama Gücü. *Türk Psikolojik Danışma ve Rehberlik Dergisi*, 4(31).
<http://pdrdergisi.org/index.php/pdr/article/view/209/139> adresinden erişildi.
- Terzi,Ş.,& Tekinalp, B. (2013) *Psikolojik Danışmada Güncel Kuramlar*.(1.Baskı): Pegem Akademi
- Tuzgöl–Dost, M. (2004). *Üniversite Öğrencilerinin Öznel İyi Oluş Düzeyleri*. Yayınlanmamış doktora tezi. Hacettepe Üniversitesi, Ankara
- Tuzgöl- Dost, M. (2007). *Üniversite öğrencilerinin yaşam doyumlarının bazı demografik değişkenlere göre incelenmesi*. Pamukkale Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi, 2 (22), 132-143.
- Tümekaya, S. (2011). Türk Üniversite Öğrencilerinde Öznel İyi Oluşu Yordayan Sosyodemografik Değişkenler ve Mizah Tarzları. *Eğitim ve Bilim*, 36(160).
<http://egitimvebilim.ted.org.tr/index.php/EB/article/view/463>. Erişim Tarihi: 12. 08. 2016
- Türkdoğan,T., Duru, E. (2012) Üniversite Öğrencilerinde Öznel İyi Oluşun Yordanmasında Temel İhtiyaçların Karşılansının Rolü. *Kuram ve Uygulamada Eğitim Bilimleri* 12(4) 2429-2446
- Türkmen, M. (2012) Öznel İyi Oluşun Yapısı ve Anababa Tutumları, Özsaygı ve Sosyal destekle İlişkisi: Bir Model Sınaması. *Uşak Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi* 5 (1), 41-73.
- Topuz, C. (2013) *Üniversite Öğrencilerinde Özgeciliğin Öznel İyi Oluş ve Psikolojik İyi Oluş İle İlişkisinin İncelenmesi*. Yüksek Lisans Tezi, Fatih Üniversitesi, İstanbul

- U, M. & B, T. (2008) [The Relationship Between Identity and Attachment in Adolescence: An Investigation Through Identity Status and Attachment States]. *Çocuk ve Gençlik Ruh Sağlığı Dergisi / Turkish Journal of Child and Adolescent Mental Health*, 15 (1), 25-31. Turkish
- Veld, E.& Vingerhoets, A. & Denollet, J.(2011). Attachment Style and Self-Esteem: The Mediating role of Types D Personality, *Personality and Individual Differences*,50,1099-1103.
- Yaka, A.İ. (2011). Bağlanma, Erken Döneme Yönelik Şemalar, Öz-Yönetim ve Psikolojik Belirtiler Arasındaki İlişkiler. Yüksek Lisans Tezi, Ankara Üniversitesi, Ankara.
- Yazıcıoğlu, G. (2011). Üniversite Öğrencilerinin Bağlanma Stilleri ve Stresle Başa Çıkma Stratejileri Arasındaki İlişki: ODTÜ Örneği. Yüksek Lisans Tezi, Dokuz Eylül Üniversitesi, İzmir.
- Yeter, Ö. (2016). *Bağlanma stilleri, Temel Psikolojik İhtiyaçlar Doyumu ve Kıskançlık İlişkisi: Üniversite Öğrencileri Üzerinde Bir Araştırma*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Beykent Üniversitesi, İstanbul
- Yiğit, R. (2013) Examination of Relationship between Well-being of Teacher candidates and Levelse of Social Problem Solving Skill. *Elementary Education Online*, 12(2), 550-560
- Yolalan, H. (2013) *Ergenlerde Depresyon ve Bağlanma Stilleri Arasındaki İlişkinin İncelenmesi*, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Arel Üniversitesi, İstanbul.
- YÖK. (2547).Yayımlandığı R.Gazete: Taarih: 6/11/1981 Sayı:17506,Yayımlandığı Düstur: Tertip:21,5,3.

EKLER

EK 1. ÖLÇEKLER

Sayın Katılımcı,

Bu çalışmanın amacı bireylerin bağlanma stilleri ve öznel iyi oluş düzeylerinin ilişkisi hakkında bilgi toplamaktır. Bu çalışmadan elde edilecek bilgiler bu çalışma dışında herhangi bir yerde kullanılmayacaktır. Alınan bilgiler toplum hakkında genel bir fikir edinmeyi amaçlamaktadır ve tek tek bireylere yönelik hiçbir sonuca varılmayacaktır. Bu sebeple soruları boş bırakmadan sizin için en doğru bilgiyi sunarak doldurmanız sonuçların doğru biçimde çıkması için gereklidir. Katılımda gönüllülük esastır. Katılımınızdan dolayı teşekkür ederim.

Arş. Gör. Hurizat Hande Turp

KİŞİSEL BİLGİ FORMU

1. Cinsiyetiniz:	K ()	E ()
2. Öğrenim Gördüğünüz Sınıf :	1 ()	2 () 3 () 4 ()
3. Akademik Başarınız (AGNO).....		
4. Annenizin Eğitim Durumu:	Okur-yazar Değil () İlkokul () Üniversite ()	Okur-yazar () Ortaokul () Lise () Lisansüstü ()
5. Babanızın Eğitim Durumu:	Okur-yazar Değil () İlkokul () Üniversite ()	Okur-yazar () Ortaokul () Lise () Lisansüstü ()
6. Ailenizin Aylık Geliri:	1000'den az () 2001-3000 ()	1001-2000 () 3001 ve üzeri ()
7. Anneniz çalışıyor mu?:	E ()	H ()
8. Babanızın çalışıyor mu?:	E ()	H ()
9. Yaşadığınız Yer:	Aile ile aynı evde () Yurt ()	Aileden ayrı evde () Bir yakının yanında ()
10. Büyüdüğünüz Yer:	Köy () Şehir ()	İlçe () Büyükşehir ()
11. 0-6 yaş arasında bakım vereniniz:	Anne () Büyükanne-Büyükbaba ()	Baba () Bir akraba () Diğer.....
12. Kaç kardeşiniz?:		

ÖZNEL İYİ OLUŞ ÖLÇEĞİ SORU FORMU

Bu envanterde kişiliğinizin ve yaşamınızın çeşitli yönlerine ilişkin ifadeler bulunmaktadır. Bu ifadeleri tek tek okuyarak, ifadenin size ne derece uygun olduğuna karar veriniz. İfade size “tamamen uygunsa” cevap kâğıdındaki (5); “çoğunlukla uygunsa” (4); “orta derecede uygunsa” (3); “biraz uygunsa” (2); “hiç uygun değilse” (1) numaralı boşluğun altına (X) işareti koyunuz. Lütfen tüm ifadelere boş bırakmadan cevap veriniz.

	Tamamen Uygun (5)	Çoğunlukla Uygun (4)	Kısmen Uygun (3)	Biraz Uygun (2)	Hiç Uygun Değil (1)
1. Geleceğe yönelik planlar yapmaktan hoşlanırım.					
2. Yaşamımda zevk alarak yaptığım etkinlik sayısı azdır.					
3. Genel olarak kendimi neşeli hissediyorum.					
4. Geriye dönüp baktığımda istediklerimin çoğunu elde edemediğimi görüyorum.					
5. Kişilik özelliklerimden genel olarak memnunum.					
6. İstedğim nitelikte ve sayıda arkadaşım olmamasına üzülüyorum.					
7. Günlük yaşamımdaki sorumluluklarımı başarıyla yerine getiririm.					
8. Ulaşmak istediğim ideallerim var.					
9. İlgi ve yeteneklerime uygun etkinliklerin yaşamımdaki yeri istediğim ölçüdedir.					
10. Küçük sorunları bile büyütürüm.					
11. Kendimi genel olarak canlı ve enerjik hissedirim.					
12. Yakın gelecekte yaşamımda güzel gelişmeler olacağına inanıyorum.					
13. Kişilerarası ilişkilerde sıklıkla hayal kırıklığı yaşıyorum.					
14. Yaşamıma beni ona bağlayacak anlamlar katmakta zorlanmam.					
15. Beni eğlendiren faaliyetlere yeterince katılamıyorum.					
16. Umutlarımın gerçekleşeceğine inanıyorum.					
17. Mümkün olsa geçmiş hayatımı değiştirim.					
18. Ailemle olan ilişkilerimden memnunum.					
19. Genelde hüznü ve düşünceliyim.					
20. Yaşamımda yapmam gerekenleri düşünmek hoşuma gider.					
21. Kendimi yalnız hissediyorum.					
22. Amaçlarıma ulaşmak için çevremdeki olanakları etkili bir şekilde kullanabilirim.					
23. Genel olarak kendimi huzurlu hissediyorum.					
24. Başkalarının mutlu görüldüğü kadar mutlu olmayı isterdim.					
25. Sorunları yaşamın öğretici ve doğal bir parçası olarak görürüm.					
26. Çevremdeki insanların yaşamlarına imreniyorum.					
27. Amaçlarıma ulaşmak için yeterince kararlı davranabilirim.					
28. Yaşamımı genel olarak monoton ve sıkıcı buluyorum.					
29. Sosyal ilişkilerimdeki girişkenlik yanımdan hoşnutum.					
30. Kendime hedefler koymakta zorlanıyorum.					

	Tamamen Uygun (5)	Çoğunlukla Uygun (4)	Kısmen Uygun (3)	Biraz Uygun (2)	Hiç Uygun Değil (1)
31. İç dünyanın zaman geçtikçe zenginleştiğini hissediyorum.					
32. Tanıdığım insanların çoğundan daha fazla sıkıntım var.					
33. Yaşamın zorluklarıyla baş etme gücüne güveniyorum.					
34. Sevilen ve güvenilen biri olduğumu hissediyorum.					
35. Geçmişte yaptığım hatalardan dolayı yoğun suçluluk duygusu yaşıyorum.					
36. Serbest zamanlarımda zevkle vakit geçirecek bir uğraşı bulurum.					
37. Yaşamım başarısızlıklarla dolu.					
38. Güçlükler karşısında çabuk pes ederim.					
39. Çevremde ihtiyaç duyduğumda destek alabileceğim insanlar var.					
40. Sıklıkla ümitsiz ve çökkün hissediyorum.					
41. Okumak ve çalışmak benim için zevkli uğraşılardır.					
42. İsteklerime ve değerlerime uygun bir hayat sürüyorum.					
43. Ailemle olan ilişkilerimde sorunlar yaşıyorum.					
44. Yaşama iyimser bir açıyla bakabilme yönümden memnunum.					
45. Arkadaşıma kendimi istediğim gibi ifade edemiyorum.					
46. Başkalarına yardım edebilme ve onlara destek olma becerimden hoşnutum.					

İLİŞKİ ÖLÇEKLERİ ANKETİ

Aşağıda yakın duygusal ilişkilerinizde kendinizi nasıl hissettiğinize ilişkin çeşitli ifadeler yer almaktadır. Yakın duygusal ilişkilerden kastedilen arkadaşlık, dostluk, romantik ilişkiler e benzerleridir. Lütfen her bir ifadeyi bu ilişkilerinizi düşünerek okuyun ve her bir ifadenin sizi ne ölçüde **tanımladığını** aşağıdaki 7 farklı aralıklı ölçek üzerinde değerlendiriniz.

1.....2.....3.....4.....5.....6.....7

Beni hiç
tanımlamıyor.

Beni kısmen
tanımlıyor.

Tamamıyla beni
tanımlıyor.

1.Başkalarına kolaylıkla güvenemem.	1	2	3	4	5	6	7
2.Kendimi bağımsız hissetmem benim için çok önemli.	1	2	3	4	5	6	7
3.Başkalarıyla kolaylıkla duygusal yakınlık kurarım.	1	2	3	4	5	6	7
4.Bir başka kişiyle tam anlamıyla kaynaşıp bütünleşmek isterim.	1	2	3	4	5	6	7
5.Başkalarıyla çok yakınlaşırsam incitileceğimden korkuyorum.	1	2	3	4	5	6	7
6.Başkalarıyla yakın duygusal ilişkilerim olmadığı sürece oldukça rahatım.	1	2	3	4	5	6	7
7.İhtiyacım olduğunda yardıma koşacakları konusunda başkalarına her zaman güvenebileceğimden emin değilim.	1	2	3	4	5	6	7
8.Başkalarıyla tam anlamıyla duygusal yakınlık kurmak istiyorum.	1	2	3	4	5	6	7
9.Yalnız kalmaktan korkarım.	1	2	3	4	5	6	7
10.Başkalarına rahatlıkla güvenip bağlanabilirim.	1	2	3	4	5	6	7
11.Çoğu zaman, romantik ilişkide olduğum insanların beni gerçekten sevmediği konusunda endişelenirim.	1	2	3	4	5	6	7
12.Başkalarına tamamıyla güvenmekte zorlanırım.	1	2	3	4	5	6	7
13.Başkalarının bana çok yakınlaşması beni endişelendirir.	1	2	3	4	5	6	7
14.Duygusal yönden yakın ilişkilerim olsun isterim.	1	2	3	4	5	6	7
15.Başkaların bana dayanıp bel bağlaması konusunda oldukça rahatımdır.	1	2	3	4	5	6	7
16.Başkalarının bana, benim onlara verdiğim kadar değer veremediğinden kaygılanırım.	1	2	3	4	5	6	7
17.İhtiyacınız olduğunda hiç kimseyi yanınızda bulamazsınız.	1	2	3	4	5	6	7
18.Başkalarıyla tam olarak kaynaşıp bütünleşme arzum bazen onları ürkütüp benden uzaklaştırıyor.	1	2	3	4	5	6	7
19.Kendi kendime yettiğimi hissetmem benim için çok önemli.	1	2	3	4	5	6	7
20.Birisi bana çok fazla yakınlaştığında rahatsızlık duyarım.	1	2	3	4	5	6	7
21.Romantik ilişkide olduğum insanların benimle kalmak istemeyeceklerinden korkarım.	1	2	3	4	5	6	7
22.Başkalarının bana bağlanmamalarını tercih ederim.	1	2	3	4	5	6	7
23.Terk edilmekten korkarım.	1	2	3	4	5	6	7
24.Başkalarıyla yakın olmak beni rahatsız eder.	1	2	3	4	5	6	7
25.Başkalarının bana, benim istediğim kadar yakınlaşmakta gönülsüz olduklarını düşünüyorum.	1	2	3	4	5	6	7
26.Başkalarına bağlanmamayı tercih ederim.	1	2	3	4	5	6	7
27.İhtiyacım olduğunda insanları yanımda bulacağımı biliyorum.	1	2	3	4	5	6	7
28.Başkaları beni kabul etmeyecek diye korkarım.	1	2	3	4	5	6	7
29.Romantik ilişkide olduğum insanlar, genellikle onlarla, benim kendimi rahat hissettiğimden daha yakın olmamı isterler.	1	2	3	4	5	6	7
30.Başkalarıyla yakınlaşmayı nispeten kolay bulurum.	1	2	3	4	5	6	7

EK 2. ÖLÇEK İZİN

hurizat hande gultekin <hurizathande@gmail.com>
 Alıcı: mtuzgol@hacettepe.edu.tr

14 Kasım 2016 16:19

Merhaba Hocam,

Ben Hurizat Hande Turp. Ağrı İbrahim Çeçen Üniversitesi Eğitim Bilimleri Rehberlik ve Psikolojik Danışmanlık bölümünde Araştırma Görevlisiyim ve Erzurum Atatürk Üniversitesi'nde aynı alanda Yüksek Lisans yapmaktayım. "Öğretmen Adaylarının Öznel İyi Oluş Düzeyleri ile Bağlanma Stilleri Arasındaki İlişkinin İncelenmesi" üzerine bir tez çalışması yürütmeyi planlıyorum. Bu sebeple sizin geliştirmiş olduğunuz Öznel İyi Oluş ölçeğini izniniz olursa kullanmak istiyorum. Kabul ederseniz ve ölçeği de yollayabilirseniz çok sevinirim.

Saygılarımla

Arş. Gör. Hurizat Hande Turp

0507 423 67 07

EK 3. FAKÜLTE İZİN

Evrak Tarih ve Sayısı: 22/11/2016-E.22237



T.C.
AĞRI İBRAHİM ÇEÇEN ÜNİVERSİTESİ REKTÖRLÜĞÜ
Eğitim Fakültesi Dekanlığı



Sayı : 10088400-900
Konu : Personel İşleri (Genel)

EĞİTİM BİLİMLERİ BÖLÜM BAŞKANLIĞINA

İlgi : 09/11/2016 tarihli ve 21270 sayılı yazı.

İlgili yazıya istinaden Arş. Gör. Hurizat Hande TURP' un tezli yüksek lisans eğitimi için tez çalışmaları kapsamında ekte sunduğu 2 adet ölçeği Rehberlik ve Psikolojik Danışmanlık bölümü 1. 2. 3. ve 4. sınıf öğrencilerine uygulama talebi uygun görülmüştür.

Gereğini bilgilerinize rica ederim.

Prof.Dr. Mehmet YALÇIN
Eğitim Fakültesi Dekanı V.

Mevcut Elektronik İmzalar

MEHMET YALÇIN (Eğitim Fakültesi Dekanlığı - Dekan V.) 22/11/2016 15:15

Adres: Fırat Mah. Erzurum yolu üzeri 4. km Rektörlük Kampüsü Merkez/AĞRI

Ayrıntılı bilgi için irtibat: İbrahim TANRIVERDİ

Telefon: 04722162035 Faks: 04722162036

Unvanı: Gelen Evrak Sorumlusu

e-Posta: egitim@agri.edu.tr Elektronik Ağ: egitim.agri.edu.tr

Dahili No: 5430

Bu belge, 5070 sayılı Elektronik İmza Kanununa göre Güvenli Elektronik İmza ile imzalanmıştır.

ÖZGEÇMİŞ

Hurizat Hande Turp 1989 yılında İstanbul’da doğdu. İlk ve orta öğretimini İstanbul’da tamamladıktan sonra 2008 yılında Ankara Atılım Üniversitesi’ni ÖSYM tam bursu ile Psikoloji bölümünü kazandı ve 2013 yılında bölüm üçüncülüğü ile mezun oldu. 2013-2014 yıllarında İstanbul’da Özel Eğitim ve Rehabilitasyon Merkezinde görev yaptı. 2014 yılı Ağustos ayından beridir Ağrı İbrahim Çeçen Üniversitesi Eğitim Bilimleri Bölümü Rehberlik ve Psikolojik Danışmanlık Ana Bilim Dalı’nda Araştırma Görevlisi olarak çalışmaktadır. Atatürk Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Rehberlik ve Psikolojik Danışmanlık Bölümü yüksek lisans programına 2014 yılında özel öğrenci statüsünde başlayıp; 2015 yılından bu yana asli öğrenci olarak eğitimini sürdürmektedir.

e-posta: hurizathande@gmail.com